

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ЛІНГВІСТИКА І ВИКЛИКИ СУЧАСНОГО СВІТУ: ПЕРЕТИНАЮЧІ ДОСЛІДНИЦЬКІ КОРДОНИ

Матеріали
IV Міжнародної конференції
факультету лінгвістики спільно
з Українською асоціацією когнітивної
лінгвістики і поетики (УАКЛіП)
22–23 травня 2025 року

*Конференцію присвячено 30-річчю
з дня заснування факультету лінгвістики
КПІ імені Ігоря Сікорського*

Міністерство освіти і науки України

Факультет лінгвістики Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Українська асоціація когнітивної лінгвістики і поетики (УАКЛіП)

Навчально-науковий інститут іноземних мов Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка

Факультет іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Академія наук Вищої школи України

ЛІНГВІСТИКА І ВИКЛИКИ СУЧАСНОГО СВІТУ: ПЕРЕТИНАЮЧИ ДОСЛІДНИЦЬКІ КОРДОНИ

**Матеріали IV Міжнародної конференції
факультету лінгвістики спільно
з Українською асоціацією
когнітивної лінгвістики і поетики (УАКЛіП)**

22–23 травня 2025 р.

*Конференцію присвячено 30-річчю з дня заснування факультету лінгвістики
КПІ ім. Ігоря Сікорського*

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2025

Ministry of Education and Science of Ukraine

Faculty of Linguistics of National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Ukrainian Association of Cognitive Linguistics and Poetics (UACLaP)

Education and Research Institute of Foreign Languages of Poltava V. G. Korolenko
National Pedagogical University

School of Foreign Languages of V. N. Karazin Kharkiv National University

Higher School Academy of Sciences of Ukraine

LINGUISTICS AND THE CHALLENGES OF THE PRESENT-DAY WORLD: CROSSING DISCIPLINARY BOUNDARIES

**Proceedings of the IV International Conference
of the Faculty of Linguistics
and Ukrainian Association
of Cognitive Linguistics and Poetics (UACLaP)**

22–23 May, 2025

*In honour of the 30th anniversary of the Faculty of Linguistics
of Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute*

Kyiv
Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute
2025

Наукове видання затверджено рішенням
Вченої ради факультету лінгвістики
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(Протокол № 9 від 28.04.2025 р.)

Редакційна колегія:

З. М. Корнєва (голова редакційної ради)
О. П. Воробйова (відповідальний редактор)
Л. І. Тараненко, Т. В. Луньова

Лінгвістика і виклики сучасного світу: перетинаючи дослідницькі
Л59 кордони = Linguistics and the challenges of the present-day world: crossing
disciplinary boundaries : матеріали IV Міжнар. конф. ФЛ спільно
з УАКЛіП, 22–23 трав. 2025 р. ; відп. ред. О. П. Воробйова. – Київ : КПІ
ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2025. – 104 с.
ISBN 978-966-990-145-3

Висвітлено сучасні міждисциплінарні тенденції у сфері залучення лінгвістики у її різноаспектних відгалуженнях (когнітивному, мультимодальному, інтермедіальному, культурологічному, корпусному, медійному тощо) до проблематики інших галузей науки (психології, політології, історії, дидактики, мистецтвознавства, транслатології, студій штучного інтелекту і міжкультурної комунікації). До збірника увійшли тези доповідей вітчизняних і зарубіжних фахівців з Великої Британії, Польщі, Швейцарії, Нідерландів, Японії, Іспанії, Італії, Індії, Азербайджану, Грузії, Угорщини та ін.

Для фахівців-філологів, студентів та аспірантів філологічних факультетів, а також широкого кола читачів-гуманітаріїв.

The Conference Proceedings highlight the current multidisciplinary trends of linguistics in its multifarious branches (cognitive, vultimodal, intermedial, cultural, corpus- and media-oriented, etc.) being engaged into the problematics of other research areas (psychology, polytology, history, didactics, art studies, translation, AI, and cross-cultural communication studies). The Proceedings include abstracts of the conference papers presented by Ukrainian researchers and foreign scholars from Great Britain, Poland, Switzerland, the Netherlands, Japan, Spain, Italy, India, Azerbaijan, Georgia, Hungary, etc.

The collection is intended for scholars in Philology, for students and doctoral students of philological departments, as well as a wide range of those who are interested in humanities.

УДК 81+001.2](062)

ПЛЕНАРНІ ДОПОВІДІ /
PLENARY TALKS

RHETORICAL *MEMORIA* IN THE CONTEXT OF NEURO-COGNITIVE MEMORY STUDIES

Michael Burke

Utrecht University, the Netherlands

Rhetoric is a core, primarily language-based, humanities subject. For hundreds of years it made up the backbone of learning and skills acquisition in the Western scholastic world, together with its two sisters: grammar and logic. Memory is a key concept in rhetorical theory and practice. It is the fourth of the five canons and it allows orators to speak words and phrases persuasively, unhindered by notes and props. In this talk, I will begin by first reflecting on my own rhetorical teaching practice and then by describing a two thousand year old method of rhetorical memorization from a book I use in my teaching called the *Rhetorica adHerennium*. I will then consider the main two aspects from that mnemonic theory, namely, *backgrounds* and *images* in the light of contemporary research on the cognitive neuroscience of memory. In particular, I will bring the ancient method of rhetorical *memoria* into a conversation with the modern theories of constructive memory and simulation theory. I will do this in the hope that they may initiate a meaningful exchange on how language, the mind and the brain may be considered across their disciplinary boundaries.

REFERENCES

1. Baddeley, A. D. (2001). Is working memory still working? *American Psychologist*, 56(11), 851-864.
2. Baddeley, A. D. (2000). The episodic buffer: A new component of working memory? *Trends in Cognitive Science*, 4(11), 417-423.
3. Baddeley, A.D., and G. J. Hitch. (1974). Working memory. In G. H. Bower (Ed.), *The Recent Advances in Learning and Motivation*, 8 (pp. 47-89). New York: Academic Press.
4. Baddeley, A. D. (Nov. 2010). Interview PodCast. Location of the Episodic Buffer. *Go Cognitive* <http://gocognitive.net/interviews/location-episodic-buffer>.
5. Brand, M., and H. J. Markowitsch. (2008). The role of the prefrontal cortex in episodic memory. *Handbook of Behavioural Neuroscience*, 18, 317-341.
6. Burke, M. (2023). Worlding the brain through the cultural practice of rhetorical *memoria*. In S. Besser and F. Lysen (Eds.), *Worlding the Brain: Neurocentrism, Cognition and the Challenge of the Arts and Humanities* (pp. 19-30). Leiden: Brill Academic.
7. [Cicero]. (1954). *Rhetorica adHerennium*. Translated by Harry Caplan. Cambridge, Mass: Harvard University Press.
8. Croston, G. (Nov. 2012). The thing we fear more than death. *Psychology Today*, 29. <https://www.psychologytoday.com/us/blog/the-real-story-risk/201211/the-thing-we-fear-more-death>.
9. Funahashi, Sh. (2017). Working memory in the prefrontal cortex. *Brain Science*, 7(5).
10. Madore, K. P. et al. (2014). Constructive episodic simulation: Dissociable effects of a specificity induction on remembering, imagining, and describing in young and older adults. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 40(3), 609-622.
11. Miller, G. A. (1956). The magical number seven, plus or minus two: Some limits on our capacity for processing information. *Psychological Review*, 63(2), 81-97.
12. Schacter, D. L., and D. R. Addis. (May 2007). The cognitive neuroscience of constructive memory: Remembering the past and imagining the future. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*, 362(1481), 773-786.

THE METAPHOR OF EMBODIMENT IN APPLICATION TO ARCHITECTURAL WORKS. A TRANSDISCIPLINARY CONNECTION BETWEEN VERBAL LANGUAGE AND ARCHITECTURE AS SEMIOTIC SYSTEMS

Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska
Jagiellonian University in Kraków, Poland

Verbal language, unavoidably, constitutes a primary metalanguage (*metasemiotics*) of the commentary on the products of other artistic media, including architecture. Unsurprisingly, a dominant figure in the poetic renderings of architecture has been *metaphor*, in which a variety of source domains has been mapped onto the usual target domain, that is a building. Our concern is a prominent metaphor A BUILDING IS A HUMAN BODY. With its roots in Greek antiquity, made famous owing to the influence of Vitruvius and visualized in da Vinci's drawing of *The Vitruvian Man*, the metaphor of the alleged corporeality of architecture focuses on the *anthropomorphic* and *anthropocentric* nature of architectural constructions. Paul Crowther (2009) provides other bodily connotations triggered by various architectonic elements, e.g., A COLUMN IS A HUMAN FIGURE or A TRIUMPHAL ARCH IS A VICTOR. Since the buildings are not meant for external examination only but primarily for the engagement of human beings with their interiors, a walk inside a building can also lead to identifying its internal organs, e.g., THE MAIN ALTAR IS THE HEART / HEAD OF THE CHURCH'S INTERIOR. Within the conception of ARCHITECTURE PERSONIFIED it is also possible to ascribe to buildings certain features of character, attitudes and emotions (Rasmussen, 1959). Beyond the Western paradigm, in the Buddhist tradition, the form of stupa/chorten can be associated with Buddha's body (cf. Chrzanowska-Kluczevska, 2024).

The fact of this embodied cognition was voiced by Heinrich Wölfflin (1886), claiming that “Our own bodily organization is the form through which we apprehend everything physical,” the idea further elaborated by Maurice Merleau-Ponty (1964) and by cognitive studies in general (Zahavi, 2010; Varela, Thompson & Rosch, 2016). The human penchant for personification seems to be corroborated by neuroscientific research as Joseph LeDoux (2015) points out that *anthropomorphization* may well be an innate function of the human brain. In its double capacity verbal language imposes a figurative reading on architecture as a non-verbal semiotic system and reflects the spatial-visual conceptualizations by architects.

REFERENCES

1. Chrzanowska-Kluczevska, E. (2024). Poetics of architecture – Architectural tropology and architectural ekphrasis. Buddhist religious monuments of art in Tibet and Nepal in the 20th-century travel writing. In O. Vorobyova, R. Savchuk and L. Taranenko (Eds.), *Cross-Disciplinary Horizons of Intermediality. Linguistics – Literary Studies – Translation Studies* (pp. 25-52). Kyiv: Kyiv-Mohyla Academy Publishing House.
2. Crowther, P. (2009). *Phenomenology of the Visual Arts (even the frame)*. Stanford, CA: Stanford University Press.
3. LeDoux, J. (2015). *Anxious. The Modern Mind in the Age of Anxiety*. London: Oneworld Publications.
4. Merleau-Ponty, M. (1964). *The Primacy of Perception*. Ed. by J. M. Edie. Evanston, ILL: Northwestern University Press.
5. Rasmussen, S. E. (1959). *Experiencing Architecture*. Cambridge, MA: The MIT Press.
6. Varela, F.J., Thompson, E. & Rosch, E. (2016). *The Embodied Mind: Cognitive Science and Human Experience*, rev. ed. Cambridge, MA: MIT Press.
7. Vitruvius. (ca 20-10 BC/1960). *The Ten Books on Architecture*. Trans. M. H. Morgan. New York: Dover Publications.
8. Wölfflin, H. (1886/1994). Prolegomena to a Psychology of Architecture. In *Empathy, Form and Space: Problems in German Aesthetics, 1873-93* (pp. 149-190). Introduction and translation H. F. Mallgrave and E. Ikononmou. Chicago, ILL: The University of Chicago Press.
9. Zahavi, D. (2010). Empathy, embodiment and interpersonal understanding: From Lipps to Schutz. *Inquiry*, 53, 285-306.

FORCE DYNAMICS IN UNEXPECTED PLACES

Martin Hilpert

University of Neuchâtel, Switzerland

Talmy (2000, p. 409) describes force dynamics as a conceptual category that captures how entities interact with respect to force, i.e., in the exertion of force, resisting or overcoming force, blocking force, or removing such blockage. In language, force dynamics manifests itself both in lexis and in grammatical structures. With regard to open-class lexical items, words such as *help* or *hinder* convey force-dynamic meanings. In grammar, widely discussed examples include causative constructions (*make OBJ VERB*), modal auxiliaries (*must, should*), conjunctions (*because, although, whereas*), and discourse markers (*nevertheless, however*).

This talk makes the argument that force-dynamic meanings are present in a number of syntactic constructions that have not been discussed yet with regard to this conceptual category. I will use corpus data from the COCA (Davies, 2008) and collostructional analysis (Stefanowitsch and Gries, 2003) in order to show that force dynamics characterize the constructional meaning of object-to-subject raising (Langacker, 1995), complement clauses with *-ing* (Egan, 2008; Hilpert, 2010), and the split infinitive construction (Huddleston and Pullum, 2002). The three construction types are illustrated below: (1) The problem is hard to fix; (2) Failing to comply can result in legal penalties; (3) She was the first to fully comprehend the implications.

In Talmy's terms, example (1) represents a force-dynamic scenario in which an antagonist hinders the agonist's tendency towards action. In other words, solving a problem that is *hard to fix* requires substantial force on the part of the agonist. In example (2), the agonist, who is *failing to comply*, does not exhibit a tendency towards action despite a social force that is exerted by an antagonist. In example (3), the split infinitive *to fully comprehend* signals that an agonist has completely overcome the tendency toward rest that is present in the antagonist. Any blockage of comprehension is thus removed.

Whereas it would be possible to argue that the force-dynamic meaning in these examples arises through the lexical elements that occur in them, collostructional analyses reveal that the three construction types are systematically associated with different force-dynamic categories. For example, complement clauses with *-ing* can not only express a tendency toward rest (*failing to comply*), but also disposition toward action (*trying to persuade*), overcoming obstacles (*learning to control*), and obligations (*having to go*). A second argument for assuming constructional meanings is the fact that the construction shows coercion effects, imposing its meaning on lexical verbs that are not inherently force-dynamic. In summary, this talk offers a new perspective on force dynamics and its expression in grammar. The empirical findings will be discussed in terms of their implications for a usage-based network model of language (Diessel, 2019, 2023; Schmid 2020).

REFERENCES

1. Davies, M. (2008). The Corpus of Contemporary American English (COCA). Available online at <https://www.english-corpora.org/coca/>.
2. Diessel, H. (2019). *The Grammar Network: How linguistic structure is shaped by language use*. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Diessel, H. (2023). *The Constructicon: Taxonomies and networks*. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Egan, Th. (2008). *Non-finite Complementation. A usage-based study of infinitive and -ing clauses in English*. Leiden: Brill.
5. Hilpert, M. (2010). The force dynamics of English complement clauses: A usage-based account. In K. Fischer and D. Glynn (Eds.), *Quantitative Methods in Cognitive Semantics*. Berlin: Mouton de Gruyter, 155-178.
6. Huddleston, R and G. K. Pullum. (2002). *The Cambridge Grammar of the English Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Langacker, R. W. (1995). Raising and transparency, *Language* 71(1), 1-62.
8. Schmid, H.-J. (2020). *The Dynamics of the Linguistic System: Usage, Conventionalization and Entrenchment*. Oxford: Oxford University Press.
9. Stefanowitsch, A. and S. T. Gries. (2003). Collostructions: Investigating the interaction of words and constructions, *International Journal of Corpus Linguistics*, 8(2), 209-243.
10. Talmy, L. (2000). *Toward a Cognitive Semantics*, vol. I. Cambridge, MA: MIT Press.

WHAT DOES SOCIALLY RESPONSIBLE LANGUAGE EDUCATION POLICY LOOK LIKE?

Ursula Lanvers

University of York, the UK

In 2023, West Virginia University (WVU) in the United States decided to stop all world language provision, except for a very basic provision, as part of an *academic transformation* process, set in the context of a US-wide anti-diversity, equality and inclusion agenda, instead favouring monolingual, Anglocentric and homogenised educational values. This politically motivated erosion of language learning is a back-handed acknowledgement of the transformational power of language learning.

Questions such as which language(s) should be taught (if any), who should learn them, for how long, etc. relate to strategic societal aims to develop a nation’s collective economic and social wellbeing (Shohamy, 2006). In other words, all shaping of LEP (language education policy) is an inherently political act. Global English has given rise to specific socio-political and ethical challenges in LEP, such as “English (as L1 or L2) is enough” attitudes. I will present three criteria of socially responsible LEP, each one accompanied by examples. These are a) that LEP aims to redress rather than reinforce social injustices, both past and present; b) that its aims and rationales are to be debated and negotiated openly and democratically; c) that its aims and rationales include supporting societal and community cohesion, understanding and tolerance, and countering the “othering” of certain groups.

REFERENCES

1. Freire, P. (1972). *Pedagogy of the Oppressed*. New York: Herder and Herder.
2. Lanvers, U. (2017). Contradictory others and the habitus of languages: Surveying the L2 motivation landscape in the United Kingdom. *Modern Language Journal*, 101(3), 517-532. <https://doi.org/10.1111/modl.12410>
3. Lanvers, U. (2024a). *Language Learning beyond English: Learner Motivation in the Twenty-First Century*. Cambridge Elements (online).
4. Lanvers, U. (2024b). European Union politicians debating European language education policy: Who supports the 1&2 policy? *European Journal of Language Policy*, 16(1), 5-26. <https://doi.org/10.3828/ejlp.2024.2>
5. Lunyova, T., Lanvers, U., & Zelik, O. (2024). Bill 7633 on the restriction of the use of Russian text sources in Ukrainian research and education: Analysing language policy in times of war. *Language Policy*, 1-39. <https://doi.org/10.1007/s10993-024-09697-4>
6. Tarr, E. J. (2023). Tarr: West Virginia doesn't need any guidance from the AFT. *West Virginia Record*. <https://wvrecord.com/stories/649159606-tarr-west-virginia-doesn-t-need-any-guidance-from-the-aft>

ENACTIVISM AND UKRAINIAN GRAMMAR

Alla P. Martynyuk

V. N. Karazin Kharkiv National University

Growing recognition of the enactivist idea of linguistic meaning as a product of subject-environment interactions (Gallese & Lakoff, 2005; Bergen, 2012; Johnson, 2018) prompts a challenging question whether there exist linguistic structures that could be interpreted as embodying such interactions. In search of an answer, I paid attention to Ukrainian impersonal constructions expressing internal psychophysiological states that semantically can be treated as a response to some outer activity; e.g., *Чую я – не спиться щось моєму парубкові* (Вовчок); *Мені ввижається, як в тихім, ріднім колі старий дідусь навча своїх онуків* (Українка); *Одного разу почулося Олені серед ночі сюрчання польового коника* (Вільде); *А що то буде завтра, – думалось князеві* (Українка).

Since Ukrainian impersonal constructions of this kind have no counterparts in English, they represent a translation problem. That prompts the research hypothesis that these Ukrainian syntactic structures and their English translations would instantiate different construals (Langacker, 1987) of the same referential situation, embodying different cultural models of subject-environment interactions. The empirical material includes 400 instantiations of Ukrainian impersonal constructions representing psychophysiological states found in Taras Shevchenko's poetry and their translations into English performed by Vera Rich and John Weir.

Translation analysis show that Ukrainian impersonal constructions are mostly rendered by active voice structures, e. g., *Як дівчата цілуються, Як їх обнімають, І що тойді їм діється, Я й досі не знаю...* (Шевченко) – *How the girls all kiss their sweethearts, How they hold them close, Embracing, and **the love they feel**, Still I do not know...* (Rich); *Та й сон же, сон, напричуд дивний, Мені приснився* (Шевченко) – *Oh, what **a vision** rare **I** saw In sleep that night* (Weir); *Не мені Про теє знать, за що караюсь, Та й знать не хочеться мені* (Шевченко) – *To know The reason why is not for me, **I** do not even **wish to know*** (Rich).

Such Ukrainian impersonal constructions cannot be addressed as active or passive forms since their semantic roles do not involve agent-patient relations. The experiencers of the psychophysiological states denoted by the impersonal verb-predicates are expressed by dative case pronouns, which endows the experiencers with the semantic role of recipients. Together with semantics of reciprocity of the impersonal verb-predicates this constructs the experience as enacted by some unidentifiable outer agency. In English translations the experiencers are marked by personal pronouns in the nominative case that correlate with the subjects of active-voice sentences. Such a construal creates an illusion that the experiencers are agents in full control of their psychophysiological states.

I claim that the original and translation embody two cultural models of subject-environment interactions: representational-androcentric and enactive-ecological. In English representational-androcentric model, the subject perceives and describes experiences as a detached observer as if they were objects under his/her control. In Ukrainian enactive-ecological model, the subject perceives and describes experiences as a deeply engaged participant of ongoing mutually active interactions, who is constantly feeling the impact of the environment.

REFERENCES

1. Bergen, B. (2012). *Louder than Words: The New Science of How the Mind Makes Meaning*. New York: Basic Books.
2. Gallese, V. & Lakoff, G. (2005). The brain's concepts: The role of the sensory-motor system in conceptual knowledge. *Cognitive Neuropsychology*, 22, 455-479.
3. Johnson, M. (2018). The embodiment of language. In A. Newen, L. De Bruin & S. Gallagher (Eds.), *The Oxford Handbook of 4E Cognition* (pp. 623-640). Oxford: Oxford University Press.
4. Langacker, R. (1987). *Foundations of Cognitive Grammar*. Stanford: Stanford University Press.

METAPHORS AND VACCINES

Elena Semino

Lancaster University, the UK

What do memories, raincoats and snakes have in common? They have all been used as metaphors for vaccines by people with different views and communicative goals.

This talk is concerned with how, why and with what potential consequences metaphors are used to communicate about vaccines by different people in different contexts, including popular science books, public health campaigns, and podcasts by celebrity anti-vaxxers. It shows how different metaphors are used to achieve different communicative goals, from explaining how rapidly-developed vaccines are safe, to suggesting that vaccines are part of a large-scale conspiracy at the expense of ordinary people. These observations are set against the findings of psycholinguistic studies on the framing effects of different metaphors. The talk will conclude with reflections on the implications of both discourse analytic and psycholinguistic research for the role of metaphors in communication about vaccines.

REFERENCES

1. Ervas, F., Salis, P., Sechi, C., & Fanari, R. (2022). Exploring metaphor's communicative effects in reasoning on vaccination. *Frontiers in Psychology*, 13, 1027733-1027733. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1027733>
2. Flusberg, S. J., Mackey, A., & Semino, E. (2024). Seatbelts and raincoats, or banks and castles: Investigating the impact of vaccine metaphors. *PloS One*, 19(1), e0294739-e0294739. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0294739>
3. Liu, Y., & Li, D. (2025). War, Tool, Race or Building? A comparison of vaccine metaphors between (translated) media and scientific reports in the age of COVID-19. *Journalism (London, England)*, 26(1), 128-148. <https://doi.org/10.1177/14648849231223809>
4. Scherer, A. M., Scherer, L. D., & Fagerlin, A. (2015). Getting ahead of illness: Using metaphors to influence medical decision making. *Medical Decision Making*, 35(1), 37-45. <https://doi.org/10.1177/0272989X14522547>

ТРАНСЛІТЕРАЦІЙНИЙ СТАНДАРТ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ ЯК ЧИННИК ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Вакуленко М. О.

*Дармишадтський університет прикладних наук «Вища школа Дармишадта»,
Дармишадт, Німеччина*

Важливими передумовами ефективної євроінтеграції України є забезпечення її ефективної комунікації з державами світу, а також залучення української мови у світові процеси опрацювання природної мови. Ці завдання потребують належного впровадження національного транслітераційного стандарту ДСТУ 9112:2021 «Кирилично-латинична транслітерація і латинично-кирилична ретранслітерація українських текстів. Правила написання», який узгоджений з міжнародним транслітераційним стандартом ISO 9:1995, повністю відповідає вимогам до транслітераційних систем і враховує вікову латинізаційну традицію української мови, охоплюючи давньоукраїнський, староукраїнський і новоукраїнський періоди. Згідно з Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» такий стандарт мусить бути затверджений як стандарт державної мови.

**КРУГЛИЙ СТІЛ /
ROUND TABLE DISCUSSION**

***Мова та штучний інтелект: лінгвістичні
та дидактичні студії / Language and
artificial intelligence: Linguistic and didactic
studies***

STYLISTICS AND CHATGPT: INVESTIGATING LINGUISTIC BIAS IN LARGE LANGUAGE MODELS

Matthew Voice

University of Warwick, the UK

ChatGPT's release in November 2022 marked the beginning of an exponential increase in public awareness and use of large language models (LLMs). But LLM outputs are vulnerable to both misinterpretation of linguistic inference in prompts (Basmov et al., 2023) and political bias within their training data (Motoki et al., 2023). Understanding how stylistic choices in prompt framing affect LLM output is therefore a crucial component of recent calls for systematic accountability in LLM use.

This paper reports a study in which ChatGPT-4 was asked to directly assess responsibility and blameworthiness of participants in reciprocal and transactive verb phrases describing a fictional political protest (following Hart, 2018). While its answers show some variation, the overall trends did not match variance and patterning found in human responses to the same test. However, when the same frames were further used in prompts asking ChatGPT to write fictitious news articles about the event, biases emerge through recurrent stylistic discrepancies. In analysing such variation, this paper demonstrates that critical stylistic analysis is a valuable framework for both the detection and interpretation of ideological bias in LLM-produced texts.

REFERENCES

1. Basmov, V., Goldberg, Y., and Tsarfaty, R. (2023). ChatGPT and Simple Linguistic Inferences: Blind Spots and Blinds. *arXiv preprint arXiv:2305.1403*
2. Hart, C. (2018). Event-frames affect blame assignment and perception of aggression in discourse on political protests: An experimental case study in Critical Discourse Analysis. *Applied Linguistics*, 39(3), 400-421.
3. Motoki, F., Pinho Neto, V., and Rodrigues, V. (2023). More human than human: Measuring ChatGPT political bias. *Public Choice*. doi.org/10.1007/s11127-023-01097-2.

HUMAN NEURAL NETWORKS ARE THE MOST EFFICIENT LARGE LANGUAGE MODELS

Arash Dehdari¹, Steven Moran^{1,2,3†}, Valeriia Perepelytsia^{3,4†}

¹*Institute of Biology, University of Neuchâtel, Neuchâtel, Switzerland*

²*Linguistic Research Infrastructure, University of Zurich, Switzerland*

³*Department of Anthropology, University of Miami, Coral Gables, FL, the US*

⁴*Department of Computational Linguistics, University of Zurich, Switzerland*

†These authors share senior authorship

Language represents a distinctive evolutionary milestone, widely acknowledged as a key factor in the advancement of human cognitive complexity (Corballis, 2003), and most children successfully acquire native language(s) barring any pathology. Large language models (LLMs) such as GPT-4 from OpenAI (OpenAI et al., 2024), Gemini from Google (Gemini Team et al., 2023), LLaMA from Meta (Touvron et al., 2023), and many others, recently emerged as a powerful tool to understand and generate human language. However, they currently do not achieve human-like performance in all language tasks, and replicating human-level language acquisition abilities in LLMs still remains a challenge. In this work, we discuss similarities and differences between language acquisition by children and language learning by LLMs. We will provide an overview of mechanisms humans and LLMs use for processing language. On the one hand, we will describe perceptual and neural foundations of first language acquisition in children and language processing mechanisms in adults. On the other hand, we will discuss processes such as model training, tokenization, input/output embeddings, as well as attention and positional encoding mechanisms in LLMs, focusing on both speech as well as text models. For example, discrepancies between humans and LLMs can be found in terms of how they handle noisy and variable data. Currently, humans seem to be more robust in processing noisy speech and text data compared to LLMs (Geirhos et al., 2018). What is more, there is a difference of up to five orders of magnitude in language input between LLMs and human children, and at least three between LLMs and even the most literate adults (Frank, 2023). Interestingly, both humans and LLMs seem to converge on other aspects of language processing such as continuous embedding spaces to represent abstract language units (Goldstein et al., 2022) and some aspects of attention mechanisms (Eberle et al., 2022), as well as predictive mechanisms for language processing (Caucheteux & King, 2022). All in all, language processing by humans and LLMs has both similarities and differences, which can be highly informative for better understanding of human language acquisition mechanisms, as well as for designing more efficient language models.

REFERENCES

1. Caucheteux, C., & King, J.-R. (2022). Brains and algorithms partially converge in natural language processing. *Communications Biology*, 5(1), 134.
2. Corballis, M. C. (2003). *From Hand to Mouth: The Origins of Language*. Princeton University Press.
3. Eberle, O., Brandl, S., Pilot, J., & Søgaard, A. (2022). Do transformer models show similar attention patterns to task-specific human gaze? *Proceedings of the 60th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics*, 1, 4295-4309.
4. Frank, M. C. (2023). Bridging the data gap between children and large language models. *Trends in Cognitive Sciences*, 27(11), 990-992.
5. Geirhos, R., et al. (2018). Generalisation in humans and deep neural networks. *NeurIPS Proceedings 2018*, Montréal, Canada.
6. Gemini Team, et al. (2023). Gemini: A family of highly capable multimodal models (Version 4). *arXiv*.
7. Goldstein, A., et al. (2022). Shared computational principles for language processing in humans and deep language models. *Nature Neuroscience*, 25(3), 369-380.
8. OpenAI et al. (2024). GPT-4 Technical Report. *arXiv*.
9. Touvron, H., et al. (2023). LLaMA: Open and Efficient Foundation Language Models. *arXiv*.

NATURAL LANGUAGE PROCESSING IN AI-POWERED SYSTEMS

Olga P. Demydenko, Liudmyla S. Vlasiuk, Olha S. Musiienko

National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"

One of the core features of the 21st century Linguistics is the emergence of large volumes of documents, publications and other information sources which need to be sorted and unified. It was during this period that the first information retrieval systems were developed. At the initial stages, such search was carried out only manually. However, rapid development of the computer industry and, accordingly, the subsequent processes automation significantly contributed to digitizing text information formats and, consequently, developing the automatic information retrieval systems.

With the ever-growing quantity of diverse information sources, the need of structuring the information ecosystem has become even more acute and has rapidly turned into one of the most pressing issues of contemporary Linguistics. Therefore, automatic text analysis and synthesis, text clustering, linguistic databases and their automation, improvement of information retrieval systems are among the most important areas of linguistic research. On the one hand, a swift technological development has simplified the fulfilment of the aforementioned tasks, particularly with the wide-spread use of AI. However, on the other hand, even the AI-powered systems enabling automatic language analysis do not always provide qualitative results.

At present there is a great variety of AI-powered tools aimed at providing language analysis: Open Archives Initiatives – Protocol for Metadata Harvesting (OAI-PMH), OBSERVER, OntoSeek, WordNet, TextAnalyst, RetrievalWare, CONTEXT, Data Hammer, DimSum, Extractor, GE Summarizer, Intelligent Miner, IntelScope, InText, InTextSummarizerPlus, ProSum etc (Giorgi, 2012). However, profound linguistic analysis requires performing a set of tasks to ensure the accuracy of the results. Modern AI language analysis systems are mostly appropriate for performing a few functional tasks, but none of them are developed enough to provide high-quality results. Thus, it is of the utmost significance to work out an effective algorithm for natural language processing to ensure that AI-powered systems provide more accurate results.

One of the core issues in this regard is the need to replenish such systems with a sufficient amount of resources for further automatic language analysis (Pizziconi, 2017). It manifests a strong significance because if language under study is a high-resource one as English, the analysis results will be more or less trustworthy. This is because the system has enough material to work with and form corresponding language patterns to analyze it. However, in case of low-resource languages like Ukrainian, the quality of the results obtained after such an analysis will be rather conflicting. Thus, the first step in creating an algorithm for automatic language analysis is to enrich the system with the appropriate material.

Another crucial step is to carry out morphological, grammatical, lexical and syntactic language analyses (Braun, 2010). They will assist in analyzing the basic language patterns which will lay the ground for automatic analysis within the system.

Finally, after completing these two steps, the system will be able to process natural language, transform it into the format readable for the computer tool and analyze it following the patterns which were previously identified. Then the system will define relations within the texts and their keywords. All this will foster a more accurate search results and, in the long-term, create a structured information ecosystem.

REFERENCES

1. Pizziconi, B. (2017). Indexicality and (im)politeness. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/317173205_Indexicality_and_Impoliteness
2. Braun, D. (2010). Indexicals. Retrieved from: <https://plato.stanford.edu/entries/indexicals/>
3. Giorgi, A. (2012). *About the Speaker: Towards a Syntax of Indexicality*. Oxford: Oxford University Press.

ENHANCING STUDENTS’ IT COMMUNICATIVE COMPETENCIES THROUGH DIGITAL TECHNOLOGIES

Lyubov S. Kozub

Taras Shevchenko National University of Kyiv

Rapid development of digital technologies has made them an integral part of the educational process, serving as essential tools for developing students’ communicative skills, critical thinking, creativity, problem-solving abilities, and, of course, digital literacy. These technologies facilitate interactive and immersive learning experiences, enable personalized education through a variety of AI-driven platforms, as well as enhance collaboration by connecting learners with their peers worldwide. Moreover, they provide access to vast educational resources, making learning more engaging, efficient, dynamic, interactive, and tailored to individual needs. The potential of digital technologies to improve learning and increase its effectiveness has been widely recognized by scholars. Researchers have explored various aspects of technology-enhanced learning, including its impact on academic performance (Duterte, 2024), the use of Augmented Reality (AR) systems in language learning and teaching (Schor, Plecher, Eichhorn, & Klinker, 2024), the role of social media in the learning process (Manfredo, 2023), etc. According to our survey, the most popular and innovative technologies used by IT students for learning foreign languages include the following: 1) **Generative AI chatbots**, particularly ChatGPT, which can create dialogues, correct grammar, generate exercises, and help students expand their vocabulary. These chatbots provide a fun and interactive way to support language learning by enhancing students’ communicative and writing skills. Additionally, they offer instant feedback, simulate real-life conversations, and adapt to individual learners’ needs, making the learning process more personalized and effective; 2) **Virtual Reality (VR) and Augmented Reality (AR)** technologies allow students to practice and improve their language skills in realistic, simulated environments. AR Flashcards, such as Metaverse AR, enhance vocabulary learning with interactive 3D elements, making the learning experience more immersive and engaging; 3) **Social media** serve as an excellent platform where students not only share resources but also discuss topics, interact actively with each other, and develop their professional communicative skills. Additionally, it provides access to multimedia content such as video, podcasts, and articles, further enriching the language learning experience and fostering a collaborative learning environment.

Among other widely used innovative technologies for learning foreign languages, tech students frequently rely on **smart devices, voice assistants, speech recognition technology, YouTube videos**, and **AI-enhanced learning platforms and apps**, such as Quizlet, Duolingo, Memrise, Puzword, and others. Overall, while digital technologies are becoming increasingly prevalent and rapidly integrating into all spheres of our life, they alone may not fully meet students’ needs in the educational process, particularly in all aspects of language learning. Instead, they should complement traditional teaching methods. Only through this blended approach can education, especially foreign language learning, become truly effective, well-rounded, and engaging.

REFERENCES

1. Duterte, P. J. (2024). Technology-enhanced learning environments: improving engagement and learning. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*, 8(10). 1305-1314. <http://dx.doi.org/10.47772/IJRISS.2024.8100111>
2. Manfredo, A. (2023). The effectiveness of using social media in the learning process. *International Journal of Multidisciplinary Sciences*, 1(2). 125-131. <https://doi.org/10.37329/ijms.v1i2.2483>
3. Schor, I., Plecher, D.A., Eichhorn, Ch., & Klinker, G. (2024). Foreign language learning using augmented reality environments: A systematic review. *Frontiers in Virtual Reality*, 5. <https://doi.org/10.3389/frvir.2024.1288824>

ETHICAL CONSIDERATIONS OF INTEGRATING AI IN TEACHING PUBLIC SPEAKING TO EFL MASTER'S STUDENTS

Susanna O. Kytaieva

The National University of "Kyiv-Mohyla Academy"

This presentation aligns with the educators' focus on modern approaches and innovative technologies in developing foreign language communicative competence to be applied in student's future professional fields. The proposal explores the ethical considerations of AI in teaching public speaking to Master's students (B2 level) in English as a Foreign Language (EFL) courses. The study highlights AI-driven strategies that foster rhetorical awareness, argument structuring, and audience engagement while maintaining academic integrity and critical thinking skills. Developing public speaking skills is a part of EFL syllabi for Master's students in terms of their academic and professional goals. AI-powered tools, such as speech analysis, argumentation practice, and real-time feedback systems, offer opportunities for learners to refine their rhetorical skills and strategies. However, integrating AI in EFL education raises ethical concerns, including over-reliance on AI-generated content, the extemporaneous way of oral communication, and the balance between AI assistance and students' critical thinking. Thus, the **goal** of this proposal is to propose an instructional framework for responsibly integrating AI tools in a public speech development. The **methodology** of this study employs a qualitative analysis of students' oral performance based on interactions with AI-powered speech tools. Observations and **preliminary findings** suggest that AI can provide effective scaffolding for speech training by 1) offering instant feedback on semantics, coherence, and rhetorical techniques; 2) enabling personalized practice through AI-driven speech models; 3) enhancing critical thinking by facilitating structured speaking exercises. However, ethical challenges arise when students rely too heavily on AI-generated content. As a result, the difficulties arise with the students' intellectual development, their speech content originality, and the audience engagement due to the speakers' sounding unnatural, bookish, and monotonous. This study proposes practical guidelines for responsible AI integration in the students' speech preparation, ensuring that technology supports rather than replaces their role in developing public speeches. **Practical Guidelines for Responsible AI Integration in Speech Preparation** are as follows: 1) **Encourage Ethical Human-AI Collaboration** – Students should responsibly engage in structuring their speeches while using AI for feedback and refinement. In particular, students have to understand that AI operates as a supportive tool, assisting them in identifying logical gaps, improving clarity, and enhancing rhetorical strategies without replacing their creative input. To ensure ethical usage, students must critically evaluate AI-generated suggestions rather than passively accept them. Instructors should guide learners in distinguishing between AI-assisted refinement and personal contribution, fostering a balance where AI enhances human expression rather than dictating it. By cultivating a collaborative approach, students can use AI's analytical strengths while maintaining their originality and communicative intent. 2) **Ensure Transparent AI Use** – Clearly communicate AI's imperfections, helping students to understand both its benefits and limitations, such as cultural and contextual biases, misinterpreted humour, or specific audience expectations, a lack of authenticity or emotional resonance. 3) **Balance AI Assistance with Peer and Instructor Feedback** – Encourage students to combine AI-generated insights with human critique for a holistic learning experience. 4) **Use AI for Formative Assessment** – AI-driven feedback could be used by educators for assignment grading. 5) **Foster Reflective Practices** – Implement self-assessment and reflection activities to ensure students critically engage with AI-generated suggestions. Thus, while AI presents transformative opportunities for teaching public speaking in EFL contexts, its application must align with ethical guidelines that prioritize student intellectual development, critical thinking, and authenticity in communication. The proposed framework offers a balanced approach to using AI while fostering independent rhetorical skills development among Master's EFL students. By addressing ethical AI use, it contributes to the discourse on sustainable and responsible technology integration in higher education.

ARTIFICIAL INTELLIGENCE: A BRAVE NEW WORLD?

Gabriella Milia

University of Cagliari, Italy

O, wonder!
How many goodly creatures are there here!
How beauteous mankind is! O brave new world,
That has such people in't.
(W. Shakespeare, *The Tempest*, Act 5, Scene 1)

This presentation discusses the important role of Artificial Intelligence in education in general and in teaching students with special needs in particular. The presentation devotes special attention to Goal 4 of the United Sustainable Development Goals (SDGS), whose main purpose is to achieve inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all through seven targets intended to ensure quality education (United Nations General Assembly, 2015).

To this end, this presentation first outlines Goal 4 of the SDGS. Second, it deals with Artificial Intelligence (by analysing selected materials belonging to various text-types that explicitly refer to AI such as reading, listening, writing and speaking activities) in an innovative approach that integrates virtual assistants, web apps and consideration of Salman Kahn's vision presented in his book entitled *Brave New Words: How AI Will Revolutionize Education* (2024).

Finally, these materials are used to design a lesson plan offering activities to develop the students' four basic language skills. This is carried out by means of the teaching and learning methodologies PPP (Present Practice Produce) and TBL (Task-Based Learning) (Harmer, 2013). Apart from learning the relevant grammar and vocabulary, students will also realise that AI power can be harnessed for positive purposes.

In conclusion, AI plays a critical role in advancing Goal 4 by making education more accessible, personalized and equitable for students with special needs. It breaks down barriers and opens up new possibilities to give learners the chance to benefit from an inclusive educational system.

REFERENCES

1. Anders, B. (2023). *ChatGPT AI in Education: What it is and How to Use it in the Classroom*. Wrocław: Independently published.
2. Harmer, J. (2013). *The Practice of English Language Teaching* (4th ed.). London: Pearson Longman.
3. Huxley, A. (1991). *Brave New World*. New York: Harper Collins.
4. Khan, S. (2024). *Brave New Words: How AI will Revolutionize Education (and Why That's a Good Thing)*. New York: Viking.
5. Shakespeare, W. (2008). *The Tempest*. London: Penguin (Original work published 1623).
6. United Nations General Assembly. (2015). *Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development*. <https://sdgs.un.org/2030agenda>
7. Dende AI. (n.d.). *AI-powered Educational Tools*. <https://app.dende.ai/>
8. Fathom Video. (n.d.). *AI Transcription Services*. <https://fathom.video/>
9. Mapify. (n.d.). *Interactive Learning Applications*. <https://mapify.so/app/new>
10. Scratch. (n.d.). *Creative Coding for Education*. <https://scratch.mit.edu/>
11. AACU. (n.d.). *Brent A. Anders profile*. <https://www.aacu.org/people/brent-a-anders>

ASSESSING ACADEMIC WRITING OUTCOMES: A COMPARATIVE STUDY OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE VERSUS TRADITIONAL ASSESSMENT TOOLS

Aicha Rahal

Pazmany University, Hungary

Despite the development of Artificial Intelligence (AI) and its significant contribution to the field of education, issues related to assessment are still underexplored. This study focuses upon the key differences between teacher and AI assessment of academic writing, focusing on the contrasting approaches of teachers and tools like ChatGPT. The presentation will examine how these divergent assessment methods influence student learning, highlighting the strengths and limitations of each in fostering academic growth. The study analyses 15 academic writing essays assessed by teachers and ChatGPT with the focus on various factors, such as syntactic complexity, academic vocabulary, coherence, etc. and the differences between humans. AI assessment are identified. The results revealed the key difference between the two ways of assessment demonstrated in teachers' awareness of the organization of ideas (the structure of paragraph, including the topic sentence, supporting details and the concluding sentence), whereas ChatGPT assessment focuses more on coherence. Additionally, the two assessment tools share some points in terms of the use of academic vocabulary and syntactic complexity. We strongly believe that the results of this study may contribute to enhancing the learning process, particularly teaching academic writing.

**ЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ ВИКОРИСТАННЯ ІІІ У
ТЛУМАЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ СПАДЩИНИ: ВІД
«ГАЛЮЦИНАЦІЙ» ДО РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ**

Федорів М. Л.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

У сучасному освітньому процесі інтеграція штучного інтелекту (ІІІ) супроводжується низкою етичних, методологічних та практичних проблем. Метою цього дослідження є розкриття проблематики «галюцинацій» ІІІ – явища, коли мовні моделі продукують неточну або сфабриковану інформацію – у контексті аналізу класичних творів української літератури. У полі дослідження такі аспекти, як етичне застосування ІІІ у навчальному процесі, роль викладача в перевірці та інтерпретації текстів, методи критичного аналізу для виявлення фактичних помилок, порівняння літературних образів з «галюцинаціями» мовних моделей, розвиток критичного мислення та необхідність створення надійної джерельної бази для української культурної спадщини. Передусім, окремої уваги заслуговують етичні питання використання ІІІ в освіті, оскільки «галюцинації» ІІІ можуть спотворювати авторський задум і створювати хибне уявлення про історичний контекст і літературний твір. Відтак, викладач виступає як ключова фігура, відповідальна за перевірку інформації, наданої цифровим інструментом, роз'яснення її сутності та корекцію хибних висновків, які виникають внаслідок безвідповідального використання ІІІ. По-друге, аналіз неточностей мовних моделей та «вигаданих фактів» у контексті тлумачення української літератури показує, що алгоритмічна генерація текстів нерідко базується на неповних, спотворених або невідповідних даних, зазвичай запозичених з англосаксонських контекстів, що призводить до появи фрагментарних або хибних інтерпретацій українських класичних творів. Традиційні методи літературознавства, які передбачають ретельне вивчення історичного контексту, аналіз тексту й критичне осмислення символіки, стають незамінними інструментами для виявлення таких неточностей і дозволяють забезпечити автентичність літературних інтерпретацій. Третім аспектом є аналіз спільних рис та відмінностей між літературними образами, створеними авторами класичних творів, і «галюцинаціями» ІІІ. Літературні образи виникають у процесі творчого осмислення дійсності, пронизані символізмом, метафоричністю та емоційною насиченістю, відображаючи культурний код нації. Натомість, «галюцинації» ІІІ є результатом алгоритмічних компіляцій фрагментарних, ізольованих даних, де відсутня емоційний й національно-культурний складники. Під час літературного аналізу уникнення помилок, пов'язаних з «галюцинаціями» ІІІ, уможлиблюється завдяки розвитку критичного мислення – ключової передумови для ефективного використання цифрових технологій, яка передбачає здатність розпізнавати потенційні похибки в отриманих даних, аналізувати їх з погляду традиційних наукових методів та формувати власну позицію. Застосування спеціальних методик та стратегій, спрямованих на розвиток критичного мислення, дозволить ефективно перевіряти та інтерпретувати дані, отримані від мовних моделей. Нарешті, очевидно стає необхідність створення надійної джерельної бази – корпусу української літературної спадщини. Використання ІІІ для аналізу й інтерпретації літературних творів неможливе без наявності достовірних даних, які відображатимуть повноту й багатство української літературної традиції. Створення такої бази дозволить знизити ризики появи «галюцинацій» та сприятиме збереженню національної ідентичності за умови забезпечення доступу до перевірених джерел. Таким чином, комплексне дослідження етичних, методологічних та практичних аспектів використання ІІІ для тлумачення української літературної спадщини демонструє необхідність підпорядкування сучасних технологічних інструментів традиційним методам літературознавства, а також підкреслює важливість розвитку критичного мислення для мінімізації хибних інтерпретацій, пов'язаних з «галюцинаціями» ІІІ.

СЕКЦІЙНІ ВИСТУПИ / PANEL TALKS

AI AS A TOOL FOR DEVELOPING RECEPTIVE COMMUNICATION SKILLS

Nushaba Abdulrahimova

Azerbaijan University of Languages, Baku, Azerbaijan

In the ever-evolving world of education and communication, Artificial Intelligence (AI) is playing an increasingly vital role. One of the areas where AI is making a significant impact is the development of receptive communication skills. It refers to the ability to understand, process, and respond to spoken or written language effectively. This skill is foundational in academic, professional, and personal communication, as it enables individuals to engage with and respond to others in meaningful ways.

Traditionally, enhancing receptive discourse skills required manual intervention from educators and peers. However, with the integration of AI into language learning, these skills can now be developed more efficiently and engagingly. According to Liu and Liu (2019), AI-based systems are particularly effective in improving both receptive and productive language skills by offering tailored learning experiences.

AI-Driven Listening Comprehension: Listening comprehension is a core component of receptive discourse. AI technologies, particularly Natural Language Processing (NLP), have revolutionized how learners can engage with spoken language. AI-powered platforms such as language learning apps, virtual assistants (like Siri and Alexa), and speech recognition software provide learners with the ability to listen to a wide range of spoken materials and interact with the language in real-time. These AI tools can adapt to a learner's proficiency level, if supplied with appropriate content. For example, AI-powered language apps can adjust the difficulty of listening exercises based on a learner's progress, providing immediate feedback and allowing for repetition, which is crucial in reinforcing learning (Garrido & García, 2020). Furthermore, speech recognition technology can evaluate how well the learners have understood spoken language by comparing their responses to pre-programmed correct answers.

AI for Reading Comprehension: Reading comprehension is another important aspect of receptive discourse, and AI tools offer numerous ways to improve this skill. For example, Intelligent Text Analysis: AI tools such as reading assistants or e-readers with NLP can break down complex texts, highlighting key vocabulary, phrases, or grammar structures that may be challenging. This can enhance comprehension by helping learners focus on important information. Some AI systems provide interactive reading experiences where learners can click on unfamiliar words to receive immediate translations, definitions, or context.

Moreover, while AI can enhance the learning process, it is still important for learners to engage with human instructors and peers in face-to-face communication. A balance of AI tools and social interaction remains essential for well-rounded receptive discourse skills.

AI is a powerful tool for enhancing receptive communicative skills, providing learners with personalized, adaptive, and interactive learning experiences. By integrating listening and reading comprehension activities, real-time interaction analysis, and continuous feedback, AI allows learners to develop and refine the skills needed for effective communication.

REFERENCES

1. Garrido, M. I., & García, M. T. (2020). *Artificial intelligence and language learning: A review of recent developments and trends*. *Journal of Educational Technology*, 15(2), 45-58. <https://doi.org/10.1080/02500162.2020.1738901>
2. Liu, Y., & Liu, H. (2019). Exploring the impact of AI-based language learning systems on receptive and productive language skills. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 29(4), 475-493. <https://doi.org/10.1007/s40593-019-00174-4>

STEPHEN KING'S INDIVIDUAL STYLE AND ITS REPRODUCTION IN TRANSLATION

Maryna D. Aloshyna

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

The study of an author's idiosyncrasy, its structural and semantic characteristics, and its role in shaping genre conventions is a fundamental issue in linguistics. Stephen King's works, characterized by a distinctive use of comparisons and metaphors, offer a rich field for exploring how these tropes contribute to his narrative style. The present study examines the linguistic and translation aspects of King's idiosyncrasy, with a particular focus on the frequency, structural patterns, and semantic functions of his comparisons and metaphors. Comparisons, which play a central role in King's narrative style, serve multiple functions, including enhancing symbolism, establishing genre-defining characteristics, and intensifying the emotional depth of his stories. The most commonly occurring structural type in his works is the binomial nominative comparison, while other forms appear with relatively equal distribution. Similarly, metaphors are frequently employed, often relying on a single, dominant image rather than complex figurative structures. These tropes not only define King's idiosyncrasy but also significantly influence how his narratives are perceived by readers.

From a translation perspective, rendering King's idiosyncrasy into other languages presents notable challenges. Translators adopt varying strategies, ranging from direct lexical and stylistic transfer to more interpretative methods, including omission, transliteration, and contextual substitution. While certain adaptations are necessary due to linguistic constraints, a departure from King's original stylistic devices often diminishes the immersive and psychological impact of his narratives. Successful translation strategies preserve the balance between semantic accuracy and stylistic integrity, ensuring that the horror and suspense elements integral to King's works remain effective across languages. A crucial aspect of this study is the evaluation of translation choices that either enhance or weaken the atmospheric depth of King's texts. The results suggest that translations maintaining lexical and stylistic proximity to the source material more effectively preserve the genre's emotional intensity. In contrast, over-reliance on omission or significant contextual shifts may lead to a reduction in the intended effect on the reader.

Future research should expand the study of idiosyncrasy beyond horror fiction, examining how these linguistic mechanisms operate in dramatic literature, where textual interpretation is influenced by performance and audience reception. The integration of cognitive and stylistic approaches could further refine the understanding of idiosyncrasy in different literary genres, offering insights into the broader implications of authorial stylistics in translation studies.

REFERENCES

1. Argamon, S., & Koppel, M. (2013). A systemic functional approach to automated authorship analysis. *Journal of Law and Policy*, 21(2), 299–316.
2. Babich, V. I. (2017). Linguistic means of expressing the lyrical self at the lexical and grammatical level in a poetic text (based on the materials of monologues by R. Frost and J. R. R. Tolkien). *Scientific Bulletin of Kherson State University*, 3, 109–116.
3. Eliot, T. S. (2015). Tradition and the individual talent. *The Sacred Wood*. Retrieved from <http://www.bartleby.com/200/sw4.html>
4. Johnson, A., & Wright, D. (2014). Identifying idiolect in forensic authorship attribution: An n-gram textbite approach. *Language and Law (Linguagem e Direito)*, 1(1), 37–69.
5. Shevkun, A. (2019). Problematic aspects of rendering the author's idiosyncrasy in the process of translation (based on the novel by I. McEwan *Atonement* and its Ukrainian and Russian translations). *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology*, 41(2). <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2019.41.2.44>

A COMMON-DISTINCTIVE INSIGHT INTO THE BRITISH AND UKRAINIAN CULTURES THROUGH THE PERSPECTIVE OF THEIR HIGH-PROFILE FANTASY NOVELS

Victoria O. Andrushchenko

The University of Roehampton, London, the UK

Horlivka Institute for Foreign Languages of the State Higher Educational Establishment

“Donbas State Pedagogical University”

This study considers a literary text as a cultural sign system, through code and codification (Rapport, 2014, p. 57), which reflects mentality, background, cultural values, beliefs, social reality, experience, images, sounds, objects, and practices of its author – ‘identity’, ‘selfhood’, ‘position’, ‘role’, ‘personality’, ‘subjectivity’, ‘subject’, ‘agent’, ‘subject position’ (Benwell & Stokoe, 2006, p. 5-6) – and which the audience becomes aware of while communicating, i.e. ‘ethnography of communication’ (Goddard & Wierzbicka, 1997), with the text, making inferences during reading (O’Brien, Cook & Lorch, 2015) in terms of reader-response criticism (Freund, 2002).

The current research analyses contemporary British and Ukrainian literary texts that belong to high-profile fantasy fiction, among them *Harry Potter* by J. K. Rowling *Honykhmarnyk* by D. Kornii, as well as *Wings The Colour of Clouds* by D. Kornii, T. Vladmyrova, through the intercultural frame which allows us to get insight into cultural similarities and differences between the British and the Ukrainian identities.

The emphasis here is on cultural terms, culture specific items, culture markers, cultural references, cultural bound items and realia. These embrace various material items like food, clothes, currency, nature, cultural notions like religion, customs, institutions and proper names, names of persons, animals, locations and traditional celebrations, etc. (Barker & Jane, 2016).

The study examines culture specific words and how the latter foster cohesion and coherence of literary discourse. The research aims 1) to trace culturally related words in the above-mentioned high profile fantasy fiction; 2) to qualify culturally related words as formal, semantic, and communicative markers of literary discourse which provide its cohesion and coherence; 3) to specify typical and distinctive features between the British and Ukrainian identities.

Overall, this study advances intercultural understanding of contemporary British and Ukrainian literary discourse while teaching English and Ukrainian languages and literatures, while enhancing intercultural communication and fostering intercultural dialogue between the UK and Ukrainian communities.

REFERENCES

1. Barker, C. & Jane, E. A. (2016). *Cultural Studies: Theory and Practice* (5th ed.). London: Sage Publications.
2. Benwell, B. & Stokoe, E. (2006). *Discourse and Identity* (1st ed.). Edinburgh: Edinburgh University Press.
3. Freund, E. (2002). *Return of Reader: Reader-response Criticism* (1st ed.). London and New York: Routledge.
4. Goddard, C. & Wierzbicka, A. (1997). Discourse and culture. In T.A. van Dijk (Ed.), *Discourse as Social Interaction: Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction* (Vol. 2, pp. 231-257). London: SAGE Publications.
5. O’Brien, E. J., Cook, A. E. & Lorch, R. F. (2015). *Inferences during Reading*. Cambridge: Cambridge University Press.
6. Rapport, N. (2014). *Social and Cultural Anthropology: The Key Concepts* (2nd ed.). London; New York: Routledge.

AUSTRALIAN ABORIGINAL IDENTITY THROUGH RESILIENCE AND CULTURAL MEMORY IN CONTEMPORARY SHORT STORIES

Oksana A. Babelyuk

Lviv State University of Life Safety

The exploration of Australian Aboriginal identity is deeply intertwined with the themes of resilience and cultural memory. It reflects a rich tapestry of history, experiences, and enduring connections to Country and community. This research investigates how Aboriginal people in Australia have navigated the challenges posed by colonization, cultural erasure, and social marginalization while actively reclaiming and revitalizing their national identities. Through an interdisciplinary approach incorporating history, sociology, and cultural studies presented in contemporary short stories, the paper emphasizes that resilience is not just a reaction to adversity but is ingrained within the cultural practices, narratives, and endurance of Aboriginal communities. Cultural memory plays a vital role in shaping the identities of Aboriginal people, as a means through which traditions, stories, and connections to Country are preserved and passed down through generations. The study examines the significance of oral traditions, storytelling, and artistic expressions as essential elements of cultural memory that foster a sense of belonging and continuity. These practices not only reinforce individual and collective identities but also serve as powerful tools of resistance against cultural assimilation and significant loss. As, e.g., a new collection of contemporary short stories, "Telling: Stories of Resilience from Nairn Marr Djambana," (Djambana, Summers, 2023) which consists of twelve life stories narrated by Elders from various parts of Country. These stories are rooted in First Nations storytelling traditions, revealing the diverse and intricate experiences in the aftermath of colonization. Each Elder reflects on their unique intergenerational trauma and the profound history of the Stolen Generations, filled with themes of reconnection and resistance. Yvonne Luke describes her reconnection to Alyawerre Country after generations of removal. Koori leader Mik Edwards shares his story of survival after being taken from his family during the years of genocide. Dyan Summers narrates a tale of endurance and strength based on her ancestors who lived on both Flinders Islands and Bunurong Country during the challenging times of colonization. All the authors are deeply tied to their Indigenous identity, proudly declaring that they are "Blak, Loud, and Proud" in sharing their heritage. For instance, Marion Hansen's story chronicles her experience of being crowned Miss NAIDOC in 1969 while celebrating these stories of survival. Furthermore, textual fragments of the stories are paired with evocative photographs, transforming the texts into multimodal narratives rich with various semiotic signs and symbols. The reclamation of language, art, and traditional practices emerges as a central theme, showcasing how Aboriginal people actively engage with their heritage to affirm their identities in modern multicultural Australian society. Additionally, the relationship between resilience and cultural memory is examined through case studies that illustrate the adaptive strategies used by Aboriginal communities to address historical and ongoing challenges. This involves the revitalization of traditional ecological knowledge, which stresses sustainable practices and profound connections to the land, thereby nurturing both physical and spiritual resilience. The narrative of survival and renewal is essential for understanding contemporary Australian Aboriginal identity, emphasizing a dynamic interaction between past experiences and present realities. It emphasizes the necessity of acknowledging Aboriginal voices and perspectives in discussions about identity politics, social justice, and reconciliation. By focusing on the experiences of Aboriginal people, this study advocates for a more nuanced understanding of Australian Aboriginal identity that celebrates multicultural diversity and complexity instead of adhering to monolithic representations.

REFERENCES

1. Djambana, N. M., Summers, S. (2023). *Telling: Stories of Resilience from Nairn Marr Djambana*. Broome, WA: Magabala Books.

LINGUISTIC AND NON-LINGUISTIC REASONS FOR THE CHANGE OF ONOMASTICS IN THE OCCUPIED TERRITORY OF SHIDA KARTLI (SO-CALLED “SOUTH OSSETIA”)

Tsira Baramidze

Tbilisi State University, Georgia

This presentation discusses the reasons for the change in Georgian endogenous onomastics in the occupied territory of Shida Kartli (Tskhinvali region) in Georgia. Along with linguistic features, the socio-political processes and legislative transformations that led to the change in onomastics, especially of toponyms, in the Tskhinvali region, namely, the replacement of Georgian toponyms with Ossetian toponyms, are examined. The study based on the description of the onomastics of the Tskhinvali region revealed several types of such changes, among them instances of direct calque of toponyms into Ossetian, for example: Georg. *vaēl-ovan-i* (top.) < *vaēli* “apple”, -*ovan-* suffix; Osset. *Фаткуджын* (top.), Russ. *Фаткуджин* (top.); Georg. *didmuxa* (top.) < *did-i* “big”, *muxa* “oak”; Osset. *Стыртулдз* (top.), Russ. *Стыртулдз* (top.); Georg. *Qvatetri* (top.) < *qva* “stone”, *tetri* “white”, Osset. *Урсдур*, Russ. *Урсдур*. Toponyms: *Dvaliantkari*, *Midelantkari*, *Pavliantkari* < Georg. There are cases when the modified toponyms are based on the respective surnames, e.g., *Dvalishvili*, *Midelauri* / *Midelashvili*, *Pavliashvili*. In such toponyms, the component -*kari...* literally means “the door of this surname.” In the Ossetian and Russian languages, the element -*kari* fell out: Osset.: *Двалиант*, *Миделант*, *Павлиант*; Russ. *Двалиант*, *Миделант*, *Павлиант*. An interesting example concerns the name of the old village – *Сфыгты хэуу* – literally “a burnt village”, which on the map and in old documents was indicated as “*burnt*” (top.). In the Ksani Valley, according to the surname – *Цгойта* + *къау* “village” – it was called *Chigoyan* (top.); deaf affricate ц > ч.

Given the above the study presents a list of productive models of the toponym production (**в > ау, уа; г > ж; к > х; root + suffix, root + root; Change, Calque, Diaeresis...**), as well as a model of translationing two-component sacral ecclesionyms which contain the -*zuar* component - Osset. *zuar* < Georg. *jvar-i* “cross.” The change of onomastics is associated with pragmatic aspects of communication, realized through common bilingualism. Linguists are already working on the effective methods for translating “Ossetian” onomastics (whose Georgian origin is beyond doubt), in particular, on how to translate these terms into Russian and English, searching for compensatory and explanatory techniques for translating toponyms and ethnospecific Ossetian onomastics into Russian.

The paper analyzes existing political resolutions and the law on the “reformation” of onomastics of the Georgian origin into Ossetian (2011 as well as linguistic methods and ways of translating Georgian onomastics into Ossetian (direct translation, addition, compensation, etc.). When changing Georgian onomastics to Ossetian, phonetic imitation is often used, thus creating a “new” onomatopoeia which phonetically imitates, resembles or suggests the original Georgian vocabulary, the sounds that make up the word, but gives it an “Ossetian” shade. More than 200 of such toponyms have already been confirmed (Georg. *karčoxi* (top.), Osset. *Карцых*, Russian. *Карцых*) in the course of semantic-etymological, structural and functional analyses of “Ossetian” onomastics of the Georgian origin.

“DO NOT ROUSE OR AWAKEN LOVE UNTIL IT SO DESIRES”: THE VERBAL AND TRANSMEDIAL PHILOSOPHY OF LOVE IN SONG OF SONGS

Iryna P. Biskub

Lesya Ukrainka Volyn National University

University College of Applied Sciences in Chelm, Poland

The *Song of Songs* (also known as *Song of Solomon*) is renowned for its exquisite poetry and passionate celebration of love (Clarke, 2017). Amid sensual imagery and romantic dialogues, a recurring refrain stands out for its wise admonition: “*Do not rouse or awaken love until it so desires.*” (Tanner, 1997; Kleine, 2024) This line appears in the poem thrice (Song 2:7, 3:5, 8:4), cautioning the “daughters of Jerusalem” about the timing of love, thus shaping a certain love philosophy. In modern English translations, the phrase is rendered with subtle differences that can influence its interpretation and exemplify various intermedial dimensions of love (Song 2:6-8; Tanner, 1997). This research explores how different translations interpret the phrase, focusing on literary and poetic nuances rather than theological doctrine, as well as specifying the intermediality of love’s perception. Comparing translations and interpretations will explain how variations like “until it so desires,” “until it pleases,” or “until it is ready” impact our understanding of love. The aim is to appreciate the refrain’s meaning as poetic – a wise counsel about love’s timing – and conclude how translation choices either preserve or alter love’s delicate intermedial nature by constructing transmedial imagery in the recipient’s mind.

The Hebrew phrase is an adjuration (a solemn charge): “I adjure you, O daughters of Jerusalem... not to awaken love until it desires,” where a poetic image of love is personified as sleeping not to be awakened prematurely. The mention of “gazelles and does of the field” (in 2:7 and 3:5) is part of the oath formula – the woman swears by these graceful creatures, associated with love and fertility in ancient poetry, to underscore the seriousness of the vow (Song 1:9-2:7). The key part of the refrain, however, portrays love as having its own will. From a poetic standpoint, the language of the verse is beautifully ambiguous and metaphorical. The Hebrew word for “love” (ahavah) refers to romantic or sexual love (Song 2:6-8). It is depicted as something that can be “aroused” or “awakened,” implying that love can lie dormant like a sleeping creature until proper time. Such personification gives the concept an almost independent agency – love will “wake up” when it so desires, and not before. Translating such a phrase into modern English while preserving its poetic flavor and meaning is a challenge, and different Bible versions have taken different approaches, as we will see.

The research demonstrates that modern translations converge on the core meaning but differ in tone and focus. The recipients can re-create transmedial models of love that have been widely advertised in pop culture and exploited by transgender communities. Most agree that the phrase is about love itself (not “my lover”). The pronoun issue has been settled in favor of “it” (for love) or understood as neutral, whereas older versions that used he/she for “love” are seen as misleading (How to translate). As this refrain hinges on the concept of “love” and its timing, the way it is translated can subtly shape how “love” is conceptualized in the *Song of Songs*.

REFERENCES

1. Clarke, R. (2017). Seeking Wisdom in the Song of Songs. In D. G. Firth and L. Wilson (Eds.), *Interpreting Old Testament Wisdom Literature* (pp. 100-112). Downers Grove: InterVarsity Press.
2. How to translate and understand Song of Songs 2:7. *Biblical Hermeneutics*. <https://hermeneutics.stackexchange.com/questions/86362/how-to-translate-and-understand-song-of-songs-27>.
3. Kleine, T. L. (2024). *The House That Love Builds: An Allegorical Interpretation of the Song of Songs*. (PhD Thesis). John W. Rawlings School of Divinity, Lynchburg, Virginia.
4. Song of Solomon 1:9-2:7 – The First Song of Mutual Admiration. <https://www.bibleoutlines.com/song-of-solomon-19-27-the-first-song-of-mutual-admiration/>
5. Song of Solomon 2:6-8. New English Translation. *Bible Gateway*. <https://www.biblegateway.com/>.
6. Tanner, J. P. (1997) The history of interpretation of the *Song of Songs*. *Bibliotheca Sacra*, 154, 23-46.

THE UKRAINIAN WAR MEME: DEFYING THE RULES

Ievgeniia V. Bondarenko
V. N. Karazin Kharkiv National University

War in Ukraine has led to an unprecedented proliferation of internet memes. Such memes tend to assume the role of social regulators, acting as tools for addressing collective trauma within the Ukrainian society. It is now difficult to imagine any significant event in this country that has not been represented memetically.

Ukraine's meme production rate is widely acknowledged to have reached record-breaking levels on a global scale. While the sociological implications of this phenomenon warrant separate investigation, this study focuses upon cognitive and semiotic dimensions of Ukrainian war memes. Such emphasis is expected to provide insight into two key research questions: (1) why and *how* have memes achieved a dominant role within the Ukrainian informational landscape? and (2) in what ways do they function as a potent instrument of Ukrainian counter-propaganda?

Utilizing a dataset of 1, 000 Ukrainian war memes collected via the AI application VGG (VIA) for visual analysis, this study argues that the answers to the above research questions lie in the cognitive and semiotic structures of memes, which frequently diverge from conventional memetic principles. The proposed research hypothesis suggests that Ukrainian war memes often break the traditional rules of memetics, thereby attaining their unique cultural and informational significance.

The first principle of memetics is rooted in the meme's dual structure: it consists of a partially appropriated element (e.g., a widely available template from meme generators like *Canva*) and a novel contribution (Nissenbaum & Shiffman, 2018; Wiggins, 2019). However, in case of Ukrainian war memes, only approximately one-third of the dataset adheres to this pattern. Ukrainian meme creators have rapidly exhausted available templates, frequently opting to design memes entirely from scratch.

This deviation underscores another significant departure from conventional memetic principles: the requirement of global readability through the use of familiar plots and personalities. Ukrainian war memes are characterized by a strong reliance on cultural stereotypes, making them largely inaccessible to cultural outsiders. Such memes often reflect what has been termed “specifically national concepts” (Baurecht, 2020, p. 136-137).

The third notable divergence from traditional memetics lies in the non-humorous nature of many Ukrainian war memes. Their subjects often include war atrocities, civilian casualties, and themes related to Ukrainian cultural sovereignty and international political status, which are not intended to evoke amusement.

These three factors collectively play a crucial role in securing Ukrainian memes' prominent position within the informational domain and their efficacy in supporting Ukraine's successful informational warfare against the aggressor state.

REFERENCES

1. Baurecht, M. (2020). The Categorisation of Internet Memes – A Different Approach. *Colloquium New Philologies*, 5(1), 135-152. doi: 10.23963/cnp.2020.5.1.7.
2. Nissenbaum, A., Shifman, L. (2018). Meme templates as expressive repertoires in a globalizing world: A cross-linguistic study. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 23(5), 294-310. <https://doi.org/10.1093/jcmc/zmy016>.
3. VIA. URL: <https://www.robots.ox.ac.uk/~vgg/software/via/>
4. Wiggins, B. E. (2019). *The Discursive Power of Memes in Digital Culture: Ideology, Semiotics, and Intertextuality*. London: Routledge.

FROM BATTLEFIELD TO PAGE: WAR TRAUMA IN TRENCH POETRY

Anzhelika S. Buravenko

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

Trauma, in its many forms, is deeply rooted in human history and experience. It breaks up a person's sense of self, changing memory, perception, and emotional responses. War, violence, loss, and personal suffering can fracture identity, making it difficult for survivors to articulate their pain. One of the mediums for exploring trauma is poetry. Unlike prose, poetry's fragmented, rhythmic, and symbolic nature mirrors traumatic memories—disjointed, emotionally charged, and resistant to linear narration. Whether through war poetry, autobiographical verse, or symbolic imagery, poets find a way to capture the unspeakable, shaping personal anguish into a shared experience.

The role of memory in shaping traumatic experiences is crucial. War often leaves unerasable marks on the psyche, resulting in emotions such as grief, anxiety, and guilt (LaMorie, 2011; Neria & Litz, 2004). Poets of the Great War articulated these emotions through vivid recollections of battle and loss, creating poetry that serves as both personal testimony and historical record. Wilfred Owen's *Dulce et Decorum Est* depicts the horrors of gas warfare with haunting imagery: "*Bent double, like old beggars under sacks.*" Such descriptions force readers to confront the brutal realities of trench life, removing romanticised notions of war.

Metaphors play a vital role in shaping how individuals conceptualise their trauma. Flusberg et al. (2018) argue that war metaphors function as cognitive tools, allowing people to express complex emotions and experiences more perceptibly. In Siegfried Sassoon's *Counter-Attack*, the chaotic outcome of the battle is described with stark and violent imagery, forcing readers to feel the realities of war. Isaac Rosenberg's *Break of Day in the Trenches* uses metaphor to highlight the absurdity of war, as a rat moving between enemy lines symbolises the futility of human conflict.

Beyond serving as historical testimony, poetry also serves as a tool for psychological recovery. Writing allows individuals to externalise their pain, providing a structured way to process emotions (Bracegirdle, 2011). This aligns with the therapeutic function of war poetry. Autobiographical poetry is particularly significant in this context, providing a way to separate the authors' emotional pain from their physical selves. Vera Brittain's *Testament of Youth* illustrate how personal narratives serve as tools for articulating trauma as evoking change and bringing visibility to private experiences.

The fragmentary nature of traumatic memories further shapes how war experiences are conceptualised. Kolk and Fisler (1995) discuss how trauma can overwhelm cognitive mechanisms, leading to dissociation and fragmented recollections. Poetry, with its non-linear structure, often mirrors this fragmentation, reflecting the chaotic and disorienting nature of traumatic experiences.

Although trauma leaves deep psychological wounds, trench poetry provides a means of preserving memory and making sense of past suffering. By shaping personal suffering into verse, poets ensure that individual and collective experiences of war are not lost to time. Thus, while John McCrae's *In Flanders Fields* as a poem of remembrance grieves the colossal loss of war, it also urges future generations to keep the memory of the fallen alive, demonstrating how poetry can bridge the gap between personal grief and historical continuity.

REFERENCES

1. Bracegirdle, C. (2011). Writing poetry: recovery and growth following trauma. *Journal of Poetry Therapy*, 24(2), 79-91. <https://doi.org/10.1080/08893675.2011.573285>
2. Flusberg, S. J., Matlock, T., & Thibodeau, P. H. (2018). War metaphors in public discourse. *Metaphor and Symbol*, 33(1), 1–18. doi:10.1080/10926488.2018.14
3. Harrington LaMorie, J. (2011). Operation Iraqi Freedom/Operation Enduring Freedom: Exploring Wartime Death and Bereavement. *Social Work in Health Care*, 50(7), 543-563. <https://doi.org/10.1080/00981389.2010.532050>
4. Kolk, B. and Fisler, R. (1995). Dissociation and the fragmentary nature of traumatic memories: overview and exploratory study. *Journal of Traumatic Stress*, 8(4), 505-525. <https://doi.org/10.1002/jts.2490080402>
5. Neria, Y., Litz, B. T. (2004). Bereavement by traumatic means: the complex synergy of trauma and grief. *Journal of Loss and Trauma*, 9(1), 73-87. <https://doi.org/10.1080/15325020490255322>

LANGUAGE OF RESENTMENT IN ALICIA APPLEMAN-JURMAN’S HOLOCAUST MEMOIR

Yakiv V. Bystrov

Vasyl Stefanyk Carpathian National University
Friedrich Schiller University Jena, Germany

This paper explores recent representations of the Holocaust from the perspective of its “first generation” survivors, who were directly affected by the Holocaust and their own traumatic past. The principal dilemma the Holocaust survivors have faced is how to voice the traumatic experience that haunts them, and the way trauma as the experience of war and remembrance can (or cannot) be articulated. Alicia Appleman-Jurman, the sole survivor in her family from Buchach (then a southeastern part of Poland, now Ternopil region of Ukraine), voiced her trauma by analysing what had happened to her family during World War II. In her memoir “Alicia: My Story” she recounts her experience of survival, her family’s struggles, and her efforts to resist the Nazi persecution. It was written in the late 1980s, when memorial literature bore witness to “the convergence and partial overlapping of the story-telling frameworks of memory, the family, and biography” (Mesnard, 2012, p. 80). Her life story is that of collective resistance, of those survivors who did not avoid speaking directly about pain and violence during the war, being concerned over the fate of Jews. It took her many years to dare speak and write about her memories: “I realized that my family will always continue to live inside me and through me, and that I will always be part of the six million Jewish people who were so cruelly murdered by the Germans and their collaborators” (Appleman-Jurman, 1988, p. 433).

The writer’s memoir concerns the years when half a million Ukrainian Jews fell victim to the Holocaust and the post-Holocaust period in the aftermath of the catastrophe when resentment had “the potential to transform the value of the present and the possibilities of the future” (Alphandary, 2024, p. 3). In her personal pain and moral disappointment, Alicia does not leave room for the hope that future will bring recognition of the crime and collaboration between the victim and the offender. On the contrary, a resentful victim openly communicates with the offenders and perpetrators exposing her traumatic suffering and attaching moral responsibility to them: “*Damned Nazis, I thought to myself. I’ll show you. I won’t die. You will not be able to kill me. I will live to see you pay for your crimes and to have your name erased from this world*” (ibid., p. 93). Moreover, the writer expresses resentment through hatred and curses for the murderers using modal verbs, repetitions, hyperbole, ascending gradation, and exclamations to show the growing emotional tension, cf.: “I don’t know how long I will live, but I will try to live long enough to see the Germans rot in hell. I will see them defeated, you’ll see!” (ibid., p. 109). “There will come a time when you will know my curse. I swear in the name of my God and yours, I will haunt you from my grave. You won’t know a day’s happiness, any of you!” (ibid., p. 196). Sometimes resentment and forgiveness may intertwine and merge as in the episode: “Then let the murderers answer the God in some future existence. Perhaps He would forgive them. I couldn’t speak for anyone but myself, and I could never forgive” (ibid., p. 272). Only at the end of the book, while reframing the past and shaping the future, I. Appleman-Jurman finally gives hope for reconciliation: “Through the story of “Alicia” I wish to reach out, not only to survivors like myself, but to all people. I pray that all its readers, Jew and non-Jew alike, may unite in the resolve that evil forces will never again be permitted to set one people against another” (ibid., p. 433).

REFERENCES

1. Alphandary, I. (2024). *Forgiveness and Resentment in the Aftermath of Mass Atrocity: Jewish Voices in Literature and Film*. Berlin, Boston: De Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783111317694>
2. Appleman-Jurman, A. (1988). *Alicia: My Story*. New York: Bantam Books.
3. Mesnard, P. (2012). Recent literature confronting the past. In J. Lothe, S. R. Suleiman, & J. Phelan (Eds.), *After Testimony: The Ethics and Aesthetics of Holocaust Narrative for the Future* (pp. 77-98). Columbus: The Ohio State University Press.

LINGUISTIC AND EXTRALINGUISTIC COMPONENTS OF NATIONAL IDENTITY

Oleksandr I. Cherednychenko

Higher School Academy of Sciences of Ukraine

The concept of identity is one of the most controversial in modern science. It does not have a single definition, being the subject to different interpretations. Some believe that identity is determined by one's mother tongue but most see it as a result of self-awareness. Common language does not always mean common identity. Obviously, identity is a complex phenomenon which has several components. The language component is important for shaping identity but it is not the only one. There are also ethnic, psychological, cultural, religious, social, political and economic factors that may predetermine one's identity. One of the meaning of the term *Identity* is *personality*. This gives rise to speculations that identity can only be individual. In fact, it can also be collective, applying both to a certain ethnic or social group, as well as to the national community or nation as a whole.

Ethnolinguistic consciousness is basic in the process of forming human identity, but it may be influenced by self-identification with another community where one's own ethnicity and language are not dominant. An example here can be the situation with ethnic groups (minorities) living inside an independent national state and, as a rule, being bilingual (ethnic language + official / state language). Bilinguals are for the most part bicultural, which means the co-existence of two languages and two cultures in their minds. In case of horizontal bilingualism / biculturalism, both linguistic cultures are valued equally. Vertical bilingualism / biculturalism gives preference to one of the linguistic cultures, placing it higher on the scale of values. Changing the primary language and abandoning the primary culture actually leads to a change in identity. Under current conditions, this happens at the level of individuals and practically does not happen at the level of ethnic communities. Ethnic consciousness remains stable even in case of language change.

The religious component expands the concept of identity, since most religions are not limited by the borders of specific countries. That is why believers feel their belonging to supranational religious communities along with their national belonging. State policy in democratic countries ensures freedom of religion. However, it always prevents anti-human and anti-state manifestations in this area. The policy of national memory is designed to preserve common historical and cultural heritage in order to unite different identities within a political nation. Economically strong, wealthy nations have far fewer identity problems than weak ones. Therefore, the economic aspect of establishing national identity should not be ignored, because it creates the basis for the development of a common cultural tradition and the spread of a common language. The unifying function of language is realized when its national standard is actualised. A comprehensive analysis of the concept of national identity leads to the conclusion that it is a multiple phenomenon. It represents a sum of individual and collective identities that incorporate linguistic and extralinguistic components.

TECHNOHUMANISTIC ASPECTS OF ONLINE TRANSLATOR AND INTERPRETER TRAINING AND TEACHING

Leonid M. Chernovaty

V. N. Karazin Kharkiv National University

Matej Bel University in Banská Bystrica, Slovakia

This study addresses the issue of machine-student interaction in online translator and interpreter training and teaching, being analysed in the framework of various human-technology interaction theories, such as posthumanism, transhumanism, and technohumanism. Posthumanism combines new technologies with transcending human limits, challenging traditional ideas (Andersson, 2022). Posthumanism is a new form of humanity where the boundaries between humans, nature and machines blur and a posthuman subject illustrates the expansion of cognitive systems, both human and non-human. Transhumanists believe that humans and technology will converge, with an emphasis upon the connection between humans, technology and positive experiences, as well as recognition of the limits of the human mind (Evans, 2011). Transhumanism is the merging of the individual and the machine, seen as a process that facilitates human enhancement. It promotes the use of science and technology to modify and augment human cognition and bodily functions, thereby enabling human beings to transcend the current biological limits of humanity and become transhuman.

Technohumanism, or Digital Humanism (Prem, 2024) is a mutual and balanced development of man and technology along the lines of the humanistic meaning of techno-evolution. It is primarily concerned with human-technology and human-human interactions. Technohumanism has several dimensions: technical (the design of digital technologies and their use for digital innovation), political (the regulation of power shifts in digital technology), and philosophical (the outlining of its scope and the drawing of boundaries for the digital) (ibid.). To be effective, digital humanism needs to consider specific people and specific technologies as they are intertwined, such as student translators and MT (machine translation) programmes.

However appealing technohumanism may seem, it also raises a number of questions. What will happen to human beings if their mental and psycho-cognitive capacities become more and more technical (cybernetic organisms)? What happens to technology when it becomes more human (intellectually enhanced machines)? Finally, what will be left of human beings after the transfer of their mental functions to technology? (Pym, 2013). This is where translation comes in. What is left of students' ability to translate after they have transferred it to technology in online courses? The analysis of the learning patterns of Ukrainian translation students, who have been forced by the war to study online for four years, showed that many of them, systematically use MT in independent and control work where such use is not allowed. This overuse hampers the development of the students' human translation competence and increases their dependence on technology. Actually, such students are unable to fully perform the translation function without a machine.

This presentation explores possible approaches to the issue, the aim of which is not to eliminate MT (or any other ICT tools) from the learning process, but to achieve a balanced mutual development of students and technologies.

REFERENCES

1. Andersson, I. (2022). The subject in posthumanist theory: Retained rather than dethroned. *Educational Philosophy and Theory*, 54(4), 395-403. <https://doi.org/10.1080/00131857.2020.1851190>.
2. Evans, W. (2011). Mapping virtual worlds. In Woody Evans (Ed.), *Information Dynamics in Virtual Worlds* (p. 3-21). London: Chandos Publishing. <https://doi.org/10.1016/B978-1-84334-641-8.50001-1>
3. Prem, E. (2024). Principles of digital humanism: A critical post-humanist view. *Journal of Responsible Technology*, 17. <https://doi.org/10.1016/j.jrt.2024.100075>.
4. Pym, A. (2013). Translation skill-sets in a machine-translation age. *Meta*, 58(3), 487-503. <https://doi.org/10.7202/1025047ar>

THE CONCEPTUAL METAPHOR OF WAR IN THE SPEECHES OF DONALD TRUMP AND VOLODYMYR ZELENSKY

Yuliya B. Davydyuk

Khmelnytskyi National University

Metaphors play a crucial role in political rhetoric, shaping public perception and influencing emotional responses (Charteris-Black, 2011; Musolff, 2016). Among the most powerful and persistent ones is the conceptual metaphor of WAR (Lakoff & Johnson, 1980), which frames various aspects of political discourse in terms of conflict, strategy, and victory. This abstract examines how the WAR metaphor manifests itself in the speeches of the U.S. President Donald Trump and Ukrainian President Volodymyr Zelensky through their rhetorical strategies and the broader implications of linguistic choices.

Donald Trump frequently employs WAR metaphors in his speeches to characterize political struggles, economic policies, and media relations. His rhetoric often depicts politics as a battlefield where opponents are enemies, elections are decisive battles, and winning is paramount. For instance, POLITICAL CAMPAIGN IS WAR: “we’re **fighting** for the soul of our nation”; “we will **win this war** against the radical left.” By casting political opponents as adversaries in a life-or-death struggle, he mobilizes his base with a sense of urgency and personal investment. Trump regularly refers to media as the “*enemy of the people*” and described their coverage as “*an all-out attack*” or “*vicious attacks*” against him and his administration, making MEDIA an ENEMY and journalists the combatants in an ongoing war. His phrases such as “*the corrupt media machine*” and “we are under **siege** by the **mainstream media**” further solidify the notion of journalism as a hostile entity.

In discussing trade and economic relations, Trump uses combative language such as “we are in a **trade war**”, “we will **defeat unfair trade practices**”, “we must **fight back** against **economic aggression**”, “our **bullets** in this **fight** for fair **trade**”, etc. This reinforces a view of global economics, where one nation’s success is another’s loss and positions ECONOMY and TRADE POLICY as a BATTLEFIELD.

Unlike Trump, whose war rhetoric is largely figurative, Volodymyr Zelensky’s use of WAR metaphors is painfully literal after Russia’s full-scale invasion of Ukraine in 2022. His speeches have combined literal descriptions of war with metaphorical extensions to mobilize international support and boost national morale. Defending the sovereignty of Ukraine, Zelensky consistently frames its struggle as a broader fight for democracy, stating that DEMOCRACY IS A BATTLE, e.g., “we are **on the front lines of the war** for **freedom**.” Moreover, Zelensky often describes diplomatic negotiations and economic sanctions as another front in the battle against Russia: “we must **strike with sanctions** as powerfully as with **weapons**”, highlighting the strategic and combative nature of international policy.

To unify Ukrainians, Zelensky often employs language that equates all citizens with soldiers, thereby reinforcing the well-known conceptual metaphor NATION IS A PERSON (Lakoff & Johnson, 1980): “**every Ukrainian** is a **warrior** in this **fight** for survival”. This fosters national solidarity by extending the battlefield beyond the front lines to every citizen’s daily struggles.

REFERENCES

1. Charteris-Black, J. (2011). *Politicians and Rhetoric: The Persuasive Power of Metaphor*. London: Palgrave Macmillan.
2. Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press.
3. Musolff, A. (2016). *Political Metaphor Analysis: Discourse and Scenarios*. London: Bloomsbury.

THE WAR LANGUAGE: POLITICAL, SOCIAL, AND MEDIA DIMENSIONS OF WARTIME COMMUNICATION

Yuliya I. Demyanchuk

Lviv State University of Life Safety

Political and social processes always affect society, and the most vivid indicator of changes in its various spheres is language. Language transformations during the wartime are manifested primarily through the entry into its lexical system of a significant array of linguistic means which establish a favourable background for the further paradigmatic evolution of language as a whole. Moreover, such changes also concern language functioning in wartime communication, which was proved by the First and Second World Wars as well as the current Russian-Ukrainian war, thus creating the basis for a comprehensive study of war language in interaction with historical, military, political, and social developments.

However, the evolutionary linguistic changes not infrequently come into clash with political crises. Thus, the annexation of Crimea and the events of 2013–2014 in Ukraine provoked global negative consequences for both this country and Europe, as the fundamental principles of the post-war world order regarding state borders were violated. As a result, the destructive socio-political phenomena, such as information war, along with Russia's toxic propaganda strategies, contributed to the spread of militarized rhetoric which intensified linguopolitical tensions.

One of evident markers of such tensions concern the spread of neologisms, e.g., *annexation, blockade of the Ukrainian fleet, automaidan, Putin, hands off Ukraine, Maidan, Euromaidan, Black Sea Shield, East and West together, Putin gone, Putin is Hitler, Putin's kaput, Ukraine is not Russia, Right Sector, separ, cyborgs, atoshniks, resettlement, green men*, and others, which mirror both significant socio-political events and public reaction towards them (Стишов, 2019).

With Russia's full-fledged aggression against Ukraine, the intensity of war language reached its peak in both Abglophone and Ukrainian mass media, where such set phrases as *war of drones, wave of cyber attacks* (The Guardian), *ears of Russian peace, lasting peace* (The Washington Post), *traces of Russian war crimes, political chaos, wave of instability, buffer zone, genius negotiator* (The New York Times) have become an integral part of media discourse (Rubio, 2022).

Increased interest to war-related collocations, e.g., *illegal war, grave violations, war crimes, humanitarian emergency, humanitarian consequences, peace in Ukraine, territorial integrity, armed conflict, prisoners of war*, actively used by high-ranking officials, politicians, and journalists in official statements, resolutions, peace treaties, journalistic articles, and war prose, if another proof of the interface of political, social, and media dimensions in wartime communication.

REFERENCES

1. Стишов, О. А. (2019). *Динаміка лексичного складу сучасної української мови. Лексикологія. Лексикографія: навч. посібник*. Біла Церква: «Авторитет»;
2. Rubio, A. M. (2022). *Zelensky's Discourse during the Russian Invasion of Ukraine: How the War of Narratives Influences Conflicts*. MA Dissertation, Madrid: Comillas Universidad Pontificia.

CHARACTERISATION VARIATION IN TRANSLATION

María Fanlo-Piniés

Universidad de Zaragoza, Spain

This talk offers a comparative study, from a cognitive stylistic perspective, of the children's picturebook *Where the Wild Things Are* (1963) by Maurice Sendak, as well as its translations into Spanish, *Donde Viven los Monstruos*, and French, *Max et les Maximostres*. The paper assumes that such stylistic approach to children's literature will offer new insights as for comparison of the source text and its translations in terms of various stylistic and aesthetic effects. The study will hypothesise how readers might construct different mental representations of the characters and of some aspects of the storyworld, beginning with the differences in the book titles, and proceeding with the schematic implications of the terms "wild things," "monstruos" [monsters], and "Maximonstres" [Maximonsters]. More particularly, the paper will explore variations in the use of the foregrounding techniques of parallelism and deviation, and of linguistic features such as grammatical structures and lexis choice. The research aims to demonstrate how, while the Spanish text conveys stylistic effects similar to the source text, the freer French translation projects Max and his mother as less intense and powerful characters, which leads to less surprise and interest on the part of the reader. Given that we deal with a picturebook, aspects such as multimodality and orality will also be considered (cf. Burke, 2022).

Building on the premise that translators should be aware of the author's style while reconstructing it through their own stylistic choices (Boase-Beier, 2006), this study will examine how effectively the two translations achieve this aim. Additionally, the analysis of the three texts will shed light on how the stylistic choices of both the author and the translators reveal their attitudes and opinions, particularly regarding the child character of the book.

REFERENCES

1. Boase-Beier, J. (2006). *Stylistic Approaches to Translation*. Manchester: St. Jerome Publishing.
2. Burke, M. (2022). Language and style in *The Gruffalo*. *Language and Literature*, 31(1), 41-61.
3. Sendak, M. (1963/2000). *Where the Wild Things are*. Leicester: Red Fox.

RHETORIC OF POWER: LINGUISTIC STRATEGIES IN POLITICAL DISCOURSE ON GLOBAL HUMANITARIAN CRISES

Yaroslava R. Fedoriv

The National University of “Kyiv-Mohyla Academy”

Iryna D. Petrusha

Taras Shevchenko National University of Kyiv

National University of “Kyiv-Mohyla Academy”

Public perception and policy responses to humanitarian crises are largely shaped by public discourse. The rhetorical strategies employed by contemporary public figures do not only reflect national identity but also reveal underlying power dynamics in global governance and influence international relations. This proposal examines key linguistic features of political discourse in response to current humanitarian challenges, focusing on the persuasive, ideological, and performative aspects of public speeches delivered at high-profile international and national events. Using linguistic analysis, this study will explore how political leaders frame issues such as war, forced migration, and human rights violations through language. Attention will be given to lexical choices, metaphorical frameworks, syntactic structures, and prosodic features that reinforce authority, solidarity, or division. The recent removal of terms such as "diversity" and "inclusion" from the public discourse of major U.S. corporations and educational institutions (as reported by Reuters, February 22, 2025) illustrates a shift in linguistic strategies within institutional rhetoric, potentially signalling deeper socio-political transformations. At the 2025 Munich Security Conference, Ukrainian President Volodymyr Zelenskyy emphasized the security challenge as both a moral duty and a strategic necessity (Zelenskyy, 2025), while U.S. Vice President J. D. Vance employed rhetoric that highlighted ideological rifts between American and European approaches to governance (Vance, 2025). British actress Tilda Swinton's acceptance speech at Berlinale (Swinton, 2025), condemning “mass-scale dehumanization” by world powers, exemplifies how cultural figures use performative discourse to challenge dominant political narratives. From a similar standpoint, Senator Bernie Sanders has condemned Donald Trump's alignment with Vladimir Putin, warning that Trump's rhetoric undermines democracy, distorts facts about the Ukraine war, and signals a dangerous shift toward authoritarianism (Sanders, 2025). By examining these and other cases, this proposal aims to explore the narratives of power, identity, and responsibility in contemporary political rhetoric. The study will contribute to a broader understanding of the linguistic mechanisms that shape public discourse, influence policy decisions, and define collective responsibility.

REFERENCES

1. Reuters. (2025, February 22). Berkshire Hathaway removes diversity and inclusion from annual report. *Reuters*. https://www.reuters.com/business/berkshire-hathaway-removes-diversity-inclusion-annual-report-2025-02-22/?utm_source=chatgpt.com
2. Sanders, B. (2025, February 15). Senator Bernie Sanders condemns President Trump's alignment with Putin. *YouTube*. https://youtu.be/rKBM2kS6B8o?si=SmnguRlXRB2iz_NP
3. Swinton, T. (2025, February 3). Acceptance speech of Tilda Swinton, recipient of the Honorary Golden Bear for her lifetime achievement at the festive opening of the 75th Berlin International Film Festival. [Video]. *YouTube*. https://www.youtube.com/watch?v=Fqol-1nTp_U
4. Vance, J.D. (2025, February 14). The U.S. in the world. *Munich Security Conference*. <https://securityconference.org/en/medialibrary/asset/the-speech-of-jd-vance-20250214-1817/>
5. Zelenskyy, V. (2025, February 14). President Zelenskyy addresses the 2025 Munich Security Conference. *American Rhetoric*. <https://www.americanrhetoric.com/speeches/volodymyrzelensky2025munichsecurityconference.htm>

**SOCIOCOGNITIVE PERSPECTIVE ON SPEECH EFFECTS:
PRESIDENT ZELENSKYI'S 2022 ADDRESS TO THE POLISH PARLIAMENT**

Adam Głaz

Maria Curie-Skłodowska University (UMCS), Lublin, Poland

Sergii I. Potapenko

Kyiv National Linguistic University

This presentation explores the effects produced on the audience by the March 11, 2022 speech from President Zelenskyy to the Polish Parliament (President Zelenskyy, 2022). The effects are sought in Polish politicians' Twitter impressions and comments produced by journalists. The study singles out two main means of rendering effects produced by the address: extralinguistic and linguistic, the latter falling into intertextual and evaluative.

The intertextual means of rendering the addressees' impressions are denoted by the metaphoric phrases taken directly from the speech. First, it is the expression *polskich braci i sióstr* ("Polish brothers and sisters"), repeated thrice throughout the speech and evoking the family metaphor. Second, it is the expression *sojusz wyphywający z naszych serc* — "an alliance of hearts" (in the tweet by Wojciech Saługa) referring to unity through the bodily metaphor. The third is the temperature metaphor expressed by the statement *te stosunki między narodami polskim i ukraińskim nie były takie ciepłe, były momenty chłodu* — "the Polish-Ukrainian relations were not always warm, there were moments of cold" (Andrzej Rafał Potocki). Being followed by the utterance *staliśmy się bratnimi narodami* ("we have become brotherly nations"), the temperature metaphor transforms into the brotherly trope reflecting closer relations.

The evaluative linguistic means giving an overall assessment of the speech are suggested by the receiver and their origins are to be found in the conceptual systems whose basis is represented by image schemas (Evans, Green 2011, p. 180). The evaluative means capturing the moving atmosphere of the gathering can be related to the COMPULSION image schema representing the experience of being moved by external forces, e.g., *poruszające słowa prezydenta Zeleńskiego* — "moving words" (Wojciech Saługa) / *Poruszające wystąpienie prezydenta Ukrainy* — "a moving address" (Tomasz Siemoniak).

The impressions related to history are both made up by a journalist, e.g. *czuć było, że jesteśmy uczestnikami historycznych wydarzeń* — "it could be felt we're part of historic events" (Krzysztof Bosak), and borrowed from Zelenskyy's address, e.g., *Jest to wspólna historia wielkich narodów* — "common history of great nations" (ibid). The comparison of the history utterances suggests that the PATH schema representing the historic flow combines with the VERTICALITY gestalt underscoring the importance of the events perceived in terms of elevation.

The extralinguistic evaluative means rendered by the phrase *Owacja na stojąco dla prezydenta Ukrainy* — "Standing ovation for the President of Ukraine" (Michał Dworczyk) can be related to the VERTICALITY schema with an upward motion signalling a positive attitude.

To conclude, reconstructed on the basis of conceptual metaphors and image schemas, the audience's extralinguistic, intertextual, and evaluative effects of the speech mark its most impressive passages.

REFERENCES

1. Evans V., Green M. (2011). *Cognitive Linguistics: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
2. President Zelenskyy's speech to the Polish Parliament (March 11, 2022) <https://www.president.gov.ua/en/news/vistup-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-v-sejmi-res-73497>

DEFYING AGE STEREOTYPES: THE DISCOURSE OF AGING AND IDENTITY IN CONTEMPORARY FICTION

Snizhana V. Holyk

State University “Uzhhorod National University”

Population aging is a global challenge that requires diverse scholarly investigations to fully understand its complexities and refine existing theoretical frameworks. While aging is often perceived as a natural process, its construction at the intersection of medicine, biology, sociology, and culture remains a topic of debate. It is understood either as an ongoing process of biological and personal transformation or, with biomedical advancements, as an extended period of longevity. The boundaries of old age are becoming increasingly fluid; while chronological age remains a significant factor in shaping behavioral patterns and determining eligibility for employment, healthcare, and social benefits, the perception of being “old” is now shaped more by financial stability, cultural background, psychological well-being, and level of activity than by the number of years lived.

This study examines the literary construction of aging identity through discourse analysis, focusing on *The Little Old Lady Who Broke All the Rules* by Catharina Ingelman-Sundberg (in Rod Bradbury’s translation). By analyzing the experiences of the 79-year-old protagonist, Martha Andersson, this research explores how aging is framed in contemporary fiction and how such representations challenge traditional narratives of old age. Drawing on interdisciplinary perspectives from anthropology, linguistics, sociology, gerontology, history, and psychology, this study applies discourse analysis to examine how linguistic and narrative strategies shape the negotiation of aging identity. By investigating how Martha resists age-related stereotypes and redefines autonomy in later life, this research offers insights into the cultural and symbolic dimensions of aging.

Furthermore, the study considers aging selfhood as a complex construct, shaped by physiological, psychological, legal, and social factors. Personhood in aging extends beyond biological and legal definitions, encompassing an individual’s sense of identity, agency, and social belonging. This comprehensive approach allows for a more nuanced understanding of the internal experience of aging and how it intersects with societal classifications. Finally, this research highlights the role of literary discourse in reshaping paradigms of aging, demonstrating how fiction can subvert conventional expectations and offer alternative narratives of later life.

REFERENCES

1. De Fina, A., Schifffrin, D., & Bamberg, M. (eds.) (2006). *Discourse and Identity (Studies in Interactional Sociolinguistics)*. Cambridge: Cambridge University Press.
2. Kielkiewicz-Janowiak, A. (2023). Ageing in Popular and Academic Publications on the Life Course: An Exploratory Study. *Roczniki Humanistyczne*, 71(6sp), 125-150.
3. Salvador, V., & Sampietro, A. (2020). *Understanding the Discourse of Aging: A Multifaceted Perspective*. Cambridge Scholars Publishing.
4. Skagen, M.V. (Ed.). (2021). *Cultural Histories of Aging: Myths, Plots and Metaphors of the Senescent Self* (1st ed.). N.Y.: Routledge.
5. Zeilig, H. (2011). The Critical Use of Narrative and Literature in Gerontology. *International Journal of Ageing and Later Life*, 2011 6 (2): 31.

MULTIMODAL APPROACH TO DEVELOPING WRITING SKILLS

Olga V. Ishchenko

National Technical University of Ukraine Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Students in a contemporary world of learning often get distracted with gargets coming to their rescue at any time. Teachers lose the chance to assess their students' progress fairly since the old-fashioned systems of assessment fail to work when AI-dominated technologies can do any task for learners. The result is obvious: the learners tend to save their time and let technologies do their writing homework for them. They are losing enthusiasm in learning, yielding to temptation to place all the responsibility on ChatGPT, forfeiting the ability to independently build argumentation. The new captivating modes of teaching, where students' minds would be systematically engaged in learning procedures, have evolved as an indispensable part of enthusiastic teachers' practices. Within this context the research aims to show how incorporating multimodal strategies in ESL instruction would affect students' writing proficiency, their engagement, and language acquisition as well as to identify effective practices for integrating the multimodal approach into ESL classrooms. In other words, to work out the ways of using multiple modes of communication – visuals and texts, audio resources and digital tools – to keep the students engaged and enhance their language learning outcomes.

To study the possibilities of applying the multimodal approach in educational activities, we have chosen classes of English as a philological discipline. We used a mixed research design based on quantitative (a pedagogical experiment along with tests to compare academic achievements) and qualitative (observation of participants in the learning process, informal interviews, analysis of the data collected via experimental testing) methodology. To go deeper into the Multimodal Approach functional, its key elements were singled out: (1) audio resources for various listening activities – voice recordings or podcasts, which inspires analytical or reflective writing; (2) texts and visuals that integrate videos, charts, images, infographics to prompt writing topics and support narrative or descriptive writing; (3) digital tools involving multimedia software to edit or draft texts, blogs or collaborative tools, e.g., Google Docs; (4) kinesthetic activities that engage linguistic components, e.g., creating posters, comic strips or storyboards; (5) peer collaboration on multimedia projects, e.g., presentations or video strips.

Many scholars emphasize the importance of multimodal activities in improving students' writing skills. Donaghy, Karastathi and Peachey (2023) state that “multimodality is gaining ground as a focus in language education because contemporary communication is increasingly multimodal in nature.” Lim and Polio (2020) have considered three themes that feature multimodal writing tasks in academic contexts: goals and instruction of multimodal writing: “disciplinary versus creative expressions”; linguistic mode in multimodal texts: “written and spoken words”; and tasks of multimodal writing: “individual versus collaborative work.” Kalynovska and Koliada (2024) researched the effect of multimodal presentations on the perception and assimilation of information in ESL Academic Writing and Rhetoric Course. The results showed improvement in students' rhetorical skills and visual literacy. The study presumed that students will enhance their writing competence provided the following is taken into account: 1) regular stimulation of their independent work; 2) using various multiple modes of communication in teaching writing; 3) encouraging collaboration in multimedia projects.

REFERENCES

1. Donaghy, K., Karastathi, S., & Peachey, N. (2023). *Multimodality in ELT: Communication skills for today's generation*. Oxford: Oxford University Press.
2. Lim, J., & Polio, C. (2020). Multimodal assignments in higher education: Implications for multimodal writing tasks for L2 writers. *Journal of Second Language Writing*, 47, 100713.
3. Калиновська, І. М., & Коляда, Е. К. (2024). Вплив мультимодальних презентацій на сприйняття й засвоєння інформації у курсі з академічного письма та риторики. *Інноваційна педагогіка*, 74, 310-313.

THE TEXT AS LIBRARY: AN INTERDISCURSIVE PERSPECTIVE

Nataliya P. Izotova

Kyiv National Linguistic University

‘Between life and death there is a library,’ she said. ‘And within that library, the shelves go on for ever. Every book provides a chance to try another life you could have lived. To see how things would be if you had made other choices ...

From The Midnight Library by Matt Haig

Exploring narrative texts, researchers employ various metaphorical models that highlight key aspects of literary creativity, including the author’s experimental approach and stylistic individuality, while emphasizing the reader’s role in literary communication. The metaphor of TEXT AS WORLD (Ryan, 2015), e.g., illustrates the mechanisms of the reader’s immersion in a literary work, where the text functions as a window into reality. The TEXT AS A GAME metaphor (Barthes, 1986; Izotova, 2022) underscores the active co-creativity and cooperation between the text and its reader, where the latter decodes the information, actively generating new meanings (Eco, 1986). Viewing the text as a *machinic assemblage* (Deleuze & Guattari, 1987) reveals its artifact-like nature, structural multiplicity, as well as openness to transformation and interaction with other texts. The metaphor of *labyrinth* brings out the complexity of text, showing it not just as a sequence of logical and semantic elements, but as a space where meanings can shift and transform depending on the reader’s engagement. This study introduces the metaphor of *library* for analyzing the text from an interdiscursive perspective, illustrating a complex process of interaction between different styles, genres, and discourses within a single semiotic space. The metaphor of *library* synthesizes key aspects of the above metaphors, combining the idea of text as a multidimensional space (TEXT AS WORLD), a dynamic interaction (TEXT AS A GAME), an artifact (TEXT AS A MACHINIC ASSEMBLAGE), and the multiplicity of interpretations (TEXT AS A LABYRINTH). In terms of library, text is regarded as a structured repository of knowledge, where meaning emerges not from a uniform reality, but from the interaction of different “books” (or discourses) within the library. Just as a library houses a variety of perspectives, voices, and genres, a text is a collection of discourses and their potential interpretations. From this perspective, the reader is seen as actively interacting with the text, not merely as a passive recipient but as a participant construing knowledge. Just as a librarian navigates, organizes, and interprets the vast collection of texts, the reader selects, compares, and synthesizes various interdiscursive fragments. The readers’ interpretation is influenced by their previous knowledge, cultural background, and the experience they bring into the text, making their reading unique and personal. The novel *The Pole* by J. M. Coetzee (2023) is a powerful example of interdiscursivity, as it integrates musical, poetic, philosophical, epistolary, and other discourse types, each with its own degree of artistic adaptation. The genre, stylistic, and narrative heterogeneity transforms the literary text into a vast library-like space, where complex structural and semantic games unfold.

REFERENCES

1. Ryan, M.-L. (2015). *Narrative as Virtual Reality 2: Revisiting immersion and interactivity in literature and electronic media*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
2. Barthes, R. (1986). From Work to Text. In R. Barthes, *The Rustle of Language* (p. 56-64). New York: Hill and Wang.
3. Izotova, N. (2022). The interplay of linguistic means managing the reader’s attention: the slow reading method. In Vasko R. (Ed.), *Language. Culture. Discourse* (p. 33-50). Kharkiv: PC TECHNOLOGY CENTER.
4. Eco, U. (1986). *The Role of the Reader: Explorations in the Semiotics of Text*. Bloomington: Indiana University Press.
5. Deleuze, G., & Guattari, F. (1987). *A Thousand Plateaus: Capitalism and schizophrenia* (B. Massumi, Trans.). Minneapolis: University of Minnesota Press.
6. Coetzee, J. M. (2023). *The Pole*. New York: Liveright Publishing Corporation.

INTERMEDIAL TRANSFORMATION OF MYTHS' ETHICAL IDEAS

Alla A. Kalyta, Larysa I. Taranenko

National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"

A myth being one of the central phenomena in the history of culture and the most ancient way of conceptualising the surrounding reality as well as the essence of a human being, is traditionally viewed as a primordial source of spiritual culture, manifested throughout time in religion, literature, music, dance, theatre, art, etc. As it has been shown earlier (Kalyta & Taranenko, 2013) the genesis and transformation of myths took place at two spontaneously interacting levels, namely, at the level of the global supra-cultural sphere of the pre-written actualisation of their ethical-didactic ideas by the interpreters, and at the level of the sphere of mental transformation of their ideas and means organising these ideas into other forms and genres of art. This complex system of the myth's ethical ideas genesis, formed by the two subsystems, or spheres, evolves in the literary environment and art in different territories or countries, accumulating socio-ethnic specificity of thinking typical of each specific period of history, into a universal human culture. It should also be noted that transformations of ideas, motifs and means organising the myth structure could occur, mainly, within a certain territorial ethnic mentality, while the transfer of these ideas into the literary sphere and other genres of art acquired a universal feature over some lapse of time.

The myth of the Pleiades, rooted in Greek mythology (Roman & Roman, 2010, p. 415), can serve as an example of its ethical ideas' transformation into a variety of literary and artistic works across cultures and centuries. The myth's original story line portrays seven sisters, the daughters of Atlas and Pleione, who were pursued by Orion and transformed into stars by Zeus as a way of escaping Orion. The myth's ethical idea conveys the Pleiades' unity and sisterhood intertwined with their tragedies, beauty, and celestial mysteries. These are reflected in some notable examples of literary works featuring the Pleiades: starting from Homer's *Odyssey* and Hesiod's *Works and Days*, later reflected in the poetry by Edgar Allan Poe, Alfred Lord Tennyson and Emily Dickinson who employed allusions to the Pleiades, metaphorically representing fleeting beauty, loss, vastness and wonders of the universe. At present the myth's ideas can be traced in some novels, like Terry Pratchett's *The Light Fantastic*, where the author interweaves the celestial myth with his humour and wit.

The ethical idea of the Pleiades' elusive charm was also transferred into art, first depicting graceful figures as the celebration of connection to gods in ancient Greek pottery, and later by such prominent artists as Elihu Vedder, Frederic Leighton, William-Adolphe Bouguereau, to name but a few, who in their own styles explored and interpreted the myth's ideas. Interconnection of myth and music is yet another proof of the myth's intermedial transformation capacity. The ethical ideas of the Pleiades myth are transformed into a number of musical pieces, mainly into Iannis Xenakis's and Detlev Glanert's musical portrayals of the distinctive features of the Pleiades sisters' characters, thus evoking in the listeners a range of emotions and feelings.

A comprehensive analysis of the intermedial transformation of myth's ethical ideas based on their logical retrospective study can be viewed as a methodological tool allowing us to consider the genesis of myths in the focus of the dialectical unity of interaction and interconnection of their onto- and phylogenesis with the aim of solving the task of forming a complete scholarly picture of the continuous development of literature and creative art.

REFERENCES

1. Калита, А. А. & Тараненко, Л. И. (2013). Историко-логическая ретроспекция генезиса фольклорных произведений. *Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна*, 1071, 44-53. <https://core.ac.uk/download/pdf/323527748.pdf>
2. Roman, L. & Roman, M. (Eds.) (2010). *Encyclopaedia of Greek and Roman Mythology*. New York: Facts On File.

CULTIVATING FOREIGN LANGUAGE GRAMMATICAL COMPETENCE IN THE CONTEXT OF EFL COMMUNICATIVE APPROACH

Tetiana M. Kartel, Yevheniia V. Stanchyk

Odesa State Academy of Civil Engineering and Architecture

Cultivating communicative competences is the primary task of teaching a foreign language in the context of communicative approach.

The grammatical component of communicative competence implies at least two aspects of active speech activity: the ability to identify and distinguish grammatical units of different levels, to understand their meaning, to independently use proper foreign-language grammatical forms in a well-shaped utterance according to the norms of the language under study, and the ability to consciously choose the grammatical forms necessary in a given communicative situation, as well as to understand the strategies of such a choice when perceiving a message.

There have been quite a few discussions as to what approach to grammar in EFL teaching is the most effective, which of them fosters developing both fluency and accuracy of foreign-language speech.

Rod Ellis (2005), on the basis of analysing various studies in the field of language teaching methodology, derived several principles of effective foreign language teaching, among them: the need to develop in students both a rich repertoire of stable phrases and expressions (the principle of lexical approach) and an understanding of the structure of language (the traditional approach to teaching grammar), i.e. the requirement of conscious practicing grammatical forms and unconscious use of them in communication. It means that grammatical phenomena can be introduced and consolidated both explicitly and implicitly depending on the situation.

Anglo-American methodologists Hossein Nassaji and Sandra Fotos (2004) point to the following reasons for the “return” of grammar to the classroom: students master grammatical structures in a certain sequence, which helps to systematise them and thus facilitate the learning process; it has been proven that conscious concentration on grammatical forms has a positive effect on language acquisition; the use of communicative approach that excludes the study of grammatical phenomena in intensive programmes has shown its ineffectiveness; studies proved that working with grammatical forms significantly improves the accuracy of speech and speeds up the learning process.

Long-term practice of working with students has demonstrated that a purposeful generalisation of the material in the form of charts and tables, which allow to indicate the essence of the subject and are easily digested, can help a lot.

In conclusion, it should be noted that grammatical competence is an integral part of linguistic competence which in turn is the most important component of communicative competence. Therefore, there is no doubt that grammar should be taught in a foreign language course. However, grammar should not be taught in isolation, without connection to other aspects of language. Grammatical forms should be given in authentic contexts and, depending on the context, introduced both explicitly and implicitly. To this end a wide range of drills, conditional-communicative and communicative exercises should be used to consolidate and automate grammatical structures in the context of structures (translation exercises, substitution exercises, tables, games, dialogues), combining them with rote learning.

REFERENCES

1. Ellis, R. (2005). Principles of instructed language learning. *Asian EFL Journal*, 7(3) http://www.asian-efl-journal.com/sept_05_re.pdf.
2. Nassaji, H., Fotos, S. (2004). Current developments in research on the teaching of grammar. *Annual Review of Applied Linguistics*, 24 (pp. 126-145). <https://doi.org/10.1017/S0267190504000066>

CELESTIAL TO SOCIAL: THE TRANSFORMATIVE JOURNEY OF DISASTER CONCEPTUALIZATION ACROSS TIME AND CULTURE

Olena V. Koliasa

Lviv National Ivan Franko University

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University,

Odesa National Maritime University

The research examines the profound evolution of disaster conceptualisation from its etymological origins to contemporary understanding, revealing how human societies have interpreted catastrophic events throughout history. Tracing the term “disaster” to its Italian roots in “disastro” – literally meaning “ill-starred” or an unfavourable celestial aspect – we illuminate significant shifts that have occurred in humanity's relationship with calamity. The research employs a multidisciplinary approach combining historical analysis, cultural anthropology, and disaster science to create a comprehensive framework for understanding how disaster perception influences risk assessment, preparedness strategies, and recovery mechanisms across diverse societies. There are six distinct evolutionary phases of disaster conceptualisation: Aristotelian natural phenomena (4th century BC); divine punishment in Early Christianity through the Middle Ages (1st-15th centuries); the emergence of secular explanations following the 17th century; the pivotal reconceptualisation after the 1755 Lisbon Earthquake; the dualistic religious-practical approach exemplified in the 19th century Ottoman Empire; and the complex contemporary landscape where scientific and religious interpretations coexist. While Western societies have generally shifted toward scientific explanations, religious interpretations remain resilient across cultures, often providing meaning and resilience frameworks during crises. The findings reveal that modern disaster consciousness represents a complex interplay between rational understanding and cultural interpretation. The research identifies significant differences between Eastern and Western approaches, with Eastern perspectives emphasising harmony with nature and collective responsibility. Western viewpoints frequently focus on technological solutions and individual agency. These cultural variations substantially influence risk perception, community preparedness, and recovery strategies, challenging the assumption that disaster management can follow universal protocols. The transition from viewing disasters as exceptional cosmic events to understanding them as socially constructed phenomena with human dimensions has profound implications for disaster policy. Effective disaster management must incorporate cultural sensitivity alongside technical expertise, recognising how communities conceptualise disasters and fundamentally shape their response capacity. The research demonstrates that linguistic, historical, and cultural dimensions of disasters are not merely academic concerns but critical factors in developing resilient communities. The study contributes to disaster discourse by establishing a comprehensive evolutionary framework for understanding disaster conceptualisation, providing valuable insights for policymakers, emergency management professionals, and international humanitarian organisations. It concludes that addressing contemporary disaster challenges requires acknowledging the continued influence of historical perspectives and cultural interpretations alongside scientific understanding. By recognising disasters as complex phenomena shaped by both natural forces and human perception, we can develop more nuanced, culturally informed approaches to disaster risk reduction, response, and recovery that honour diverse ways of knowing while embracing evidence-based practices.

REFERENCES

1. McGrath Alister, E. (2022). *The Origins of Natural Philosophy: Aristotle's Natural Philosophy: On Retrieving a Lost Disciplinary Imaginary*. Oxford, 2022; online ed., Oxford Academic, 20 Oct. 2022, <https://doi.org/10.1093/oso/9780192865731.003.0002>, Accessed 22 Febr. 2025;
2. Quarantelli, E.L., Boin, A., Lagadec, P. (2017). Studying Future Disasters and Crises: A Heuristic Approach. *Handbook of Disaster Research*. 2017 Sep 12:61–83. doi: 10.1007/978-3-319-63254-4_4.
3. Shaluf, I. M. (2007). An overview on disasters. *Disaster Prevention and Management: An International Journal*, 16(5), 687-703. <http://dx.doi.org/10.1108/09653560710837000>
- Sattler, B.M., Coope, U. (2021). *Humans in Nature: Nature and Law, Humans and Natural Catastrophes. Ancient Ethics and the Natural World*. Cambridge University Press, PP. 13–68.

CONCEPTUAL METAPHORS UNDERLYING CARBON EMISSIONS TERMINOLOGY

Natalie A. Kramar

Research and Educational Center of Foreign Languages, NAS of Ukraine

In today's environmental discourse, carbon dioxide emissions have secured the status of “climate culprit par excellence” (Dolman, 2023, p. v), with much attention paid to the methods of their measurement, prevention, removal or compensation in the light of broad climate change policies. The purpose of our study is to analyze the incessantly evolving carbon dioxide terminology from the vantage point of conceptual metaphor theory (CMT) (Lakoff, 1993; Kövecses, 2020). Compound terms with “carbon” as the core component were sampled from IPCC glossary (2022) and the NOW (News on the Web) corpus (Davies, 2016 to the present), which is a massive and constantly updated corpus of English media texts. It was revealed that carbon is conceptualized in a number of different ways, which both reflect and shape its public perception and climate policy framing. Currently, the most prevalent conceptual mapping is CARBON AS A COMMODITY, which activates the frame of economic transactions (e.g., *carbon market*, *carbon pricing*, *carbon credit*). Its implications are somewhat problematic as it promotes market-based solutions and suggests that carbon emissions may be simply paid off, in alignment with neoliberal ideology. Extremely common are also terms that feature the CONTAINER metaphor (e.g., *carbon capture and storage*, *carbon sink*, *carbon pool*), which likewise overly simplifies the matter by suggesting that emissions can be neutralized with the help of technological fixes. The same hazard pertains to broadly used terms *carbon neutrality*, *carbon negativity*, and *carbon offsetting*, structured around the BALANCE metaphor. They foreground the idea that carbon emissions can be balanced or neutralized rather than eliminated or prevented. Less common are conceptual representations that directly associate carbon emissions with danger and thus emphasize their potentially irreversible consequences (e.g., *carbon pollution*, *carbon footprint*, *carbon bomb*). Some of the most recent terms – *carbon farming* and *carbon harvesting* – are based on agricultural metaphors and carry ambiguous implications: while they promote soil-based climate solutions, they may downplay the unpredictability of soil as a carbon storage option. The moralistic frame is invoked by relatively underused terms *carbon debt* and *carbon accountability*, which draw on the notions of obligation and imply the responsibility of polluters for the management (i.e., removal or compensation) of their carbon emissions, thus resonating with the “Polluter Pays” principle. The term *carbon bubble* (primarily used in economic contexts, but rarely found in environmental discourse) is an entailment of the common metaphor FINANCIAL MARKET IS A BUBBLE: it emphasizes the possibility of collapse of fossil fuel industries and thus may be effective in discouraging investments in non-renewable energy.

Overall, a large number of carbon-related terms are based on metaphorical mappings that may hinder sustainable climate action, instead leading to greenwashing. Rather than emphasizing the need for reducing and preventing carbon emissions, they encourage complacency and position financial or technological solutions that do not involve systemic change. We believe it is important to further explore the ideological underpinnings of the developing carbon and climate terminology from the viewpoint of Ecolinguistics, with the aim of finding the most beneficial narratives in the age of climate emergency.

REFERENCES

1. Davies, M. (2016). News on the Web. <https://www.english-corpora.org/now/>
2. Dolman, H. (2023). *Carbon Dioxide through the Ages: From Wild Spirit to Climate Culprit*. Oxford: Oxford Academic Press
3. IPCC (2022): Annex I: Glossary. <https://apps.ipcc.ch/glossary/>
4. Kövecses, Z. (2020). *Extended Conceptual Metaphor Theory*. Cambridge: Cambridge University Press
5. Lakoff, G. (1993). The contemporary theory of metaphor. In A. Ortony (Ed.), *Metaphor and Thought* (2nd ed.) (pp. 202-251). Cambridge: Cambridge University Press.

GREEN IDEOLOGY IN ACTION: EXPLORING THE CASCADE EFFECT STRATEGY IN ENVIRONMENTAL VIDEO DISCOURSE

Tetyana A. Krysanova
Lesya Ukrainka Volyn National University

The 21st century environmental discourse is mainly shaped by Greenpeace and the World Wide Fund for Nature (WWF), which strategically employ communication to influence public attitudes toward environmental protection. Central to this discourse is green ideology (Humphrey, 2002), which advocates for ecological sustainability, conservation, and responsible interaction with the natural world. This talk examines how green ideology is realized in discourse, with a particular focus on the cascade effect strategy within environmental video communication. Drawing on critical discourse analysis (van Dijk, 2014), multimodality (Machin & Mayr, 2023), and ecological communication (Luhmann, 1989), it explores the interplay between language, multimodal resources, and ideology in videos produced by Greenpeace and WWF. The case study analysis demonstrates how these organizations construct compelling narratives that embed environmental concerns into public consciousness, influencing perception and driving collective action through verbal and nonverbal means.

The cascade effect is a discursive strategy that shapes environmental communication by emphasizing the far-reaching consequences of ecological challenges (Krysanova, 2024). Built on a cause-effect framework, it addresses environmental issues as triggering widespread effects across multiple domains. It recontextualizes knowledge, legitimizes authority, and prioritizes specific threats, reinforcing power dynamics in environmental communication. Climate change is represented not only as an environmental crisis but as a catalyst for broader social, economic, and healthcare issues. The dataset comprises 95 environmental videos from Greenpeace and WWF, selected through a systematic review of publicly available content on digital platforms and YouTube. The videos are designed to inform about environmental damage and evoke empathy, urgency, and moral responsibility, directing viewers toward activism. The cascade effect connects scientific knowledge, media multimodal representation, and public awareness, transforming expert findings on climate change into emotionally charged narratives. This study analyzes how language and visuals combine to strategically construct cause-effect relations through conveying urgent information, fostering emotional engagement, and mobilizing action. The interplay between rational argumentation and affective appeal is based on the combination of crisis-laden (*threat, danger, risk*), emotion-laden (*fear, worried, scared*), and value-laden vocabulary (*duty, struggle, revolution*), factual reasoning, moral imperatives (e.g., *Give Earth a hand*), and visuals that depict systemic causes of ecological degradation and the resulting human and nonhuman suffering. Visuals perform a functional role through images of industrial sites and natural disasters that illustrate the broader structural causes, and a narrative role through images of suffering people and animals that heighten emotional impact.

REFERENCES

1. Dijk van, T. A. (2014). *Discourse and Knowledge: A Sociocognitive Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
2. Humphrey, M. (2002). The ideologies of Green welfare. T. Fitzpatrick & M. Cahill (Eds.), *Environment and Welfare* (pp. 43–60). Basingstoke: Palgrave Macmillan.
3. Krysanova, T. (2024). From climate crisis to polycrisis: integrating verbal, visual, and cinematic resources in environmental protection videos. T. Parnell, T. Van Hout, & D. Del Fante (Eds.), *Critical Approaches to Polycrisis: Discourses of Conflict, Migration, Risk, and Climate* (pp. 253–281). Cham: Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-031-76966-5_10
4. Luhmann, N. (1989). *Ecological Communication*. Chicago: University of Chicago Press.
5. Machin, D. and Mayr, A. (2023). *How to Do Critical Discourse Analysis: A Multimodal Introduction*. Newcastle: SAGE.

LANGUAGE AND INTERCULTURAL COMMUNICATION: AN INDIAN VIEWPOINT

Dinesh Kumar

Dyal Singh College, Karnal, India

Geopolitically as well as socio-culturally, India is uniquely positioned in the history of mankind. Multifaceted diversities in terms of language, religion, and ethnicity (among others) yield rich opportunities for intercultural communication study. At this moment, however, this academic discipline has yet to gain visibility in Indian academia, although some of its components are taught in a few communication and other social-science departments. This entry presents the cross-cultural academic exchanges in the pre-modern and colonial periods, discusses the absence of the above discipline in present-day Indian academia, and calls for more attention and engagement from scholars to examine various sub-domains of intercultural communication

The paper attempts to throw light on how language and intercultural communication are connected with the country's diverse cultural landscape as seen from the Indian perspective. This phenomenon is characterized by indirect communication styles, emphasis upon politeness, hierarchical structures, and a nuanced understanding of "yes" and "no" depending on the context.

In this regard, certain factors play a significant and instrumental role, the first and the foremost being respect for the hierarchy, with communication styles adjusting to the status of the interlocuter by showing courtesy to elders or authority figures. Further on, nonverbal cues, such as facial expressions, silence and body language, play an important role while manifesting variation words are not able to convey, along with the context which makes a big difference.

No doubt, India, as a country of vast diversity, has a multitude of languages (around 780 in 2013, having lost about 250 languages in the last five decades, many being on the brink of extinction), with Hindi as the national one and 22 languages recognized as official. Her people speak multiple languages, practice multiple religions, and follow a variety of sociocultural practices. Communication is a crucial component in understanding identity, particularly when identities are co-constructed, negotiated (avowed, ascribed), reinforced, and challenged. Being simultaneously multiple and dynamic in nature, identities are developed in a variety of ways in different cultural contexts. Some of the key sociocultural identities are listed below.

Traditionally, many Indian societies (primarily the Hindu one) follow the age-old caste system. Owing to hierarchal caste distribution, upper-caste people enjoy their privileges, while lower-caste ones still face lifelong discrimination and marginalization which is not only economic, but also sociopolitical, cultural, and communicative. Alongside being the home of the largest Hindu, Sikh, and Jain populations and the third largest Muslim population, India is the birthplace of the Buddha. Despite valuing the significance of religious harmony and peaceful coexistence, its history is not completely peaceful or without conflicts. Recent incidents, like the Babri Masjid demolition and mass murder at Godhra, Gujarat, are some of the examples of religious clashes. Thus, intercultural communication scholars need to pay attention to sociopolitical aspects of minorities, and emerging cultural issues such as intolerance, practiced by religious bigots. Ecology of languages essentially seeks to create critical awareness of linguistic and cultural pluralism and opens up avenues for development of a more equal and just language policy; intercultural scholars need to take active initiatives in fostering and nurturing such ecology.

REFERENCES

1. Piller, I. (2017). *Intercultural Communication: A Critical Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
2. Charles, M., & Pecorari, D. (2015). *Introducing English for Academic Purposes*. London: Routledge.
3. Spring, J. (2017). *The Intersection of Cultures: Multicultural Education in the United States and the Global Economy*. London: Routledge.

KEY ASPECTS OF DEMOCRATIZATION OF THE ENGLISH LANGUAGE

Elina O. Kushch

National University "Zaporizhzhia Polytechnic"

The democratization of the English language refers to the process by which English becomes more accessible, inclusive, and adaptable to a wider range of speakers across different social, cultural, and geographical backgrounds. This phenomenon is driven by globalization, digital communication, and evolving social attitudes toward language use.

It is possible to differentiate key aspects of democratization of English. First of all, it is its global spread and ownership: (i) English is no longer controlled by native-speaking countries (e.g., the UK, the US), instead, it is shaped by diverse global communities; (ii) the rise of World Englishes (e.g., Indian English, Nigerian English, Singaporean English), which reflects localized adaptations and variations (Crystal, 2012).

Democratization deals with simplification of the English language norms: (i) traditional prescriptive grammar rules are increasingly challenged by descriptive approaches that acknowledge real-world usage; (ii) informal and colloquial English, including internet slang, abbreviations, and emojis, plays a significant role in digital communication.

Among other aspects of democratization of the English language scholars differentiate: technology and digital influence (Crystal, 2011); shifts in power dynamics (Fishman, 2006); inclusivity and gender-neutral language (Cameron, 2006).

Social media, AI translation tools, and global networking platforms (e.g., Twitter, TikTok) allow non-native speakers to shape English actively. Machine translation and voice recognition software reduce linguistic barriers, making English more accessible.

The rise of English as a lingua franca (ELF) means that communication prioritizes clarity over strict adherence to native-speaker norms. Speakers from diverse backgrounds influence vocabulary, pronunciation, and grammar, leading to a greater linguistic diversity.

The use of gender-neutral pronouns (e.g., *they/them*) and inclusive language reflects social shifts toward equality. Efforts to decolonize English focus on removing biases and promoting non-Western linguistic perspectives.

The democratization of English challenges traditional hierarchies and empowers speakers worldwide to shape the language on their own terms. As English evolves, it reflects the voices of its global users, making it a truly dynamic and adaptable means of communication. On the other hand, critics argue that English's dominance threatens linguistic diversity and marginalizes local languages (Fishman, 2006; Pennycook, 1994).

It is also necessary to emphasize that automated systems trained on dominant English varieties may reinforce biases rather than support inclusivity. Despite the fact that democratization allows flexibility, it also raises questions about maintaining mutual intelligibility.

REFERENCES

- Crystal, D. (2012). *English as a Global Language* (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Crystal, D. (2011). *Internet Linguistics: A Student Guide*. London: Routledge.
- Fishman, J. A. (2006). *Do Not Leave Your Language Alone: The Hidden Status Agendas Within Corpus Planning in Language Policy*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- Cameron, D. (2006). *On Language and Sexual Politics*. London: Routledge.
- Pennycook, A. (1994). *The Cultural Politics of English as an International Language*. London: Routledge.

THE ROLE OF IRISHISMS IN TOURISM DISCOURSE: LANGUAGE, CULTURE, AND IDENTITY

Nadiia O. Kutaieva

Lviv National University of Ivan Franko

The discourse of tourism is a powerful medium for cultural representation, identity formation, and linguistic preservation. Within Irish tourism industry, the presence of culturally marked lexical units – Irishisms – plays a significant role in shaping visitors' perceptions of the country and enhance the authenticity of the tourism experience. It is especially true for promotional materials, which aim at advertising Irish tourism destinations and focus on establishing an emotional connection with potential tourists, many of whom come from the Irish diaspora in the USA, Canada, and Great Britain. Tourism discourse contributes to the creation of a unique narrative that presents Ireland as a place of breathtaking natural beauty (especially along the Atlantic coast), authentic culture and traditions, and a rich historical heritage spanning centuries.

Irishisms in tourism discourse are present at various linguistic levels, but they are most tangible in lexikon, syntax, and pragmatics. They possess cultural significance and influence intercultural communication but can sometimes be confusing for the non-Irish audience. Misinterpretations especially arise when idiomatic expressions are used without sufficient context, so tourism professionals must strike a balance between authenticity and intelligibility.

Common lexical Irishisms such as *craic* (fun, enjoyment), *sláinte* (cheers), *ceád míle fáilte* (a hundred thousand welcomes), and *banshee* (a supernatural being) are frequently used in promotional materials, marketing strategies, tour guide narratives, and souvenir branding (Ó Dónaill, 1977). These terms do not only add local flavor but also serve as markers of authenticity, distinguishing Irish tourism discourse from generic Anglophone narratives. At the syntactic level, Irish English constructions influenced by Irish syntax, such as *"It's after raining"* (expressing recent past) or *"Is it yourself that's coming?"* (emphasizing identity), are occasionally employed to create a more immersive cultural experience. Pragmatic formulas, such as *"Grand altogether"* (expressing satisfaction) or the politeness strategy *"You'll have a cup of tea, won't you?"*, further reinforce the distinctive communicative style associated with Irish English (Kallen, 2012).

The strategic use of Irishisms in tourism discourse contributes to the commodification of linguistic heritage. Tour guides, heritage sites, and tourism campaigns deliberately incorporate Irishisms to enhance the perceived authenticity of the visitor experience (Heller, Pujolar, & Duchêne, 2014). Moreover, Irishisms function as identity markers. This is particularly evident in heritage sites such as *the Cliffs of Moher*, *the Ring of Kerry*, and *the Aran Islands*, where bilingual signage, storytelling traditions, and folk expressions enrich the visitor experience. The integration of Irishisms in tourism discourse highlights the intersection of language, culture, and identity in Ireland's tourism industry. By preserving and promoting linguistic heritage, Irishisms serve as valuable tools for storytelling, cultural branding, and intercultural engagement.

REFERENCES

1. Ó Dónaill, N. (1977). *Foclóir Gaeilge-Béarla* (online ed.). Dublin: An Gúm. Retrieved December 3, 2024, from <https://www.teanglann.ie/en/fgb/>.
2. Kallen, J. L. (2012). The English language in Ireland: An introduction. *International Journal of Language, Translation and Intercultural Communication*, 1(1), 25-41. <https://doi.org/10.12681/ijltic.8>
3. Heller, M., Pujolar, J., & Duchêne, A. (2014). Linguistic commodification in tourism. *Journal of Sociolinguistics*, 18(4), 539-566. <https://doi.org/10.1111/josl.12082>

**SEMANTICS, PRAGMATICS AND STYLISTICS OF EKPHRASES AND
DISCUSSIONS ABOUT ART IN LEE HALL'S *THE PITMEN PAINTERS***

Tetyana V. Lunyova

Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

University of York, the UK

Lee Hall's play *The Pitmen Painters* (2008) was inspired by William Feaver's book (1988/2009) that charted the history of a unique cultural phenomenon – the Ashington Group, starting as an evening class for coal miners who wanted to learn art appreciation but soon transformed into a community making their own paintings and drawings. In his play Hall focused on the first 13 years of the Ashington Group's activity. The play abounds in ekphrases and discussions about art jointly contributing to the plot development and characters' evolution. This study aims to reveal semantic, pragmatic, and stylistic dimensions of their interface. In identifying ekphrasis I follow Leo Spitzer's definition "the poetic description of a pictorial or sculptural work of art" (1955, p. 207) and James Heffernan's emphasis upon ekphrasis as "the verbal representation of graphic representation" (1991, p. 299). Adopting these approaches, I refer to ekphrasis textual elements that either provide a description of what a work of art looks like, or offer an interpretation of what this work means, or do both. Since the play includes instructions as to what slides should be used when it is staged, its text acquires what Maria-Eirini Panagiotidou characterised as "both intermedial and multimodal qualities" (2022, p. 7). Before *The Pitmen Painters* introduces an ekphrasis or discussion about art, it sets the question: "Can't you just describe things?" (Hall, 2008, p. 8). This is what one of the miners inquired of Mr Lyon who, being unable to use his projector, was not sure how to start the lecture in Art Appreciation he had been commissioned to teach. This question casts both ironic and reflexive light onto the forthcoming ekphrases. The dynamics of ekphrases and discussions about art in the play is as follows: the miners find Mr Lyon's lecture on paintings and art highly irrelevant → they make efforts to learn how to talk about the paintings they started making → they develop skills to describe and discuss works of art → they cultivate advanced abilities to engage in sophisticated discussions of specific paintings and art in general. One of the culminations is the scene when the miners disagree in their interpretation of the Chinese paintings and demonstrate a deeper and less conventional approach than that of Mr Lyon (ibid., p. 67-69). Another culmination comes when Oliver eloquently and convincingly expresses his critical opinion of Mr Lyon's drawing (ibid., p. 113-114). The characters of pitmen painters undergo cardinal transformations from not knowing even the most famous names in the history of art such as Leonardo da Vinci (ibid., p. 10) to freely expressing their own interpretation of a new and an unconventional piece of art such as Picasso's *Guernica* (ibid., p. 99-100). Semantically, ekphrases and discussions about art are represented via very specific names for material objects and colours as well as verbal formulations for very abstract ideas. Pragmatically, ekphrases and discussions about art are embedded into characters questioning each other's statements and paraphrasing them to achieve a sound understanding of each other's interpretations. Stylistically, ekphrases and discussions about art are heightened by the contrast: e.g., between the referent and its ekphrastic representation, between what is irrelevant and relevant for a specific group of people in a discussion about art. While revealing how ekphrases and discussions about art semantically and pragmatically evolve from and blend into each other, this study contributes to their unravelling textual interdependence.

REFERENCES

1. Feaver, W. (1988/2009). *Pitmen Painters. The Ashington Group 1934-1948*. Ashington: Ashington Group Trustees.
2. Hall, L. (2008). *The Pitmen Painters*. London: Faber and Faber.
3. Heffernan, J. A. W. (1991). Ekphrasis and Representation. *New Literary History*, 22(2), 297-316.
4. Panagiotidou, M.-E. (2022). *The Poetics of Ekphrasis: A Stylistic Approach*. Cham: Palgrave Macmillan.
5. Spitzer, L. (1955). The "Ode on a Grecian Urn," or content vs. metagrammar. *Comparative Literature*, 7(3), 203-225.

TEXT AND DISCOURSE: DIFFERENT APPROACHES AND CONCEPTIONS

Nigar Aydin Madatova

Azerbaijan University of Languages, Baku, Azerbaijan

In the modern world, human consciousness and worldview are formed under the influence of discourses that surround us in everyday life. Discourse relates to all spheres of activity and can be represented by any sequence of statements in written or oral form, including scientific publications and educational materials, lectures, essays in periodicals and speeches on media channels, business correspondence, medical recommendations. In a word, everything that is intended for the purposeful influence of some people on others. Traditionally, in linguistics, the term “text” denotes not only written texts or those fixed in any other way, but also speech fragments of any length created – from a one-word remark to an entire story, poem or book. Where there is no text, there is no object for research and thinking. According to many scholars, we manifest our thoughts not through individual statements, but through coherent texts. The fundamental differences between discourse and text are viewed as follows: 1) discourse is a phenomenon of pragmatics, text is an exclusively linguistic category; 2) discourse is a category of process, text is that of result; 3) text is an abstract construction, discourse is its actualization.

Discourse analysis is carried out in accordance with several perspectives: linguistic, ontological, cognitive, and communicative ones. Each of them is specified by a set of parameters. The linguistic facet is diversified by the textual presence or absence of words or phrases with direct and indirect meanings, as well as extensional and intentional contexts. The ontological facet is diversified by the forms of reference and types of their determination. The cognitive facet is diversified according to the forms of mental activity as well as logical principles. The communicative facet – by bipolarity of speech communication and types of communicative tactics (Flowerdew & Richardson, 2017).

The main properties of text are considered to be integrity and coherence, which, on the one hand, are relatively independent of each other, and on the other hand, presuppose each other (Salkie, 2006). Any text is organised hierarchically. It has a structure, where not all the elements are expressed verbally, some of them can be manifested non-verbally, whether fully or partially. Such properties of text as its separateness and completeness are not strictly linguistic, being determined by the conditions of communication. The separateness of text is associated with its structural parameters, and completeness is linked to its integrity and topic (Paltridge, 2012). Text as such conveys information, using specific language material in speech.

Presumably, the suggested procedure of analysis might help to distinguish discourse from text, clarifying their interspecific connections. It might also help to define their communicative and cognitive effectiveness as well as social significance. In general, the studies of discourses and texts, which might reveal the mechanisms of their complex impact on the audience, on public consciousness as such will be helpful to those who face the necessity to make rational decisions while planning one’s work, coordinating team efforts, checking and evaluating results. Moreover, it might contribute to shaping one’s scholarly worldview, increasing a person’s cultural sensitivity, becoming a necessary condition for effective communication.

REFERENCES

1. Flowerdew, J., & Richardson J. (2017). *The Routledge Handbook of Critical Discourse Studies*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315739342>.
2. Paltridge, B. (2012). *Discourse Analysis: An Introduction*. London: Bloomsbury Academic. <https://doi.org/10.5040/9781350934290>.
3. Salkie, R. (2006). *Text and Discourse Analysis*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203138144>

NARRATIVE VS NON-NARRATIVE POETRY: THE COMPARATIVE ANALYSIS OF POE'S "DREAM-LAND" AND "A DREAM WITHIN A DREAM"

Nika A. Marushchak

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

Contemporary narrative theory has undergone significant changes, incorporating new approaches. According to Meister (2009), the area now includes a variety of "new narratologies," which can be grouped into three dominant paradigms: contextual, cognitive, and transgeneric. The latter is concerned with the application of narratological concepts to genres and media, which are not primarily regarded as narrative (e.g., poetry), but do possess – this way or another – narrative aspects. Although the application of narratological categories to the analysis of lyric poems has met severe criticism, Hühn defends this idea, offering the transgeneric narratological approach for the interpretation of poetic texts (Hühn, 2004, 2021). His fundamental argument is that the main purpose of reading a poem is to understand its meaning and that the appropriate way to involve with a lyric poem is through analysing its lyrical text from a semantic perspective in the form of interpretation. Hühn suggests applying the transgeneric narratological approach not as a contribution to the definition of the lyric genre, but as a "viable operational toolkit for the interpretation of lyric texts" (Hühn, 2021, p. 64-65). Following Hühn, McHale (2009) draws a line between *poetry* and *lyric* claiming they are *not* the same thing. He adds that the latter can occur in poetry, but at the same time it can easily be found in prose – sometimes in combination with narrative, and sometimes not. McHale insists on the importance of considering narrative in poetry and studying what differentiates it from other genres, namely its *poetic* component. In the last decade, the line of thinking in poetics has been developed into more reader-oriented research models. In their *Experiencing Poetry. A Guidebook to Psychopoetics*, van Peer and Chesnokova (2022) offer the term *psychopoetics* as a theory of poetic experience (both narrative and non-narrative), focusing on a combination of approaches based on the reader's response theory. According to the authors, psychopoetics is a combination of psychology and poetics as it is related to the study of psychological aspects of language. Van Peer and Chesnokova hold that poetry is about words and "words in poetry often carry powerful meanings. Because it aims at powerful emotional experiences" (van Peer and Chesnokova, 2022, p. 2). This leads us to the assumption that readers can be no longer left aside as their experience is one of the keys to the analysis of literary texts. In our research we look at both language and stylistic preferences in the texts of a canonical American poet and prose writer Edgar Allan Poe. We claim that in Poe's writings, form and genre affect each other, which is reflected in the author's poetics. As a result, poetic narrativity becomes one of characteristic features of Poe's idiosyncrasy. In order to demonstrate these correlations between the two artistic forms, this study aims to apply the narratological approach to the comparative analysis of Poe's narrative ("Dream-Land") and non-narrative ("A Dream Within a Dream") poems. The future research in the area could focus on checking whether the narrative perspective and form in Poe's poetry influence the reader's reaction and to what extent.

REFERENCES

1. Hühn, P. (2021). An 'Undogmatic' Reading of Lyric Poetry Defending the Narratological Approach to Poetry Analysis. In M. Flüh, J. Horstmann, J. Jacke, M. Schumacher (Eds.), *Toward Undogmatic Reading: Narratology, Digital Humanities and Beyond* (pp. 63-71). Hamburg: Hamburg University Press. <https://doi.org/10.15460/HUP.209>.
2. Hühn, P. (2004). Transgeneric narratology: Application to lyric poetry'. In J. Pier (Ed.), *The Dynamics of Narrative Form: Studies in Anglo-American Narratology* (pp. 139-158). Berlin; New York: Walter de Gruyter.
3. Meister, J. C. (2009). Narratology. In P. Hühn, J. Pier, W. Schmid, & J. Schöner (Eds.), *Handbook of Narratology* (pp. 329-350). Berlin; New York: Walter de Gruyter.
4. McHale, B. (2009). Beginning to Think about Narrative in Poetry. *Narrative*, 17(1), 11-27. <https://doi.org/10.1353/nar.0.0014>.
5. van Peer, W., & Chesnokova, A. (2022). *Experiencing Poetry. A Guidebook to Psychopoetics*. London, etc.: Bloomsbury Academic. <http://dx.doi.org/10.5040/9781350248052>

PREFIXATION OF POWER ENGINEERING TERMINOLOGY FROM THE PERSPECTIVE OF REVEALING THE MAJOR INDUSTRY TRENDS

Tetiana B. Maslova

National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Morphologic term-formation is reported to account for about 5% of all the special vocabulary, with suffixation as the most productive means of building monolexemic terms (Griniewicz, 2013, p. 32). From this perspective, prefixes seem to be less productive as they are used to concretize the meaning of terms, usually verbs, rather than create new terms, mostly nouns and adjectives. Prefixes are commonly classified by their denotation and divided into negative (*un-*, *non-*, *in-*) and reversative ones (*re-*, *dis-*, *de-*) as well as those of time, order, space, and degree (*fore-*, *pre-*, *post-*, *ex-*, *super-*, *sub-*, *over-*, *co-*, *inter-*, *trans-*, *hyper-*, *ultra-*). Most prefixes in engineering terms are borrowed, being of Latin and Greek origin (Myshak, 2017). Relying upon the engineering text corpora, one can distinguish prefixes that specify the quantity or value (*uni-*, *dio-*, *micro-*, *poly-*) and different natural conditions (*aero-*, *hydro-*, *thermo-*) (Nevreva et al., 2017). Learning common prefixes is viewed as a helpful approach to mastering English, especially English for Academic or Specific Purposes. Once the learners are able to recognize the prefix, it is easier for them to spell the term correctly and guess the meaning of unfamiliar derivatives. For that reason, we consider studying word formation patterns of modern English terminological systems as promising, addressing here the prefixes characteristic of power engineering terminology. Today, power engineering is an area of engineering science that has been rapidly developing due to technological advances and transition to renewable energy generation. The analysis of the relevant vocabulary from present-day English academic texts and engineering glossaries reveals that *bio-* is the most frequent prefix of one-word power engineering terms (e.g., *bioconversion*, *biodiesel*, *bioeconomy*, *bioenergy*, *biofuel*, *biogas*, *biomass*, *biopower*, *bioproduct*, *biorefinery*). It is defined as a word-forming element typical of compounds that comes from Greek “*bios*,” meaning “life” or “biology” (Online Etymology Dictionary, 2022). A quick search by the BNC Baby, a four million word sample of the British National Corpus, results into seeing *bio-*derivatives used not only in academic texts of Engineering, but also those of Biological Studies, Agriculture, and Physics (EAP Foundation, 2013). What is more, “*biomass*” is found to be most frequently used, both as a one-word term and part of two-word combinations (e.g., *biomass production*, *biomass accumulation*). The Online Etymology Dictionary says that the noun “*biomass*,” meaning “total weight of the organic substance or organisms in a given area” has been in use since 1969. The noun “*biodiesel*” was first registered in 1992, while “*biofuel*” as far back as in 1984. Both the BNC Baby and the Google Books Ngram Viewer, however, display “*biodiesel*” as a much more common noun than “*biofuel*,” which suggests that over the years biodiesel has quickly become a widely spread type of fuels obtained from biological sources. The fact that the Google Books Ngram Viewer ranks “*biorefinery*” as the least common *bio-* derivative and a Wikipedia web-page on biorefinery was last updated in November 2024 indicates that this area of power engineering keeps growing on and on.

REFERENCES

1. Griniewicz, S. (2013). Terminological Activities: Principles and Perspectives. *Terminologija/Terminology*, 20, 24-46.
2. Myshak, E. (2017). Morphological peculiarities of English one component terms of biotechnologies. *Cogito-Multidisciplinary Research Journal*, 3, 64-71.
3. Nevreva, M. N., Shapa, L. N., & Tsinovaya, M. V. (2017). Semantic and statistical features of the prefix morphemes of nouns and their interaction in the texts of scientific discourse. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 9: Сучасні тенденції розвитку мов*, 16, 165-176.
4. Online Etymology Dictionary. (2022, October 10). *Bio-*. Etymology of prefix *bio-* by etymonline. <https://www.etymonline.com/word/bio->
5. EAP Foundation. (2013). *Concordancer*. A search tool for authentic academic English. <https://www.eapfoundation.com/vocab/concordancer/>

WRONG ASSUMPTIONS AS A SEMANTIC BARRIER OF INTERNATIONAL COMMUNICATION

Olha O. Nahorna

Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

A semantic barrier in communication refers to misinterpretations that arise due to differences in meaning, linguistic forms, or the way words and phrases are understood. These barriers occur when a sender and a receiver attach different meanings to the same words, leading to confusion of the message. Semantic barriers can stem from jargon, ambiguous words, cultural differences, or specific terminology. International communication often faces challenges due to semantic barriers, one of which is the presence of wrong assumptions. These are misconceptions about language, culture, or intent that can distort messages and lead to ineffective communication, misunderstandings, and even conflicts. A wrong assumption in communication occurs when a person believes something to be true without verification. Assumptions are often based on personal experiences, cultural norms, or past interactions, but they may not always align with reality, arising from incomplete information, cognitive biases, or preconceived notions about a person or situation (Gudykunst, 2005).

Scholars single out the most common types of wrong assumptions in international communication: (i) the assumption of understanding that occurs when a communicator assumes that a listener has the same level of knowledge or perspective on a topic; (ii) the assumption of intentions which happens when people believe they understand another person's motives without clarification; (iii) the assumption of agreement that emerges when someone believes that their viewpoint is universally accepted or shared; (iv) the assumption of similarity which occurs when a communicator expects a listener to think, behave, or communicate in the same way he/she does.

Wrong assumptions can have significant negative effects, among them: reduced efficiency including wasted time, resources, and poor decision-making due to incorrect assumptions (Goffman, 1959); misunderstandings leading to confusion and frustration (Tannen, 1994); conflicts as the result of misinterpretation of words, which leads to damaged relationships. Still, there are some strategies that can be used to overcome wrong assumptions, i.e. active listening through focusing on deep understanding rather than assuming (Brownel, 2012); clarification and verification, which gives confirmation of the information; awareness of cultural differences to avoid misunderstandings (Hall, 1976); provision of explicit information to minimize ambiguity; encouragement of feedback.

Thus, wrong assumptions in international communication are a common yet avoidable problem. By recognizing common types of assumptions and implementing strategies to mitigate them, individuals and organizations can improve clarity, reduce conflicts, and enhance overall communication effectiveness. Active listening, verification, cultural awareness, explicit communication, and feedback mechanisms are essential tools in this endeavour. Improving communication requires continuous effort, but the benefits of reduced misunderstandings and stronger relationships make it worthwhile.

REFERENCES

1. Brownel, J. (2012). *Listening: Attitudes, Principles, and Skills*. London: Pearson.
2. Goffman, E. (1959). *The Presentation of Self in Everyday Life*. Edinburgh: University of Edinburgh Social Sciences Research Centre.
https://monoskop.org/images/1/19/Goffman_Erving_The_Presentation_of_Self_in_Everyday_Life.pdf
3. Gudykunst, W. B. (2005). *Theorizing About Intercultural Communication*. Thousand Oaks, CA: Sage Publication.
4. Hall, E. T. (1976). *Beyond Culture*. New York; London, etc.: Anchor Books. Doubleday.
5. Tannen, D. (1994). *Talking from 9 to 5: Women and Men at Work*. New York: William Morrow.

TECHNICAL JARGON AS A SEMANTIC BARRIER OF INTERNATIONAL COMMUNICATION

Yaroslav V. Nahorny

Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

In an increasingly globalized world, effective communication across international borders is essential. However, one major obstacle that hinders smooth communication is the use of technical jargon. The term “jargon” originates from an old French word that referred to the chirping and chattering of birds (Lindsley, 1991). It entered the English language in the 14th century, expanding in meaning to describe incoherent speech or nonsense. Thus, technical jargon refers to specialized terminology used within a specific field, which may not be easily understood by outsiders. When technical jargon is used in international communication, it often creates semantic barriers, leading to misunderstandings, confusion, and inefficiency.

Technical jargon consists of specialized words, abbreviations, and terminologies used by professionals in a particular industry, such as medicine, law, engineering, or IT. While jargon helps professionals communicate precisely within their domain, it becomes problematic when used in cross-cultural or cross-disciplinary settings. When international audiences are unfamiliar with these terms, the meaning of the message can be lost or misinterpreted (Crystal, 2003).

Technical jargon contributes to semantic barriers in the following ways: lack of common understanding; cultural and linguistic differences (Hofstede, 2001); ambiguity and multiple meanings; overuse of acronyms and abbreviations; exclusion of non-experts.

When technical jargon creates semantic barriers, it can lead to several negative consequences, among them: misunderstandings; reduced efficiency; loss of business opportunities; legal and compliance risks (Gumperz, 1982); cultural alienation.

Thus, when using technical terms, it is necessary to provide brief definitions or context to aid understanding; give the full form of the abbreviation in the first instance; adapt communication for the audience, that is to adjust the level of technical detail based on the knowledge of the audience. It is also recommended to use visual aids (diagrams, charts, and real-world examples) while presenting the information. A very effective step to combat the above-mentioned semantic barrier is to train employees in cross-cultural communication, helping them to communicate efficiently with international audiences.

Consequently, technical jargon, while useful within specific industries, can become a significant semantic barrier in international communication. The overuse of jargon leads to misunderstandings, inefficiencies, and lost opportunities. However, by using simple language, providing explanations, adapting communication, incorporating visual aids, encouraging questions, and training employees, organizations can overcome these barriers and facilitate effective global communication. In a connected world, clarity and inclusiveness in communication are essential for success. Using clear, simple, and direct language while being mindful of technical terms and jargon helps ensure that everyone can actively be engaged in conversations, meetings, or presentations.

REFERENCES

1. Crystal, D. (2003). *English as a Global Language*. Cambridge: Cambridge University Press. https://culturaldiplomacy.org/academy/pdf/research/books/nation_branding/English_As_A_Global_Language_-_David_Crystal.pdf
2. Gumperz, J. J. (1982). *Discourse Strategies*. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Hofstede, G. (2001). *Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions, and Organizations Across Nations*. Thousand Oaks, CA, etc.: Sage Publications. <https://us.sagepub.com/en-us/nam/cultures-consequences/book9710#contents>
4. Lindsley, O. R. (1991). From technical jargon to plain English for application. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 3, 449-458.

VERTICAL MOVEMENT IN DREAMS: SENSORIMOTOR AND SEMANTIC IMPLICATIONS

Valeria O. Nikolaienko

V. N. Karazin Kharkiv National University

Dreamstate is a predominantly visual and sensorimotor human experience marked by bizarreness and hyperassociativity (Malinowski & Horton, 2015). However, while researchers have extensively studied activation and neural substrates of dreaming, the question of meaning—if there is any—remains open. The spatial dynamics of dream content, the vertical axis of movement specifically, may offer a perspective on the associations and intrinsic meanings of the VERTICALITY schema. In addition, it provides experiential insights into the metaphorical mappings of the UP and DOWN image schemas.

The concept of VERTICALITY is culturally (and cognitively) intrinsic to conceptualizing the state of dreaming. The fiction examples include Kazuo Ishiguro's nightmarish *The Unconsoled* (Vorobyova, 2012), where the narrative is organized around the vertical axis, Christopher Nolan's film *Inception* with dream layers stacked vertically (Echeverría Domingo, 2020), or even Lewis Carroll's *Alice's Adventures in Wonderland*, where Alice *falls* into a dream-like adventure through the rabbit hole. In turn, the STATE IS A CONTAINER metaphor is not only pervasive in language (e.g., *fall asleep*), but is clearly defined in dream reports as the main means of conceptualizing the dreaming experience (Nikolaenko, 2023). Finally, the term “subconsciousness” is framed by metaphorical spatiality of consciousness, a vertically layered model. This study examines the VERTICALITY image schema in dream reports using a corpus of over 60,000 such reports. It builds on my prior research that explored the specialization of the objects located to one's right and left in dreams, which showed that passages (that is, the scene and plot shifts) appear more frequently in dreams on one's left (Nikolaenko, 2024). For the research into VERTICALITY, I selected the keywords associated with vertical movements (such as *elevator*, *lift*, *rise*, *fall*, and *emerge*), extracted them from the corpus, and ran sentiment analysis to complement it with manual annotation and determine if verticality is associated with emotions and if vertical movement in dreams correlates with scene and plot shifts. The mentions of vertical movement do not cluster towards the ending of the dream, as might be expected from the metaphor DREAM IS A CONTAINER, which maps the waking process as emerging from a container. However, vertical movement does often represent a plot shift, which may have sensorimotor justification. As for emotions, texts that feature elevator rides show generally higher rates of emotional vocabulary, specifically for fear and tension.

REFERENCES

1. Malinowski, J. E., & Horton, C. L. (2015). Metaphor and hyperassociativity: the imagination mechanisms behind emotion assimilation in sleep and dreaming. *Frontiers in Psychology*, 6, 1132. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.01132>
2. Vorobyova, O. (2012). Caught in the Web of Worlds II: Postmodernist wanderings through the ASC labyrinths in Kazuo Ishiguro's *The Unconsoled*: Philosophy, emotions, perception. In M. Dąbrowska, Ju. Leśniewska and B. Piątek (Eds.), *Languages, Literatures and Cultures in Contact. English and American Studies in the Age of Global Communication. Vol. 2: Language and Culture* (p. 37-56). Krakow: Tertium.
3. Echeverría Domingo, J. (2020). “Downwards is the only way forwards”: Layered dreamscapes and metafictional allegories in Christopher Nolan's *Inception* [Undergraduate dissertation, University of Zaragoza]. <https://zaguan.unizar.es/record/94739/files/TAZ-TFG-2020-1774.pdf?version=1>
4. Nikolaenko, V. (2023). Revelative evidential markers in English-language dream reports: A corpus-based study. *Cognition, Communication, Discourse*, 27, 56-66. <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2023-27-04>
5. Nikolaenko, V. (2024). Left-right spatial orientation in dream reports: Image schemas and interactional dynamics. *Proceedings of The Eighth Image Schema Day co-located with The 23rd International Conference of the Italian Association for Artificial Intelligence (AI*IA 2024)*. https://ceur-ws.org/Vol-3888/Paper_9.pdf

SHAPING TRANSGENDER IDENTITY THROUGH LANGUAGE: A FOCUS ON MEDIA DISCOURSES

Emma Pasquali

eCampus University of Novedrate, Italy

The present paper examines the discourse of power in media representations of transgender identity through a Critical Discourse Analysis applied to the corpus of articles published between 1954 and 2018 in *The Daily Mirror* (later renamed *The Mirror*), *The Guardian*, and *The Times*. Focusing on the case of Roberta Cowell—the first celebrity in the United Kingdom to undergo sex confirmation surgery, this study explores how journalistic language has shaped public perceptions of gender identity over time.

More specifically, the research investigates whether shifts towards political correctness in English (Arune 2006; Baron 2020; Conrod 2020; Knutson, Koch & Goldbach 2019) reflect broader socio-political changes in conceptualizing gender, and how the linguistic choices of journalists have contributed to constructing or contesting dominant narratives about transgender individuals.

The contribution is structured as follows: the first section introduces Roberta Cowell and explores media coverage of transgender people; the second one discusses the methodological framework (Fairclough, 1989; van Leeuwen, 2009, p. 42) and the building of the corpus for study; in the third section, a table giving a quantitative overview of the most salient data will be provided to pinpoint the linguistic trends within each article and the corpus as a whole. The fourth section summarizes the results of the study and outlines further possible developments.

REFERENCES

1. Arune, W. (2006). Transgender images in the media. In L. Castañeda and S. B. Campbell (Eds.), *News and Sexuality: Media Portraits of Diversity* (pp. 111-133). Thousand Oaks, CA, etc.: SAGE Publications <https://doi.org/10.4135/9781452233062.n7>
2. Baron, D. E. (2020). *What's Your Pronoun? Beyond He & She*. New York: Liveright Publishing Corporation.
3. Conrod, K. (2020). Pronouns and gender in language. In Kira Hall and Rusty Barrett (Eds.), *The Oxford Handbook of Language and Sexuality*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190212926.013.63>
4. Conrod, K. (2022). Variation in English gendered pronouns: Analysis and recommendations for ethics in Linguistics. *Journal of Language and Sexuality*, 11(2), 141-164.
5. Fairclough, N. (1989). *Language and Power*. London: Longman.
6. Knutson, D., Koch, J. M., & Goldbach, Ch. (2019). Recommended terminology, pronouns, and documentation for work with transgender and non-binary populations. *Practice Innovations*, 4(4), 214-224. <https://doi.org/10.1037/pri0000098>
7. Van Leeuwen, Th. (2008). *Discourse and Practice: New Tools for Critical Discourse Analysis*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195323306.001.0001>

CHARISMATIC VS. TOXIC POLITICAL NARRATIVES IN GERMANY AND UKRAINE: POST-FEBRUARY 24, 2022

Nataliya V. Petlyuchenko

A. V. Nezhdanova Odesa National Academy of Music

This study focuses on contrasts of charismatic and toxic narratives in German and Ukrainian political discourses after February 24, 2022 (Petlyuchenko et al., 2021; Petlyuchenko, 2024). Perceptions of toxicity and charisma are often influenced by the collective projections of opposing socio-political groups or parties. Consequently, politicians and their narratives may be deemed toxic primarily by their opponents and the media or social networks aligned with them. Conversely, supporters of such politicians may view their leaders' use of *hate speech* as a charismatic expression of their views, regardless of the reactions from other parties. Furthermore, it is crucial for analyzing the interactions among communicators in political and media spheres, taking into account linguistic, general semiotic, socio-cultural, and ethno-specific factors.

In this study, the term “narrative” is defined as a story that connects actions and events with the contexts of meaning that surround them (Assmann, 2023). Narratives help organize and explain the world through shaping the perspective from which we view it. Their influence in political discourse can be both constructive and detrimental. This presentation delineates the characteristics of political narratives that elicit positive emotions, motivating them as charismatic. Conversely, political narratives that evoke feelings of fear, rejection, or hatred can be characterized as “toxic”.

In German political discourse, several narratives with distinct national characteristics can be identified as charismatic —“Democracy is voting”, “Democracy is a compromise”, “Democracy secures freedom”, “Democracy makes you strong”, etc. vs toxic —“The downfall of Germans”, “Threat from outside/threat from within”, “The establishment manipulates”, “Global conspiracy”, “Repression for resistance”, etc. (Baldauf et al., 2017, p. 11).

In Ukrainian political discourse, nationally specific narratives can also be classified as either charismatic or toxic, the former including such topics as “Ukrainian independence”, “Ukraine is a unified nation”, “Ukraine is a champion of liberty against external aggression”, and “Ukrainians are a nation of victors.” Conversely, toxic narratives encompass statements such as “Ukrainians and Russians are one people”, “Ukraine is under the external control of the West”, “Without cooperation with Russia, Ukraine would face an economic catastrophe”, and “Russia does not want war, but it must defend itself because it is being provoked” (Magazova, 2024).

REFERENCES

1. Assmann, A. (2023). Was ist ein Narrativ? Zur anhaltenden Konjunktur eines unscharfen Begriffs. *Merkur*, 77(6), 88-96.
2. Baldauf, J., Dittrich, M., Hermann, M., Kollberg, B., Lüdecke, R., & Rathje, J. (2017). *Toxische Narrative. Monitoring rechts-alternativer Akteure*. Cottbus: Amadeu Antonio Stiftung.
3. Magazova, A. (2024). *Russlands strategische Narrative über die Ukraine in den Jahren 2019-2022 (am Beispiel der ukrainischen prorussischen Parteien)*. Arbeitspapiere des Osteuropa-Instituts der Freien Universität Berlin, Arbeitsschwerpunkt Politik, 93. Berlin: Freie Universität Berlin, Osteuropa-Institut Abt. Politik. Verfügbar unter <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-92186-3>.
4. Petlyuchenko, N. (2024). *The Linguistics of Charisma*. Berlin: Frank & Timme GmbH Verlag für wissenschaftliche Literatur.
5. Petlyuchenko, N., Petranova, D., Stashko, H., & Panasenko, N. (2021). Toxicity phenomenon in German and Slovak media: Contrastive perspective. *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow*, 6(2), 105-164.

TRENDS IN THE FORMATION OF NEW PHRASEOLOGICAL UNITS IN JOURNALISTIC TEXTS

Svitlana V. Radetska

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

A modern journalistic text is a dynamic object of study that reflects the language system's movement and forms new trends in its development. Journalism acutely reacts to changes in the social, political, and economic life of society, to progress in the scientific and technical fields, in the information and communication spheres, and this is reflected in the language of journalistic works, which abounds a variety of linguistic units, including phraseological ones. Phraseological units, proverbs, sayings, and catchphrases are obligatory stylistic components of newspaper language, an important source of expressive and emotional richness, as well as an essential means of implementing the constructive and stylistic features of newspaper publications. They give the texts the appropriate effective force and contribute to the creation of special expressiveness. Phraseological units help to express the respective thought more emotionally and vividly.

Phraseological units primarily serve as a synthesis of conceptual meaning and emotional expressiveness in texts, including newspaper headlines and subtitles. Their role in journalistic articles is particularly evident through two key functions: the pictorial-emotional and the pictorial-descriptive ones. The pictorial-emotional function enables the authors to convey their feelings and perspectives on events and facts, eliciting a respective emotional response from the readers. Meanwhile, the pictorial-descriptive function enhances the clarity and vividness of expression, allowing the writers to present their thoughts and emotions through striking figurative imagery.

The formation of new phraseological units reflects present-day societal changes, technological advancements, and cultural trends. Here are the main tendencies in the creation of new phraseological units today. The rise of the internet and social media has led to the emergence of new idiomatic expressions related to online behavior, digital communication, and technology (*digital detox*, *deepfake dilemma*). Global sociopolitical events influence the emergence of expressions that describe activism, societal tensions, and ideological shifts (*gaslighting the public*, *climate anxiety*). Changes in employment culture and economic shifts contribute to new workplace-related idioms (*quiet quitting*, *work-life balance*).

Phraseological units represent a unique type of word combination. As noted by a leading modern researcher, “Phraseological units are multi-word expressions that exhibit a high degree of fixedness and often carry idiomatic meaning, differing from the sum of their individual parts” (Moon, 1998, p. 126). This inherent complexity directly influences the choice of translation techniques and methods.

In almost any language, several levels of phraseologisms are noted, and not all of them are well-known, widely used, and recorded in dictionaries. Some of them are used only by certain groups of native speakers and cannot be found in dictionaries. Consequently, the translator's primary task is “to recognize a phraseological unit within the text and distinguish a stable combination from a variable one” (Корунець, 2003, с. 48). Only then can the appropriate translation strategy and method of reproduction be selected.

REFERENCES

1. Корунець, І. В. (2003). *Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)*. Вінниця: Нова Книга.
2. Moon, R. (1998). *Fixed Expressions and Idioms in English: A Corpus-Based Approach*. Oxford: Oxford University Press.

INTERTEXTUAL AND INTERMEDIAL REFERENCES TO SHAKESPEARE IN IRIS MURDOCH'S "THE GREEN KNIGHT": THEMATIC AND STYLISTIC PERSPECTIVES

Nataliia V. Rarenko

Autonomous University of Barcelona, Spain

Like many other novels by I. Murdoch, *The Green Knight* (1993) has notable thematic and stylistic allusions to Shakespeare's plays, highlighting the complexities of human nature and intricate human relationships (Conradi, 1989/2001; Martin & Rowe, 2010).

Exploring Shakespearean textual references in *The Green Knight* from an integrated (intermedial and intertextual) perspective is crucial for understanding the stylistic complexity of Murdoch's writing. While intertextual references to Shakespearean drama have been widely examined, interpreting them through the lens of intermediality allows us to see how Murdoch incorporates theatrical elements into the literary texture to create an ever-present sense of theatricality. This artificial backdrop not only enhances the dramatic atmosphere of the novel but also deepens the writer's exploration of human behaviour and other existential issues, highlighting their complexity against the staged and seemingly orchestrated nature of existence.

This paper aims to elicit the ways in which the narrative and mimetic structure of *The Green Knight* as well as its plot development resemble Shakespearean plays and mimic his manner of writing, both thematically and stylistically. The novel centers on a group of middle-aged friends whose lives are profoundly disrupted by a tragic event—one of them accidentally kills a man in self-defense. However, the situation quickly escalates when they discover that the man they believed to be dead has survived. His unexpected return forces them to confront the consequences of their actions as he seeks justice, redemption, and — in an unforeseen twist — love.

Explicit and implicit references (Rajewsky, 2005; Wolf, 2011) to Shakespearean dramas are examined through the twofold lens: 1) intertextually, via thematization that concerns direct references to Shakespeare's plays and characters; 2) intermedially, via imitation, which entails implicit resemblances to theatrical art in general, though being particularly related to Shakespeare's plays and their theatre adaptations.

REFERENCES

1. Conradi, P. J. (1989/2001). *The Saint and the Artist: A Study of the Fiction of Iris Murdoch*. 2nd ed. London: Harper Collins.
2. Martin, P., & Rowe, A. (2010). *Iris Murdoch: A literary life*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
3. Murdoch, I. (1993). *The Green Knight*. New York: Viking Press.
4. Rajewsky, I. O. (2005). Intermediality, Intertextuality and Remediation: A literary perspective on Intermediality. *Intermédialités*, 6, 43-64. <https://doi.org/10.7202/1005505ar>
5. Wolf, W. (2011). (Inter)mediality and the study of literature. *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 13(3). <https://doi.org/10.7771/1481-4374.1789>

NEUROCOGNITIVE TROPOLOGY IN ENGLISH-LANGUAGE POPULAR SCIENCE DISCOURSE: SEMANTIC AND STYLISTIC ANALYSIS

Yan Ya. Samosiienko

National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

The 1990s Decade of the Brain initiated by George H. W. Bush continues to yield significant results today. Its impact spans a wide range of areas, contributing to such advancements as Neuralink’s implantable brain-computer interfaces and the popularity of modern educational neuro-oriented resources. These developments reflect a growing interest of both scientists and general public towards the issues of mental health, brain functions, and the mechanisms underlying neurocognitive processes. Similarly, there is an increasing interest in Linguistics towards studying neural issues brought up in popular science literature through the lens of cognitive-semantic analysis (Воробійова, 2023). Such literature aims to satisfy the public's curiosity over the on-going neurohype by employing imagery, transcending the rigid constraints of scientific writing and excessive objectivity. This approach enables presenting ideas and theories from a more accessible and engaging perspective (Gouthier & Di Bari, 2003).

The relevance of the topic lies in exploring semantic and stylistic representation of neurocognitive processes in contemporary English-language popular science texts, with a focus on tropology as an effective tool for disseminating specialised knowledge to general public. Suchlike neurocognitive tropology is especially important in the light of: a) capturing and maintaining the reader's attention throughout the text; b) communicating scientific information clearly and engagingly, preserving its logic or novelty; and c) promoting memorization, awareness, as well as potential application and dissemination of the information in question. The study aims to examine and categorise the imagery used to describe neurocognitive processes via the tropology explanatory potential. The scope of tropological means and devices employed in popular science texts of various formats to explain the gist of neurocognitive processes is rather wide. Particular attention is given to metaphors, which, being based on the properties of their target and source domains (Lakoff, 1993, p. 207), can be categorised according to the following oppositions: a) **concrete vs. abstract** (*your imagination [...] is a tool; imagination is an important rehearsal space*); b) **artificial vs. natural** (*your imagination is an important rehearsal space; brain rot*); and c) **positive vs negative** (*a series of positive anchors – a mental library of success; the brain is like a multiheaded hydra*). The qualities of different categories may overlap, that is why the “mental library of success” metaphor might be described through artificiality, abstraction, and positive evaluation, while the “brain rot” metaphor can be characterised by concreteness, naturalness, and negative evaluation. Future research may explore the representation of neurocognitive processes through metaphorical correlates and expand in several directions, one of them being oriented towards reconstructing respective conceptual metaphors, while focusing on the correlation of their conceptual referents and correlates.

REFERENCES

1. Воробійова, О. П. (2023). Тропеїка сприйняття в когнітивно-семантичній перспективі: жанровий етюд. *Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Філософія мови та нові тенденції в перекладознавстві й лінгвістиці»* / Український державний університет імені Михайла Драгоманова, кафедра прикладної лінгвістики, порівняльного мовознавства та перекладу, 30.03.2023 р. 10-12.
2. Gouthier, D., & Di Bari, M. (2003). Tropes, science and communication. *Journal of Science Communication*, 02(01), A02. <https://doi.org/10.22323/2.02010202>
3. Lakoff, G. (1993). The contemporary theory of metaphor. In Ortony, A. (Ed.) (1993). *Metaphor and Thought* (pp. 202-251). Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139173865>
4. Rhodes, J. (2025, February 12). Here's how to use your imagination to prepare for any task. *Psyche; Psyche Magazine*. <https://psyche.co/ideas/heres-how-to-use-your-imagination-to-prepare-for-any-task>
5. Heaton, B. (2024, December 2). “Brain rot” named Oxford Word of the Year 2024. *Oxford University Press*. <https://corp.oup.com/news/brain-rot-named-oxford-word-of-the-year-2024/>

RHETORIC OF APPEASEMENT AND PEACE

Tetyana I. Sayenko

Nanzan University, Nagoya, Japan

Political argumentation relies on appeals to common values, defined as “deeply rooted, abstract motivations that guide, justify, and explain attitudes, norms, opinions, and actions” (Schwartz 2007: 169). These values can be individual, culturally specific, or universally acknowledged. Shalom Schwartz states that ten distinct motivational value orientations are recognized across all cultures (Schwartz 2007). The Value Theory also specifies the conflicts and congruities among the commonly recognized abstract values. People tend to behave in ways that balance their opposing values. They choose alternatives that promote higher as against lower priority values. The present study aimed to define the common values that, when prioritized in speech, could signal the shift from “discriminatory” to “universal” rhetoric in its appeal to the common good. The study focuses on the comparative rhetorical analysis of four audio-recorded speeches - appeals for appeasement and calls for peace - delivered by world leaders (Woodrow Wilson, Neville Chamberlain, Anwar Sadat, and Yitzhak Rabin) to national and international communities in the 20th century. The research results show that the rhetoric of peace upgrades “universalism” and “benevolence” value types, which constructs the public opinion favoring tolerance, agreement, and peace. In contrast, the rhetoric of appeasement activates “security” and “conformity” and downgrades the opposing values – “power” and “self-direction”. The downgrading of “universalism” and upgrading of “power” are conducive to a two-valued orientation, double standards, and claims for exclusive rights and privileges. However, in a situation of balanced forces, leaders make a shift to the rhetoric of peace. The research results showed that prosodic and rhythmic contrasts mark the focal parts of the appeals and enhance their evocative power.

REFERENCES

1. Chamberlain N. (2019). Neville Chamberlain: The peace of our time. *GeschiedenisVandaag* [online] https://www.youtube.com/watch?v=KB4A7phjS_0 [Accessed 08.03.2025];
2. Greene, R. (2002). *Words that Shook the World: 100 Years of Unforgettable Speeches and Events*. New York: Penguin Putnam.;
3. Orwell, G. (1946). *The Collection of Essays*. New York: Harcourt Brace Jovanovich;
4. Perelman, C., and Olbrechts-Tyteca, L. (1969/1971). *The New Rhetoric: A Treatise on Argumentation*, (J. Wilkinson, and P. Weaver, Trans.). Notre Dame: University of Notre Dame Press;
5. Sayenko, T. (2007). Rhetoric of War and Peace. *NUCB Journal of Economics and Information Science*, 52(1), 35-44;
6. Schwartz, Sh. (2007). Value orientations: measurement, antecedents and consequences across nations. In Jewell R., Roberts C., et al (Eds.), *Measuring Attitudes Cross-Nationally: Lessons from the European Social Survey* (p. 169-203). London: Sage.

POLITICAL CLASH: COMMUNICATIVE NON-VERBAL BEHAVIOUR INSIGHTS (THE “OVAL OFFICE MEETING” CASE)

Halyna H. Severyna

National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

The current political landscape compels individuals to critically assess the information they get. In the global environment filled up with deceit and manipulation, recipients must be aware of the entire flow of information directed towards them. Thus, the **topicality** of this paper arises from the rapid influx of *information from biased media sources*, highlighting the necessity to counteract their manipulative effects by decoding the speaker’s communicative signals. Coded messages are frequently crafted to persuade, deceive, or manipulate one’s interlocutors in order to strategically gain the support of others. Communicators utilize a range of techniques, including postures, proxemics (the management of personal space), gestures, voice modulation, intonation, etc. The understanding of these nonverbal cues is essential for accurately interpreting the communicator's intentions and behaviour. The importance lays in the fact that, generally, individuals employ these nonverbal signals subconsciously, although there are occasions when they may consciously influence their communicative strategies (Knapp, Hall & Horgan, 2013). A notable example illustrating the contrast between different speech behaviour (verbal and non-verbal signals) and communication styles in politics can be observed during the meeting between President Zelensky and President Trump in the Oval Office. The analysis seeks to indicate that Donald Trump (see Fig. 1) exhibits non-verbal patterns of behaviour characterised by aggression and manipulation (Амплієва & Божко, 2021), whereas President Zelensky demonstrates a communication style that balances assertiveness with a degree of submission (Подольак, 2014).

Fig. 1. Representation of aggressive non-verbal cues (How the Trump, Zelensky meeting, 2025)

The analysis concludes that the gestures, facial expressions, postures, and variations in intonation employed by the communicators effectively convey several key messages as for: 1) their pre-established intentions before the meeting, which can range from seeking consensus to anticipating conflict; 2) their attitudes toward each other during the interaction, including cooperative or non-cooperative behaviours; and 3) their status and political roles in the given context.

REFERENCES

1. Амплієва, О. М., & Божко О. О. (2021). Особливості прояву вербальної агресії сучасною молоддю. *Habitus. Personality psychology*, 32, 61-65.
2. How the Trump, Zelensky meeting went off the rails. (2025). *The Hill*. Retrieved from <https://thehill.com/homenews/administration/5170062-trump-zelensky-meeting-derail/>
3. Knapp L. M., Hall A. J., Horgan G. T. (2013). *Nonverbal Communication in Human Interaction*. 8th ed. Boston, MA: Cengage Learning.
4. Подольак, Н. М. (2014). Індивідуально-психологічні особливості асертивності особистості: дис. ... канд. психол. наук: 19.00.01. Одеса: Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського.

FOSTERING THE “INTERCULTURAL READER” THROUGH TEACHING ENGLISH-LANGUAGE HAIKU

Anna V. Shershnova

Kyoto University of Advanced Science, Japan

This research explores the value of teaching English-language haiku in intercultural university education, using Hild Hoff's (2016) model of the intercultural reader. Contemporary cultures consist of individuals from diverse ethnic, religious, and ideological groups, which characterizes postmodern society by fragmentation and pluralism. This can lead to ambiguity or even conflict when defining the notions of culture and identity. Hoff's model of the intercultural reader (MIR) reconceptualizes Michael Byram's (1997) classical model of the intercultural speaker by addressing how conflict and ambiguity can be navigated while reading a literary text.

Empirical data from this reader-response study show that English-language haiku can be a powerful tool for promoting the qualities of the intercultural reader. The genre is inherently ambiguous due to the gap between two images juxtaposed in the poem. Resolving this gap fosters communication with students, as different interpretations of the gap allow for understanding the conflict as a catalyst for communication rather than a difficulty to overcome. The concise nature of English-language haiku makes it accessible to students, which is a crucial factor in effectively integrating literature into language learning curricula (see Rosenkjar, 2009; Stephens, 2021). Despite its brevity, English-language haiku explores profound themes, such as life, love, and loneliness, through nature imagery, offering an opportunity for meaningful dialogue among students. Moreover, the miniature form of the poem can be indispensable in showing students how a literary text both reveals and conceals something about the nature of being, leading to productive discussions of haiku themes with research participants. Finally, reading English-language haiku can inspire some students to compose their own haiku in English, demonstrating how this genre can enhance their creative writing skills (see Chirico et al., 2018).

Although the participants in this study were Japanese university EFL students, the results suggest the potential value of English-language haiku in developing intercultural reader qualities among university students beyond Japan.

REFERENCES

1. Chirico, A., Glaveanu, V. P., Cipresso, P., Riva, G., & Gaggioli, A. (2018). Awe enhances creative thinking: An experimental study. *Creativity Research Journal*, 30(2), 123-131. <https://doi.org/10.1080/10400419.2018.1446491>
2. Byram, M. (1977). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Bristol: Multilingual Matters.
3. Hoff, H. (2016). From 'intercultural speaker' to 'intercultural reader': A proposal to reconceptualize intercultural communicative competence through a focus on literary reading. In F. Dervin & Z. Gross (Eds.), *Intercultural Competence in Education: Alternative Approaches for Different Times* (pp. 51-71). London: Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/978-1-137-58733-6_4
4. Rosenkjar, P. (2009). Learning and teaching how a poem means: Literary stylistics for EFL undergraduates and language teachers in Japan. In A. Paran (Ed.), *Literature in Language Teaching and Learning* (pp. 117-131). Case Studies in TESOL Practice Series. <https://eric.ed.gov/?id=ED496783>
5. Stephens, M. (2021). Creating opportunities for authentic communicative exchange: Exploring haiku, tanka, and senryu in English. *The Journal of Literature in Language Teaching*, 10(1), 15-20.

DIGITAL NARRATIVIZATION IN THE GAMING DISCOURSE

Iryna P. Voloshchuk

National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

With communication becoming increasingly complex in the digital age, we must look beyond language to understand the full spectrum of multimodal communication. This includes the framework for understanding how synesthesia of visual images and auditory experience can be combined with verbal stories to create immersive narrative experiences.

The main focus of this research is on the study of integrated gaming communications, particularly those where developers use linguistic and non-linguistic multi-semiotic systems to form both an emotional appeal and an aesthetic impression on their audience to create a shared immersive narrative. Such narrativization includes the players' interaction with the game components, their navigating the game scenario, talking to other game characters, and performing meta-commands, all included in the same interface or metaverse. In the context of gaming discourse, narrativization plays a special role since it serves as a means of communication between game developers and players, allowing them to exchange ideas, thoughts, and emotions. Our research is based on Gunter Kress's ideas regarding social semiotic theory to analyze how different modes work together in present-day communication (Kress, Van Leeuwen, 2021, p. 43).

Gaming discourse is the communication within a community of players. The game engages players in a deep cognitive narrative through choice and consequence mechanics, as well as unique combat mechanics that are integrated into the storyline. Mechanics enables players to immerse themselves in the narratives through the world exploration and interaction with the environment, rather than via direct narrative elements, which encourages players to piece together the story from scattered fragments of information.

Moreover, games that put players in difficult emotional situations or force them to choose between morally challenging alternatives can increase emotional engagement. Role-playing games often feature complex dialogue systems where the player's choices affect the plot and relationships with other characters, helping to create a unique narrative that reflects each player's individual experiences and choices (Baldry & Thibault, 2006, p. 67).

Cultural context is also taken into consideration since in large games with many characters and complex plots, ensuring consistency in translation is important. This includes aligning terminology, character speaking styles, and the overall tone of the narrative, which can be difficult when working with a large team of translators. In video games, transcreation is often used for character dialogue, names, place names, jokes, or cultural references; adaptation can include changing the symbolism used in games, adapting cultural customs, and altering the interface and navigation elements to ensure an immersive narrative experience. To sum up, localization involves adapting all elements of a game, including graphics, music, dialogue, jokes, character names, and other contextual details, to resonate with the cultural settings and expectations of the target audience.

REFERENCES

1. Baldry, A., Thibault, P. J. (2006). *Multimodal Transcription and Text Analysis*. London / Oakville: Equinox Publishing.
2. Kress, G., Van Leeuwen, Th. (2021). *Multimodal Discourse: The Modes and Media of Contemporary Communication*. London: Arnold Publishers.

“THE TIME IS OUT OF JOINT”: THE TROPOLOGY OF TRAUMA THROUGH THE LENS OF LITERARY MUSICALISATION

Olga P. Vorobyova

National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Polytechnic Institute”

Recent catastrophic events on the global scale have affected the mainstream trajectory of scholarly explorations by shifting their focus onto the issue of trauma, which resulted in revisiting previous research through its reinterpretation in terms of traumatic experience. Such metamorphosis can also be traced in the area of intermediality studies, particularly those concerning musicalisation of fiction. Though music tends to be viewed interdisciplinary as a therapeutic tool that fosters working-through and healing trauma (Swart, 2014), not infrequently it might act as a source of traumatic experience, provoking cumulative or sequential psychological traumas (see Маркович, 2021, с. 52). As literary and poetological trauma studies (Andermahr, 2013; Balaev, 2018; Mir, 2023; Vickroy, 2002) problematize the dominant trauma aesthetics, aiming to identify the ways in which traumas might be represented in literary texts (Andermahr, 2013, p. 14), more often than not they focus upon verbal and narrative figurations that highlight tropological symbolization of trauma, music being one of its triggers. This paper revisits two literary works, “Die Klavierspielerin” (The Piano Teacher”) by Elfriede Jelinek (2004) and “Nocturnes. Five Stories of Music and Nightfall” by Kazuo Ishiguro (2009), earlier explored for instances of musicalisation (Воробйова, 2024; Vorobyova, 2020), to single out and systematize tropological manifestations of music as a trauma-generic factor. Paradoxically, in both the novel and the collection of stories along with “the healing jouissance of music”, in Sonya Andermahr’s parlance, we come across metaphorical and narrative conceptualisations of music as a kind of trap (*he had to listen to us rehearsing, day after day*), a tool of pressure and/or manipulation (*I was a musician, why should I have to join in this game*), a vampire (*then she’ll be doing something else with music, that bloodsucker*), a source of physical suffering (*the music grinds into sensitive nerve endings*) and the like. Approaching musicalisation of fiction narrative in terms of trauma theory, intermediality poetics and cognitive stylistics might be regarded as another proof of the emergent interphilological blend of linguistics and literary studies as a novel prospective area of humanitarian research and practice of text interpretation.

REFERENCES

1. Воробйова, О. 2024. Труднощі музикалізації: “The Piano Teacher” Ельфріде Єлінек та Міхаеля Ганеке в контексті інтермедіальності. В: О. Воробйова, Р. Савчук, Л. Тараненко (Ред.), *Міждисциплінарні обрії інтермедіальності: лінгвістика – літературознавство – перекладознавство* (с. 53-78). Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія».
2. Маркович, М. 2021. Моделі наративного уявлення про травму. *Літературний процес: методологія, імена, тенденції. Збірник наукових праць (філологічні науки)*, 18, 48-56.
3. Andermahr, S. 2013. ‘Compulsively readable and deeply moving’: Women’s middlebrow trauma fiction. In: S. Andermahr, S. Pellicer-Ortín (Eds.), *Trauma Narratives and Herstory* (p. 13-19). London: Palgrave Macmillan.
4. Balaev, M. 2018. Trauma studies. In: D. H. Richter (Ed.), *A Companion to Literary Theory* (p. 360-371). Hoboken, NJ: Wiley-Blackwell.
5. Mir, N.Ya. 2023. *Women and Trauma in the Works of Margaret Atwood and Anita Desai*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholar Publishing.
6. Swart, I. 2014. From trauma to well-being: How music and trauma can transform us. *The Journal for Transdisciplinary Research in Southern Africa, Special edition*, 10(2), 193-207.
7. Vickroy, L. 2002. *Trauma and Survival in Contemporary Fiction*. Charlottesville: University of Virginia Press.
8. Vorobyova, O. 2020. Verbal holography, music, and emotions in Kazuo Ishiguro’s *Nocturnes*. In: A. Pawelec and Gr. Szpila (Eds.), *Text – Image – Music: Crossing the Borders. Intermedial Conversations on the Poetics of Verbal, Visual and Musical Texts* (p. 293-320). Frankfurt am Main: Peter Lang.

MAPPING KEY ELEMENTS OF TEACHER’S CHARISMA ONTO TRANSLATION SKILLS ACQUISITION

Olha O. Zaluzhna

Taras Shevchenko National University of Kyiv

In recent years, Ukrainian academia have been intensively discussing miscellaneous issues related to quality of tertiary education, among which most topical ones are how to consistently provide the standards universities are striving for into the educational process. Additionally, in alignment with the country European integration program, the role of the translator gains a particular importance, considering a significant number of official documents which are to be translated into Ukrainian, thus making translation skills acquisition one of the burning issues on the national level.

While aiming to meet the current requirements ensuring high quality of tertiary education, the teachers’ competences, i.e. both hard and especially soft skills, acquire a special value. Researchers persistently point out that the teacher’s personal qualities become a focal point when delivering educational information and maintaining high level of students’ motivation (Aristovnik et al., 2020). One of the ways the teacher can create an efficient learning environment and increase the students’ motivation is by demonstrating charismatic attitudes in the instructional settings (Bolkan & Goodboy, 2014). Over the past decades, the phenomenon of charisma has been intensively explored by scholars representing various research areas, e.g., sociology, politology, psychology, pedagogy, etc. (Tal & Gordon, 2015). Such a careful scrutiny allowed to realize that charisma is rather a psychological and organizational quality which can be taught and acquired than a unique gift inaccessible to an average person (Antonakis et al., 2012).

The results presented here are based on the study carried out at one of national universities in Ukraine (the respondents were 112 students with the age range of 19 to 23 years, 89 students of bachelor’s program, and 23 students of master’s program) (Kuziukova et al., 2024). It was established that teacher’s charisma can be treated as a subcomponent of transformational leadership, thus comprising the following major components: personal empathy, personal intensity, and intellectual challenge. On the other hand, it was found out that charismatic teaching closely correlates with intrinsic students’ motivation and perceived learning, triggering and boosting the level of those two components in students. It is evidenced, however, that the effect of teacher’s charismatic behaviors decreases proportionally to the students’ intrinsic motivation level which in its turn negatively influences their learning.

Thus, teacher’s charisma can be a key factor when ensuring the quality of tertiary education, increasing and maintaining the students’ motivation level. Nevertheless, a very important role is played by the students’ initial intrinsic motivation which can significantly impact the perceived learning results.

REFERENCE

1. Antonakis, J., Fenley, M., & Liechti, S. (2012). Can charisma be taught? Tests of two interventions. *Academy of Management Learning & Education*, 10(3), 374–396. <https://doi.org/10.5465/amle.2010.0012>
2. Aristovnik, A., Keržič, D., Ravšelj, D., Ravšelj, D., Tomaževič, N., & Umek, L. (2020). Impacts of the COVID-19 Pandemic on life of higher education students: A global perspective. *Sustainability*, 12(20), Article 8438. <https://doi.org/10.3390/su12208438>
3. Bolkan, S., & Goodboy, A. K. (2014). Communicating charisma in instructional settings: Indicators and effects of charismatic teaching. *College Teaching*, 62(4), 136–142. <https://doi.org/10.1080/87567555.2014.956039>
4. Tal, D., & Gordon, A. (2015). Charisma research, knowledge growth and disciplinary shifts: A holistic view. *Social Science and Public Policy*, 52, 351–359. <https://doi.org/10.1007/s12115-015-9911-5>
5. Kuziukova, O., Labadze, L., Levidze, M., Zaluzhna, O. (2024). Impact of teachers’ charisma on students’ motivation and perceived learning during emergency remote teaching. *European Journal of Educational Research*, 13(1), 311–324. <https://doi.org/10.12973/eu-jer.13.1.311>

UKRAINIAN HERITAGE AT THE TIME OF WAR: A MULTIMODAL IMAGE DEPICTED BY “EURONEWS”

Svitlana A. Zhabotynska

Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

This research, within Work Package 5 “Strategic Communication of Ukraine’s Heritage” of Jean Monet project “Challenges and opportunities of EU heritage diplomacy in Ukraine”, # 101127459 (2023-2026), is part of a broader study aimed to expose the image of Ukrainian heritage as represented in the world mainstream media (the West and the Global South) at the time of Russian-Ukrainian war. The media outlet discussed here is *Euronews*, a reputable news network, considered to be a credible source of information on European and international issues.

At present, the understanding of cultural heritage goes beyond the monumental remains of cultures and encompasses numerous categories of tangible and intangible artifacts important to national identity. Heritage is concerned with long-standing qualities and practices that constitute an essential part of a country's character (Winter, 2015; Concept, 2021). As a core of Ukrainian identity, Ukrainian heritage is one of the pivots in the strategic communication within the country and on the international arena, especially at the time of Russia’s assault against Ukraine at the military and information fronts.

The media image of Ukrainian heritage is inferred from the multimodal media texts published in English by *Euronews* during February 24, 2022 – July 31, 2024. Within this timespan, the media outlet highlights Ukrainian heritage in 149 articles comprising 570 verbal and 324 visual references to the respective topics. Their diversity has been thematically arranged as a cognitive ontology built according to the principles of Cognitive Linguistics (Zhabotynska & Ryzhova, 2022). The image of Ukrainian heritage has the cognitive ontology, or thematic arrangement, grounded on the hierarchy “information spaces [which include] > thematic domains [which include] > thematic parcels [which include] > thematic quanta (TQ)”. TQ generalize the verbal and visual content of the empirical texts, and shape the overarching schematic narrative describing its media image. The above ontology demonstrates the constituents of such media image, and their salience which is defined with regard to verbal and visual iterations of the references to a particular topic.

Within the ontology of the “Ukrainian heritage” image portrayed by *Euronews*, the two information spaces – (1) **UKRAINIAN HERITAGE PROPER** (25,6% of the verbal and 20,4% of the visual references) and (2) **UKRAINIAN HERITAGE UNDER RUSSIA’S ATTACK (74,4% and 79,6% of the visual references)** – vary in prominence, with the latter space being thrice as visible. Within *the first space*, the most salient topic is “Culture” (Ukraine has a rich culture and demonstrates it to the world), with a balance of verbal and visual references. Within *the second space*, the most salient topics are “Ukrainian cultural elites work for the war” (they demonstrate patriotism and resilience, they contribute to Ukraine’s resistance and raise money for the war), “Ukrainian cultural elites suffer in the war” (they experience hardships and find refuge / are hosted abroad), “Foreign cultural elites support Ukraine” (they demonstrate solidarity with Ukraine, perform and exhibit Ukrainian content, donate money to Ukraine), and “War in the mirror of Ukrainian culture” (Ukrainian cultural elites depict the war). Visual references tend to considerably enhance the salience of foreign elites supporting Ukraine, and the works of Ukrainians depicting the war.

The obtained findings reveal the stance of the media outlet (in focus are people rather than material damage), while giving rise to some recommendations for the EU and Ukrainian strategic communicators of Ukrainian heritage.

REFERENCES

1. *Concept of cultural heritage in conflicts and crises* (2021). Brussels: European Union European External Action Service; 2. Winter, T. (2015). Heritage diplomacy. *International Journal of Heritage Studies*, 21(10), 997-1015; 3. Zhabotynska, S. and Ryzhova, O. (2022). Ukraine and the West in pro-Russia Chinese media: A methodology for the analysis of multimodal political narratives. *Cognition. Communication. Discourse*, 24, 115-139.

САТИРА ТА ДИСКУРС ВЛАДИ (НА ПРИКЛАДІ НІМЕЦЬКОМОВНИХ САТИРИЧНИХ ЖУРНАЛІВ)

Азаров Д. В.

Львівський національний університет ім. Івана Франка

У сучасному інформаційному просторі спостерігається тенденція до збільшення популярності сатиричного контенту порівняно із традиційними медіа. На сьогодні можна виокремити кілька європейських сатиричних медіа, які користуються значною популярністю серед читацької аудиторії: у Німеччині — *Die Anstalt* та *Heute Show*, в Австрії — *Die Tagespresse* та *Gute Nacht Österreich mit Peter Klien*, в Україні — сатиричний дайджест *Телебачення Торонто*. Окрім зростаючої популярності сатира демонструє здатність активно впливати на політичний дискурс як усередині держави, так і на міжнародному рівні. Яскравим прикладом впливу на соціально-політичні процеси є діяльність німецької сатиричної партії *die Partei*, яка була заснована колишнім шеф-редактором сатиричного журналу *Titanic* Мартіном Зоненборном. У 2014 році він здобув місце депутата Європарламенту, а у 2017 році виграв судову справу з Вольфгангом Шойбле, тим самим викривши лазівку у німецькому законодавстві щодо фінансування партій. У червні 2013 року австрійський журнал *Die Tagespresse* викликав ажіотаж статтею про прибування Едварда Сноудена в аеропорт Відень-Швехат, в результаті чого новина була масово розповсюджена новинними ресурсами Австрії. Пізніше австрійське міністерство закордонних справ було змушене публічно спростовувати це повідомлення. Отже, беззаперечним є той факт, що сатира не тільки приймає участь у дискурсі влади, але й здатна активно вносити у нього корективи. На відміну від журналізму, сатира може перебільшувати, оскільки вона не зумовлена журналістськими принципами. Сатира пояснює простими словами, критикує і долучається до дискурсу влади, поєднуючи у собі інформативність та розвагу. Задля вдалого переконання сучасна сатира вдало переймає стильову форму написання текстів, яка притаманна традиційним медіа: гіперпосилання на зовнішні медіа ресурси; цитування відомих особистостей; інтеграція автентичних фотографій; точне зазначення місця та часу подій. Завдяки цьому сатирична інтенція вдало транслюється у відносно короткому форматі, з емоційним забарвленням та низкою стилістичних фігур. Щодо цих процесів влучно зауважив німецький журналіст Дітріх Краус: «Сатира зараз ставить перед собою, так би мовити, більш складні завдання. Вона не грає на контексті знання, витворюючи алюзії та каламбури. Виклик полягає у тому, щоб вибудувати цей контекст знання, або, радше, створити його і водночас залишатися розважальною» (3sat). Завдяки перейманню таких принципів писання сатиричні тексти мають строгішу аргументативну структуру, яка на рівні текстової стратегії націлена на переконання реципієнтів. Іншою причиною неочікуваного зростання популярності сатиричного контенту можна вважати особливості сучасного медіа ландшафту. Як влучно зазначив австрійський журналіст Роберт Місік: «критика мейнстріму — це і є новий мейнстрім» (Misik, 2014). Звичайні медійні ресурси сприймаються суспільством як заангажовані, а отже такі, що не озвучують правду у повному обсязі. На цьому тлі сатира в очах читацької аудиторії виглядає як певний опозиційний феномен до так званих «системних медіа», який критичніше і у простішій формі висвітлює політичний порядок дня.

ЛІТЕРАТУРА

1. 3sat. (2022, 6 жовтня). Scobel – Satire & Journalismus [Bideo]. 3sat. <https://www.3sat.de/wissen/scobel/scobel---satire-journalismus-100.html>
2. Misik, R. (2014, 7 November). Realität oder Phantasma. Neue Zürcher Zeitung. <https://www.nzz.ch/meinung/debatte/realitaet-oder-phantasma-ld.864142>
3. Wirth, U. (2018, 11 листопада). Was kann die Satire? Und was kann sie nicht? Geschichte der Gegenwart. <https://geschichtedergegenwart.ch/was-kann-die-satire-und-was-kann-sie-nicht/>

МОВНІ СИМВОЛИ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ: КОГНІТИВНО-ДИСКУРСИВНИЙ АНАЛІЗ ПЕРШОЇ ПРОМОВИ БРИТАНСЬКОГО ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА КІРА СТАРМЕРА

Андрущенко І. О.

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Перші промови новообраних прем'єр-міністрів Великої Британії є важливим елементом національного політичного дискурсу, оскільки вони не лише демонструють характер стратегічного наративу уряду та відображають ключові цінності держави, а й містять яскраві мовні символи, що підтримують національну ідентичність. Перша промова Кіра Стармера на посаді прем'єр-міністра Великої Британії може слугувати прикладом ефективного використання таких символів для досягнення політичними стратегічних комунікативних цілей (Prime Minister's Office, & Starmer, 2024). Одним з центральних символів промови є **символ змін і оновлення**. Кір Стармер наголошує, що країна «*проголосувала за зміни*» (“Our country has voted decisively for change”), та закликає до «*національного оновлення*» (“national renewal”). Цей символ підкреслює відхід від попередньої політики та очікування реформ. Водночас, використання фрази «*робота змін починається негайно*» (“the work of change begins immediately”) створює враження невідкладності дій нового уряду. Не менш важливим є й **символ надії та майбутнього**. Метафора «*інгредієнти надії*» (“the ingredients of hope”) наголошує на необхідності фундаментальних змін для покращення життя громадян. Символіка поступового відновлення країни передається метафорою «*цеглина за цеглиною ми відбудуємо*» (“Brick by brick, we will rebuild”), що викликає асоціацію з терплячою працею задля стабільного майбутнього. У промові британського прем'єр-міністра також яскраво представлено **символ служіння та довіри**. Фраза «*Державна служба – це привілей*» (“Public service is a privilege”) підкреслює відповідальність уряду перед народом, а вислів «*Країна – на першому місці, партія – на другому*» (“Country first, party second”) створює образ політика, що працює на благо всіх громадян країни, а не лише прихильників своєї партії. Значну увагу приділено **символу єдності та спільної відповідальності**. Новий глава держави говорить про «*чотири нації, що стоять разом*» (“Four nations standing together again”), наголошуючи на важливості єдності Великої Британії. Заклик «*Я запрошую всіх приєднатися до цього уряду служіння*» (“I invite you all to join this government of service”) підкреслює інклюзивність і спільні зусилля у відновленні країни.

Важливу роль у промові відіграє **символ безпеки та стабільності**. Обіцянки щодо «*безпечних кордонів та вулиць*» (“Secure borders, safer streets”) формують відчуття захищеності громадян. Значущою є згадка про «*відновлення NHS*» (“Our NHS back on its feet”), що асоціюється з підтримкою медичної системи та соціальною стабільністю. Окреме місце у промові займає **символ боротьби за справедливість**. Перелік професій «*медсестри, будівельники, водії, доглядальники...*» (“Nurses, builders, drivers, carers...”) уособлює звичайних громадян, чий інтерес мають безумовно бути захищеними. Фраза «*Гідність і повага на роботі*» (“Treated with dignity and respect at work”) посилює ідею соціальної справедливості та прав працівників.

Таким чином, у першій промові британського прем'єр-міністра Кіра Стармера майстерно актуалізуються мовні символи, що покликані створити образ уряду, який працюватиме на благо всіх громадян, наголошуючи на необхідності змін, відновлення довіри суспільства та мобілізації підтримки для реалізації окреслених мовцем реформ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Prime Minister's Office, & Starmer, K. (2024, July 5). *Keir Starmer's first speech as Prime Minister*. GOV.UK. Retrieved from <https://www.gov.uk/government/speeches/keir-starmer's-first-speech-as-prime-minister-5-july-2024>

ЛІНГВАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРАЖЕННЯ ЕМОТИВІВ У БРИТАНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ КОРПУСІ

Бобер Н. М.

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Британський Національний корпус є одним з найпрезентативніших лінгвістичних ресурсів сучасної англійської мови, що містить понад 100 мільйонів слів, представлених у письмових та усних текстах (Жуковська, 2025). Такий розподіл дозволяє досліджувати емоційне забарвлення мовлення як у формальному, так і в неформальному контекстах. Категорія емотивності може слугувати основою для створення єдиної моделі глобального опису всієї емотивної лексики. Попри те, що ця категорія залишається предметом наукової дискусії, а її термінологічний апарат ще не є повністю усталеним, її статус як самостійної лінгвістичної категорії підтверджується низкою досліджень (Ковалишин, 2018; Ніколашина та ін., 2022). Зокрема, обґрунтовується принципова відмінність між емотивністю та емоціями.

Дослідження присвячене аналізу лінгвальних засобів вираження емотивів у Британському Національному корпусі (BNC) з позицій корпусної лінгвістики, когнітивної лінгвістики та прагматики. У роботі розглянуто основні лексико-семантичні, синтаксичні та дискурсивні механізми вираження емоційного стану носіїв англійської мови. Особливу увагу приділено частотності використання емотивних конструкцій.

Корпус дозволяє проаналізувати функціонування емотивів у різних стилях та регістрах: 1) у художній літературі, де міститься найбільша кількість емоційно забарвлених конструкцій у описах та діалогічному мовленні персонажів; 2) у публіцистичних текстах, які демонструють прагматичне використання емотивів для впливу на аудиторію (наприклад, емоційна лексика у заголовках новин); 3) у наукових та офіційних текстах, що виявляють тенденцію до опосередкованого вираження емоцій за допомогою оцінних конструкцій та модальних висловлювань; 4) в усному мовленні, яке збагачене вигуками, інтонаційними засобами, паузами, що відіграють важливу роль у передачі емоційного стану.

Попередні корпусні дослідження показують, що найчастотнішими є емоційно забарвлені слова: *happy, sad, angry, love, hate, fear*, при цьому в неформальному мовленні частіше зустрічаються вигуки: *oh, wow, ouch, ugh*, а в письмових текстах переважають ад'єктиви: *wonderful, terrible, fantastic*. Аналіз BNC дозволяє простежити еволюцію емоційної експресії в англійській мові, яка демонструє тенденцію до більшого емоційного забарвлення навіть у формальних контекстах. У цифровому дискурсі з'являється новий набір емотивів, включаючи несловесні засоби (емодзі, скорочення на кшталт *OMG, LOL*). Гендерною специфікою є те, що жінки частіше використовують емоційно насичену лексику ніж чоловіки.

Британський Національний корпус є потужним інструментом для аналізу емотивів у сучасній англійській мові. Репрезентативність, структурованість та широкий жанровий спектр дозволяють отримати детальну картину функціонування емоційного забарвлених конструкцій у різних стилях і контекстах. Корпусне дослідження емотивів сприяє виявленню закономірностей функціонування емоційної експресії, а їхнє використання значною мірою залежить від контексту, стилю мовлення та комунікативної ситуації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жуковська, В. В. (2025). *Когнітивно-квантитативне профілювання абсолютних конструкцій у Британському національному корпусі*: дис. ... д.філол.н.: спец 10.02.04 Германські мови / Київський національний лінгвістичний університет. Київ.
2. Ковалишин, К. (2018). Емотивне значення та формування емотивної лексики. В Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький (Ред.), *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи* (с. 335-337). Конін – Ужгород – Дрогобич: Посвіт.
3. Ніколашина, Т. І., & Гацько, Т. А. (2022). Мовні засоби вираження емотивності в художньому тексті. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*, 56, 90-94. <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2022.56.19>

ПРАГМАТИКА ВИКОРИСТАННЯ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ У СУЧАСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Бондаренко Я. О.

Київський національний лінгвістичний університет

Бурхливі політичні події останніх десятиліть зумовлюють постійне зростання інтересу лінгвістів до воєнного і політичного дискурсів (див., напр., Кондратенко, 2007; Ізотова, Потапенко, 2024). Особлива роль США на світовій арені привертає увагу багатьох дослідників саме до аналізу американського політичного дискурсу (див., напр., Заблоцький, 2023; Севастюк, 2024). Зокрема, останні американські передвиборчі перегони, а також період напередодні продемонстрували все більше переплетення і взаємовплив американських політичного та юридичного дискурсів, одним з практичних наслідків чого є використання спеціальних юридичних термінів не тільки відповідними фахівцями, а й широким колом політично свідомих американських громадян. Оскільки сучасний політичний дискурс значною мірою спирається на медійний дискурс, включаючи дискурс соціальних мереж, це привело до популяризації низки юридичних термінів, зокрема, *lawfare*, *felon*, *AG* та інших, частина яких має національно-специфічний характер. З іншого боку, враження про зростання юридичної грамотності пересічних американців не завжди відповідає дійсності, адже в політичному і особливо медійному дискурсах нерідко спостерігаються семантичні спотворення юридичних термінів, розмивання їхніх денотативних значень і набуття ними загалом не властивих термінології оцінних конотацій. Квінтесенцією зазначеної вище тенденції виступає дуже популярний в американському політичному дискурсі термін *lawfare*, калькований українською мовою як «правовійна», бленд англомовних лексем *law* і *warfare*. У використанні цього терміна відчувається вплив трьох споріднених типів дискурсу – юридичного, воєнного й політичного, і він є певною мірою амбівалентним залежно від конкретного контексту. Крім того, цей термін експлікує цікаву концептуальну метафору *LAW IS WAR* / ПРАВО – ЦЕ ВІЙНА, яка провокує низку морально-етичних міркувань. Зокрема, команда Дональда Трампа, а також його прихильники неодноразово звинувачували його політичних опонентів у використанні терміна *lawfare* для того, щоб не дозволити Дональду Трампу ще раз балотуватися в президенти США.

Згадувані вище юридичні терміни *felon* (*карний злочинець*) та *AG* (*Attorney General*) (*Генеральний прокурор*) неодноразово використовувались під час останньої американської виборчої кампанії як контрастні ярлики для протиставлення Дональда Трампа й Камали Гарріс. При цьому зазначені терміни набували яскраво негативного (*felon*) і позитивного (*AG*) забарвлення попри термінологічну нейтральність. Варто відзначити, що саме протиставлення залишилося некоректним, оскільки термін *felon* на відміну від терміну *AG* не є позначенням посади або роду занять, не кажучи вже про неоднозначний характер кримінальної справи, яка й зумовила застосування цього ярлика по відношенню до Дональда Трампа.

Отже, аналіз прикладів використання юридичних термінів у сучасному американському політичному дискурсі демонструє оцінні й семантичні зміщення й у такий спосіб розмивання меж між термінологічною й нетермінологічною лексикою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Заблоцький Ю. (2023). Екстралінгвальні особливості американського політичного дискурсу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*, 17(85), 54-58.
2. Кондратенко Н. В. (2007). *Український політичний дискурс: текстуалізація реальності*: монографія. Одеса: Чорномор'я.
3. Севастюк М. І. (2024). Відтворення конфронтації як комунікативної стратегії американського політичного дискурсу в українському перекладі : дис. ... д-ра філос. : 035 Філологія. Київ.
4. Ізотова Н. П., Потапенко С. І. (Ред.). (2024). *Український воєнний дискурс: полілог жанрів і стилів*: колективна монографія. Київ: Видавничий центр КНЛУ.

МІФОЛОГІЗМ ЯК ЗАСІБ ТВОРЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОСТІ В РОМАНІ «БЕРТА ІСЛА» ХАВ'ЄРА МАРІАСА

Борбенчук І. М.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Інтелектуальна проза в європейській літературі з'являється, починаючи з 50-х рр. XIX ст., під впливом теоретичних напрацювань у сфері філософії, психології, літературознавства, культурології, та пов'язана із творчістю таких постатей, як Ш. Бодлер, Г. де Мопассан, М. Пруст, Т. Манн, К. Манн, а пізніше і Б. Віан, Дж. Фаулз, М. Уельбек, Б.Шлінк тощо. Науковці, використовуючи терміни «інтелектуальність», «інтелектуальна проза», «інтелектуальний роман», визначають новий феномен у літературному процесі та проводять різноаспектні дослідження (В. Агеєва, В. Бікульчос, Ю. Ганошенко, В. Герасимчук, М. Гірняк, О. Оніщенко, Н. Синицька). Варто зазначити, що серед характерних ознак інтелектуальної прози виділяють (за Н. Синицькою) концептуальну ідею, в основі якої лежать міфологічна система й міфологічне мислення, які організовують оповідь та передають масштаб бачення світу й саму людину в ньому (2003, с. 77-78).

Роман «Берта Ісла» (2017) іспанського письменника, журналіста й перекладача Хав'єра Маріаса (1951–2022) вирізняється філософською глибиною та морально-етичними переконаннями, які передають індивідуальний стиль автора (Л. Артемова, В. Годлевська, F. Candeloro, S. N. Gil, C. R. Hidalgo, F. Valls). Уміле поєднання шпигунських пристрастей, елементів іронії, історичних екскурсів та мелодрами створює нетипову історію на основі інтерпретації міфологічного сюжету, де Томас (Том) Невіл є Одиссеєм, а його дружина Берта Ісла – Пенелопою. Автор дозволяє читачеві самому провести паралелі і побачити спорідненість між античними героями й іспанським подружжям. У тексті зустрічаються алюзії, як-от згадування міфічних Пріама, Гектора й Ахілла, порівняння чоловіка, який вкотре зник, із Уліссом «...він пішов і піддав ризику своє життя, поневіряючись по чужих краях, наче Улісс і всі ті, хто вирушили до Трої і роками тримали місто в облозі, започаткувавши традицію довгих розлук як у літературі, так і в реальному житті...» (Маріас, 2019, с. 387). Навмисним є акцентування на двадцяти роках, коли неодружені герої говорять про себе у майбутньому і саме стільки років потому з останнього завдання повертається Томас. І якщо Одиссея стара Еврикля упізнала за шрамом на нозі, то у Берти такої можливості не було – шрам на обличчі Томаса за наказом керівництва видалив хірург дуже давно. Пенелопа визнала свого чоловіка, однак сумніви Берти не були ані підтверджені, ані розвіяні, тому вона продовжувала вагатися і побоюватися навіть після прийняття: «Я повірила й водночас не повірила йому» (там само, с. 544). І ці сумніви є фактично лейтмотивом всього твору.

Х. Маріас дуже тонко зображує дійсність, переплітаючи її з міфологічною канвою, що посилює задум і передає важливі морально-філософські ідеї. Перспективним є подальше дослідження твору й виявлення інших ознак інтелектуальної прози в романі «Берта Ісла» та визначення їхньої ролі у створенні інтелектуального роману як жанру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Маріас Х. (2019). *Берта Ісла*. Роман / пер. з ісп. І. Шевченко. Харків: Фабула. Харків: «Ранок».
2. Оніщенко О. І. (2021). Культурологічні виміри інтелектуальної прози: від художньої творчості до «ігор розуму». Київ: Ін-т культурології НАМ України.
3. Синицька Н. (2003). Характерні ознаки інтелектуальної прози. *Слово і час*. 11, 75-80.
4. Candeloro, Antonio. (2020). Berta Isla, de Javier Marías: Una lectura intertextual (de T. S. Eliot a Hawthorne y Milton). *Actio Nova: Revista de Teoría de la Literatura y Literatura Comparada*, 4, 46-65.

**ДИСКУРС ПАМ'ЯТІ У НІМЕЦЬКОМУ РОМАНІ ХХІ СТОЛІТТЯ:
ЛІНГВІСТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ МОВНИХ СТРАТЕГІЙ У ТВОРІ ІРІС ГАНІКИ
«ВЛАСТИВЕ»**

Варецька С. О.

Львівський національний університет імені Івана Франка

Розглядається роман Іріс Ганіки «Властиве» як приклад сучасного німецького дискурсу пам'яті, що репрезентує осмислення історичної провини та колективної відповідальності. Основна увага зосереджена на лінгвістичному аналізі мовних стратегій, через які авторка конструює напруження між офіційними наративами пам'яті та особистісним переживанням минулого. У романі «Властиве» продемонстровано, як історична пам'ять перетворюється на інституціоналізований дискурс, що подається через стандартизовані кліше, формули та офіційні наративи. Тут розкрито, як у сучасній Німеччині формується культура пам'яті: створюються меморіальні місця (наприклад, меморіали Голокосту); випрацьовуються різні освітні програми; проводяться дискусії про значення минулого в контексті сучасної німецької ідентичності. Головний герой Ганс Фрамбах працює у Меморіальному центрі Голокосту, і його професійна діяльність стає символом механістичного підходу до роботи з пам'яттю. У тексті Ганіки активно функціонують когнітивні метафори пам'яті як простору («простір пам'яті»), пам'яті як тягара та пам'яті як кола, яке неможливо розірвати. Це вказує на певні витки історичної травми у свідомості героїв. Контраст між внутрішніми монологами Ганса та офіційними формами пам'яті створює напругу між особистим переживанням історії та її публічною репрезентацією. Лінгвістичний аналіз показує, як герой намагається знайти «властиве» — справжнє осмислення минулого поза межами формальних ритуалів. Особливості відтворення мовних стратегій пам'яті у перекладі роману українською мовою демонструють збереження ключових семантичних полів та ритміки наративу, що дозволяє українському читачеві долучитись до рефлексії над питанням колективної провини.

У дослідженні застосовується когнітивно-дискурсивний підхід до аналізу лексико-семантичних полів, що репрезентують концепти «пам'ять», «провина», «забуття». Повторюваність певних мовних конструкцій (наприклад, формулювань про пам'ятники, ритуали спомину) вказує на усталений характер пам'ятного дискурсу, позбавленого справжнього емоційного змісту. Також розглядається феномен інституціоналізації пам'яті в художньому тексті та порівнюється зі стратегічними моделями сучасного соціального та медійного дискурсів.

Лінгвістичне дослідження роману Іріс Ганіки «Властиве» засвідчує, що література пам'яті ХХІ століття активно залучає когнітивно-дискурсивні механізми для відображення суспільного та індивідуального осмислення історії. Застосування лінгвістичного інструментарію дозволяє простежити, як пам'ять як соціальний феномен фіксується, формалізується або трансформується через мову.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті. Київ: Ніка-Центр, 2012.
2. Ганіка І. Властиве. К.: Дух і Літера, 2020.
3. Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять. Київ: КЛІО, 2014.
4. Hanika Iris <https://iris-hanika.de/biographie/>
5. Rutka A. Geschichte aus alten Zeiten versus Gefühlte Opfer. Zum Unbehagen an deutscher Erinnerungskultur in Iris Hanikas «Das Eigentliche» Language and Literature Studies, Jewish studies, Studies of Literature, German Literature. Towarzystwo Naukowe KUL & Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. 2010 <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=740974>

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Ващило О. В.

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

Організація навчання іноземної мови студентів закладів вищої освіти в умовах військового стану є нагальним питанням. Одним з підходів до вирішення цієї проблеми є використання змішаної моделі навчання. Існують різні підходи до реалізації змішаного навчання, адже «спосіб, яким реалізується змішане навчання, зазвичай залежить від обставин, що ускладнює створення універсального, всеохопного визначення» (Quigley, 2019). Класично змішане навчання тлумачать як підхід, що «інтегрує технології та цифрові медіа з традиційними заняттями в класі під керівництвом викладача, надаючи студентам більше гнучкості для налаштування власного навчального досвіду» (Panopto, 2019). Згідно з іншим підходом (Quigley, 2019), «методи навчання в класі» можна замінити вебінарами, що робить навчання ще більш доступним та зручним. Серед інструментів організації подібних вебінарів такі платформи як Zoom, GoToWebinar, Microsoft Teams, Cisco WebEx, AnyMeeting тощо. Саме другий підхід використовуємо для організації змішаного навчання іноземної мови студентів КПІ ім. Ігоря Сікорського в умовах військового стану: практичні навчальні заняття проводимо з використанням сервісу відеоконференцій Zoom (синхронний режим навчання), асинхронну самостійну роботу студентів організовуємо з використанням навчальної платформи Canvas.

Серед переваг використання сервісу Zoom у навчальному процесі: доступність для користувачів Інтернету, висока якість відео / аудіо, зручний інтерфейс, функції чату, віртуальних кімнат і демонстрації екрану. На заняттях з використанням Zoom відбувалося усне фронтальне обговорення питань з тем, передбачених робочою навчальною програмою; студенти готували та презентували власні діалоги, звітували за результатами проведення дискусій у мінігрупах; виконували завдання на сприймання подкастів, що передбачали, зокрема, семантичний, лексичний, граматичний аналіз, обговорення результатів почутого з висловленням власної думки тощо; опрацьовували нові лексичні одиниці з використанням інтерактивних форм навчання; презентували результати проведених ними власних досліджень.

Вибір платформи Canvas для організації самостійної роботи студентів у межах змішаного навчання зумовлено попереднім позитивним досвідом організації самостійної позааудиторної роботи студентів у межах розробленої нами методики навчання (Ващило, 2020). Canvas забезпечує зручне розміщення завдань, встановлення термінів виконання, визначення типів оцінювання та способів подання завдань, сумісного з різними мобільними пристроями та операційними системами, сприяє визначенню студентом власної траєкторії навчання з можливістю виконувати завдання у власному темпі та у зручний час. Працюючи на Canvas студенти, зокрема, виконували вправи на часткове чи детальне відтворення інформації сприйнятого тексту; письмові переклади текстів; розвиток умінь академічного письма; сприймали подкасти та створювали власні аудіо- та відеозаписи з висловленням власної позиції стосовно проблемного питання з подальшою публікацією на платформі тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ващило, О. В. (2020). *Методика навчання майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологічного мовлення*. (Дис. канд. пед. наук). Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ.
2. Panopto (2019). What is Blended learning? Retrieved February 19, 2025, from <https://www.panopto.com/blog/what-is-blended-learning/>
3. Quigley, E. (2019). What is Blended learning? Retrieved February 19, 2025, from <https://www.learnupon.com/blog/what-is-blended-learning/>

НАВЧАННЯ МУЛЬТИМОДАЛЬНОЇ ГРАМОТНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Воробйова А. В.

Херсонський державний університет

Сучасне життя у мультимодальному форматі вимагає використання мультимодальності і в навчанні. Мультимодальність освіти супроводжується перманентним збільшенням обсягу креолізованих текстів, які потребують певної унормованості. Знання правил мультимодальної грамотності необхідне для ефективного сприйняття та продукування мультимодального матеріалу іноземною мовою.

Грамотний з погляду мультимодальності текст характеризується низкою специфічних ознак, серед яких: стислість (лаконічність), матеріальність, семіотичність. Стислість зумовлює необхідність заміни вербальних знаків комбінаціями невербаліки (емодзі, комікси, gif-файли, меми, смайлики тощо), але водночас провокує збільшення об'єму через наявність гіперпосилань, скріншотів, музики, логотипів тощо. Матеріальність, або «дієва доступність» (Adami, 2013) реалізується в режимі взаємодії полікодової «різнофактурної» семіотики, що передбачає багатовимірне функціонування інтерактивних знаків — синтагматично на сторінці і парадигматично, відкриваючи декілька мультимодальних реалізацій. Семіотичність знаходить свій вияв у якісному сприйнятті тексту й використанні паралінгвальних та екстралінгвальних елементів дискурсу як окремо, так і в їхній взаємодії. Робота над удосконаленням кожного з параметрів мультимодального тексту сприяє оволодінню основами мультимодальної грамотності.

Сучасна методика навчання іноземної мови використовує переваги мультимодальних режимів для формування соціокультурної компетентності студентів (Chenkai Chi, Sefton, 2020). У більшості випадків зміст мультимодального матеріалу ефективно підтримується завдяки використанню культурно-забарвлених і соціально-орієнтованих прикладів мовної інтеракції (Ajayi, 2009). Універсальний контент розмовно-побутового стилю дозволяє розвивати мультимодальну грамотність на всіх етапах навчальної комунікації: сприйняття, аналізу, часткового моделювання та повного продукування полікодового матеріалу. Аналіз змісту мультимодальних текстів слугує основою для визначення методично доцільного формату роботи з такими текстами на заняттях з іноземної мови. Ефективне опанування мультимодальної грамотності включає формування умінь правильно сприймати та продукувати семіотичні (лінгвальні, паралінгвальні) і сенсорно-перцептивні знаки, інтегрувати їх у різні дискурсні формати, лаконічно передавати їхній зміст за посередництва полікодових засобів вираження. Створення методичного інструментарію для розвитку такої грамотності має спиратись на контент та структурну організацію мультимодального матеріалу.

Отже, якість оновленої мультимодальної культури спілкування та навчання безпосередньо залежить від володіння учасниками навчальної комунікації основами мультимодальної грамотності, перманентного введення методів і прийомів роботи з мультимодальним матеріалом на заняттях з іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Adami, E. (2013). A social semiotic multimodal analysis framework for website interactivity. *NCRM Working Paper*. NCRM, London, UK. <https://eprints.ncrm.ac.uk/id/eprint/3074>
2. Chenkai Chi, Sefton, T. (2020). The creation of multimodal texts of adult English language learners in a Canadian university. A case study. *Educational Role of Language Journal*, 2(4), 100-114. <https://doi.org/10.36534/erlj.2020.02.11>.
3. Ajayi, L. (2009). English as a Second Language Learners' Exploration of Multimodal Texts in a Junior High School. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 52, 585-595. <https://doi.org/10.1598/JAAL.52.7.4>.

СУЧАСНА АНГЛОМОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Воскобойник В. І.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Кирич Н. І.

Полтавський університет економіки і торгівлі

Термінологія є важливим складником будь-якої сфери діяльності. Готельно-ресторанний бізнес входить до індустрії гостинності та відіграє важливу роль у суспільстві, функціонуючи як на рівні однієї країни, так і на міжнародному рівні. Володіння англомовною термінологією індустрії гостинності сприяє ефективному спілкуванню між професіоналами цієї галузі. Більш ґрунтовне й повне розуміння такої термінології неможливе без знання специфіки її формування, тому метою нашої розвідки є встановлення джерел походження англомовної термінології готельно-ресторанного бізнесу.

Як стверджує Е. О. Куц, «Аналіз історії появи термінів будь-якої галузі завжди пов'язаний зі встановленням їхнього етимологічного походження» (2015, с. 308). Англомовну термінологію готельно-ресторанного бізнесу можна представити в контексті еволюції розвитку індустрії гостинності, яку поділяють на чотири етапи: Стародавній період (IV тис. до н. е. – 476 р. н. е.), період Середньовіччя (V–XV ст. н. е.), Новий час (XVI – початок XX ст.), Сучасний етап (XX ст. – до нині). Кожен з цих етапів має певні особливості, які вплинули на подальший її розвиток.

Готельно-ресторанний бізнес тісно пов'язаний зі змістом самого терміна «гостинність». Багато дослідників пов'язують виникнення цього терміна (англ. *hospitality*) зі словом «хоспис» (ст.-фр. *hospice* – «притулок для подорожніх»), яке в свою чергу походить від давньогрецької назви «хоспітеліум» та латинської «хоспітеум» (*hospiteum*) – «заїжджий двір», «притулок для подорожніх» (Корж, 2015). Найбільш відомий заклад такого типу – *Hospice de Beaune* (Оспіс-де-Бон) у Бургундії, відомий також як *Hotel Dieu* (Отель Дьє), що означає «Божий приют». Він був заснований у 443 році Ніколя Роленом, канцлером казначейства Бургундії, як благодійна лікарня та притулок для бідняків.

Розглянемо походження двох складників готельно-ресторанного бізнесу. Слово «готель» походить від французького *hôtel*, яке позначає не місце проживання, а французьку версію будівлі, куди часто приїжджають відвідувачі, щоб отримати допомогу. У сучасній французькій мові слово *hôtel* має таке саме значення, як і англійський термін, а словосполучення *hôtel particulier* використовують у його застарілому значенні або в значенні «готель», як-от *Hôtel-Dieu* (у Парижі), який був лікарнею за часів Середньовіччя. Французьке написання з циркумфлексом раніше використовувалося і в англійській мові, але зараз циркумфлекс додається рідко. Граматично назви готелів зазвичай вживають з означеним артиклем, наприклад: *The Astoria Hotel* або просто *The Astoria*. Слово «ресторан» походить від назви супу, який готували в таверні на вулиці Баель у Парижі під час французької революції. «Батько сучасного ресторану» М. Буланже придумав назву для цього супу *restorantes*, що означало «зміцнювальний», «відновлювальний».

Отже, сучасна англомовна термінологія готельно-ресторанного бізнесу базується, в першу чергу, на термінах латинського та французького походження, що пояснюється історією її виникнення, а її багатогранність та виразність зумовлюється етапами розвитку індустрії гостинності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Куц, Е. О. (2015). Історія розвитку, структурно-семантичні особливості та способи творення кінематографічних термінів англійської мови. *Науковий вісник Чернівецького університету*, 692, 308-313.
2. Корж, Н. В. (2015) *Готельна справа: навчальний посібник* (І. В. Левицька, Н. В. Онищук, ред.). Київ: Київ. нац. торг.-екон.ун-т, ПП «ТД«Едельвейс і К».

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ У СФЕРІ ПРАВА

Воскобойник В. І.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Шпак М. В.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Сучасні потреби українського суспільства в розширенні спектру міжнародних відносин потребують вивчення особливостей перекладу різних термінологій, у т. ч. й правової. При укладенні нових партнерських угод гостро постає питання щодо перекладу тексту примірника договору, меморандуму чи акту. Тут є дві мети:

1) урегулювати проблеми, яку планується розв'язати;

2) донести до суспільства основні ідеї відповідного документу завдяки перекладу.

Варто пояснити, що йдеться про громадян, які недостатньою мірою володіють мовою, якою цей документ написано.

Переклад у сфері права має низку особливостей, які визначають основні труднощі юридичного перекладу. Головною особливістю, з якої випливають усі подальші проблемні моменти перекладу у сфері права, є яскраво виражена національна специфіка мови права, яка тісно пов'язана з правовою системою тієї чи іншої держави. Це пов'язано з тим, що у цій мові відображено історію, розвиток та культуру певної правової системи (Сао, 2007). Термінологічний апарат, яким оперує та чи інша правова система, також є національно специфічним. Таким чином, правовий переклад стає актом міжкультурної комунікації, оскільки в перекладацький контакт вступають різні правові системи та правові культури.

В усному перекладі від перекладача вимагається швидкість реакції, концентрація уваги, впевненість та обізнаність не лише у сфері права. Така широка компетентність впливає з того, що труднощі виникають саме у відтворенні термінів чи терміносполучень з інших галузей, які задіяні при укладанні угоди чи акту.

У письмовому перекладі перекладач має більше часу для пошуку потрібного юридичного відповідника в мові перекладу, більше можливостей знайти точну інформацію для відтворення правової лексики. Крім цього, тут можливе залучення фахівців, які можуть роз'яснити проблемні моменти, сприяючи удосконаленню тексту перекладу.

Ми виділяємо чотири типи труднощів, пов'язаних з перекладом у сфері права: 1) проблема змісту правових понять та пошуку перекладацьких еквівалентів; 2) переклад термінів, що належать до різних правових систем; 3) проблема загальнолітературного та спеціального значення лексики; 4) термінологічні труднощі, зумовлені нечіткістю та невизначеністю змісту низки термінів. Слід також пам'ятати, що термінологія права постійно розвивається та поповнюється новими термінами, для яких ще немає жодних варіантів перекладу.

Отже, щоб подолати труднощі, перекладач повинен мати гарні знання мови оригіналу та мови перекладу, розуміти культуру обох мов, у т.ч. і їхні правові системи, добре володіти правничими поняттями та орієнтуватися в концептуальній юридичній картині світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Cao, D. (2007). *Translating Law*. Clevedon; Buffalo; Toronto: Multilingual Matters.

ІНТЕРМЕДІЙНІСТЬ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ: ДО ПРОБЛЕМИ КОРЕЛЯЦІЇ ТРАДИЦІЙНОГО І МОДЕРНОГО (АНІМАЦІЙНИЙ ФІЛЬМ «МАВКА. ЛІСОВА ПІСНЯ» – 2023)

Герасимчук В. А., Динікова Л. Ш., Бобко А. М.

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Інтермедійність як процес створення цілісного поліхудожнього простору передбачає «переклад» одного художнього коду на інший з подальшою взаємодією смислів: мова одного виду мистецтва переплітається із засобами вираження іншого. Тобто інтермедійність – це наявність у творі образних і смислових структур, які містять інформацію, властиву іншим видам мистецтва. Український анімаційний фільм «Мавка. Лісова пісня» (2023) – це сучасна казка за мотивами драми-фєєрії Лесі Українки «Лісова пісня». Мавка як персонаж фольклору є унікальним українським образом, проте тісно спорідненим з чарівними жінками фольклору європейського. З-поміж них мавок вирізняють походження (умови виникнення надприродної істоти) та зовнішність (Галайчук, 2016; Гнатюк, 2000). У драмі Лесі Українки багато містичних образів, народних та авторських. Мавка тут більше німфа-дріада, ніж власне мавка (Лєся Українка, 1954). До мультфільму персонажі оригіналу перенесені у довільній формі, але з увагою до фольклорної першооснови. Мавка тут – типова сучасна казкова героїня: наївна, добра, товаришує з милими звірятами. Разом з цим це і впізнаваний персонаж українських народних вірувань, і європейська чарівна жінка.

Візуальна мова фільму дуже багата. Яскраві кольори чарівного лісу занурюють у казку. Ним протиставлено також яскраві, але більш приземлені кольори селища. Ще більшим є протиставлення з темними штучними кольорами антагоністів. Особливу роль відіграють час доби і погода, підкреслюючи емоційне навантаження сюжетних поворотів та стан душі героїв. Важливе й освітлення, яке поділяє внутрішній світ твору на три частини: залитий сонцем ліс, світло якого здається майже матеріальним, контрастує з ледь помітним освітленням у селищі і штучним світлом довкола антагоністів. Візуальну мову доповнює аудіальна. Грають народні мелодії та сучасні мелодії у народному стилі, створюючи зв'язок поколінь. Під час першої зустрічі Мавки і Лукаша, коли у закадровій пісні звучать слова: «Одне серце – два світи» – у кадрі дві скелі: орел та черепаха, що ніби тягнуться одне до одного. Разом це алегорія головних героїв: різних, подібних, невід'ємних одне від одного. Окремої уваги варті орнаменти, що широко використані у фільмі. Центральну ідею – Мавка як берегиня – передано символом , який у сучасній популярній культурі вважається давнім слов'янським символом берегині, нібито зображуючи стилізовану жінку з піднятими у захисному жесті руками, подібну Оранті. Він справді відомий з етнографічного матеріалу, але з'являється не раніше XIX ст. й найвірогідніше зображає паросток (Захарчук-Чугай, 1988; Кара-Васильєва, 2008). Проте варто зауважити, що подібні символи присутні у сарматській вишивці I ст. н.е. (Кара-Васильєва, 2008) та у рунічних алфавітах – руна Одал. Поруч з символ спіралі, яка у мультфільмі уособлює древніх духів і є одним з найдавніших символів людства, відомим ще з неоліту. Отже, орнаменталістика, що оточує Мавку, увібрала в себе сучасність, традиції та загальнолюдську давнину.

Підсумовуючи, «Мавка. Лісова пісня» відмінна від оригіналу, проте є квінтесенцією української та світової культури, що знаходить свій вияв на різних рівнях та у різних формах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Галайчук, В. (2016). *Українська міфологія*. Харків: Клуб сімейного дозвілля.
2. Гнатюк, В. (2000). *Нарис української міфології*. Львів: Інститут народознавства Національної академії наук України.
3. Захарчук-Чугай, Р. В. (1988). *Українська народна вишивка: Західні області УРСР*. Київ: Наукова думка.
4. Кара-Васильєва, Т. В. (2008). *Історія української вишивки*. Київ: Мистецтво.
5. Лєся Українка. (1954). *Твори: Драми (Том VIII)*. Нью Йорк. Тищенко & Білоус видавнича спілка.

МОВА — ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ЖИТТЯ НАРОДУ

Гержод Г. І.

Національний транспортний університет

Мова — це видоспецифічна ознака людини, яка виділяє її з тваринного світу. У принциповому плані людська мова дуже гнучка: людина, маніпулюючи обмеженою кількістю звуків і знаків, може отримувати величезну кількість слів, висловів, при цьому ті самі слова можуть мати кілька значень (Харарі, 2023). Одною з головних ознак держави є мова нації, яка розвивається разом з народом, визначаючи ступінь свідомості громадян. Українська мова вважається однією з лексично найбагатших і найкрасивіших мов. У росії, як царській, так і радянській, значна частина інтелігенції (В. Білінський, М. Горький) стверджували, що такої мови не існує, це діалект російської. Хоча ще в 1905 р. на запит російського уряду до Імператорської академії наук було отримано відповідь, що українська — не діалект, а мова, родичка російській та іншим слав'янським мовам. Ще в середині XXVII ст. П'єр Шевальє (1960) писав, що мова козаків «дуже ніжна і сповнена пестливих виразів» (1960, с. 49). У 1936 р. в Парижі відбувся конкурс мов: перше місце присудили французській мові, друге — перській, третє — українській, яку представляла діаспора.

Особливості українського світосприймання відображені, у першу чергу, в мові: це доброзичливість, толерантність, лагідність, поетичність, почуття гумору. Яскравим прикладом цього є українські пестливі імена: Петрик, Василько, Катруся, Маруся, Русланчик тощо. Порівняймо з російськими: Грішка, Катька, Петька, Стенька. Загалом в українській мові безліч пестливих слів. Навіть у гімні України є рядок «згинуть наші воріженьки». Ще однією особливістю української мови є її пісенність, мелодійність та співучість. Привертає увагу також і великий словниковий запас мови. Так слово окей в українській мові має 13 відповідей. Прикметно, що в українських мові та культурі немає як злочинного аргю, так і блатних пісень. Українська лайка більше дошкуляє, ніж ображає. А брутальна лайка прийшла з іншої мови, а саме, з російської. Заслужовує на увагу й те, що в українській мові, як і в королівських та царських сім'ях, до батьків звертаються на Ви. Загалом, лексикон національної мови — це енциклопедія життя народу. До прикладу, у радянські часи, коли студенти чули слова «курінь» або «люлька», вони асоціювали ці слова з Леніним і Сталіним. Коли сучасним студентам говориш ці самі слова, вони кричать «козак».

І на останок, білінгвізм (двомовність) притаманний українському народу ще з часів російської імперії, де перевага надавалась російській мові. Такий стан зберігався і в радянські часи. З початком рашистської агресії мовна ситуація в Україні кардинально і суттєво змінилась. Сьогодні двомовність — це «місток» до українськомовності. Цей новий тренд у мовній ситуації свідчить, згідно з останнім національним опитуванням (2022), про зростання національної свідомості українців і про інтенсивний перехід російськомовних українців до категорії українськомовних. Отже, лексикон української мови швидко поповнюється запозиченнями з інших мов, особливо англійської. Для збереження її унікальності, треба дуже обережно переймати іноземні слова, намагатися знайти аналоги в українській мові.

ЛІТЕРАТУРА

1. Глуховцева, К. Д., Глуховцева, І. Я. (2023). *Мова — націєтворчий код народу*: колективна монографія [Електронне видання]. Полтава: ДЗ "АНУ імені Тараса Шевченка".
2. Харарі, Ю. Н. (2023). *Sapiens: Людина розумна. Коротка історія людства* (6-те вид.). Київ: Форс Україна.
3. Шевальє, П. (1960). *Історія війни козаків проти Польщі*. Київ: Вид-во АНУ РСР.
4. Десяте загальнонаціональне опитування: ідеологічні маркери війни (27 квітня 2022). <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3475267-ukraincami-vvazaut-sebe-92-gromadan-nasoi-derzavi.html>

ЩОДЕННИК РОЗДУМІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ АВТОНОМІЇ СТУДЕНТА У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Гнаповська Л. В.

Сумський державний університет

Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти (далі ЗЄР) декларують необхідність застосування *діяльнісно-орієнтованого підходу* у навчанні / вивченні іноземних мов (далі ІМ), що передбачає активну участь студента у виконанні автентичних навчальних завдань, ідентичних або максимально наближених до тих, які вони виконуватимуть поза межами університетської аудиторії у реальному професійному житті.

Посилення ролі активної пізнавальної діяльності студентів та їхньої самостійності стали основним чинником впровадження у практику освітньої діяльності ЗВО такого інноваційного концепту як *навчальна автономія* студента. Автономна особистість визначається як суб'єкт навчального процесу, здатний усвідомлювати власні потреби та інтереси і задовольняти їх завдяки вільному вибору методів, форм та засобів навчання, які вбачаються ефективними для оволодіння певними компетентностями. При цьому здібність студентів управляти власною навчальною діяльністю необхідно формувати, озброюючи їх навичками та вміннями самостійно поповнювати, уточнювати та критично переоцінювати набуті знання з метою їхнього подальшого розвитку й використання у професійних інтересах. Тому сучасні провідні напрями автономного оволодіння іноземною мовою зводяться здебільшого до інструкційних технологій – самоінструкції, самоспрямування, самооцінювання, програмованого навчання.

Щоденник роздумів (*reflective journal / diary, learning journal / log, language support reflective learning journal*), ефективність якого доведена багаторічним досвідом його використання зарубіжними університетами, – це власноруч складений студентом звіт про свій досвід вивчення ІМ. Це може бути як простий список того, що було вивчено за день або більш тривалий проміжок часу, з короткими коментарями стосовного того, чому ці досягнення важливі, так і більш деталізований опис власних почуттів та роздумів стосовно евристичних «моментів просвітлення», що настали у вивченні мови або подоланні певних бар'єрів. Основна мета ведення такого щоденника – спонукати студента ефективно планувати свою навчальну діяльність, визначати індивідуальні поточні та кінцеві цілі навчання, оцінювати власні академічні надбання.

Робота зі Щоденником роздумів спрямована на стимулювання *рефлексії* студентів над власними проблемами та досягненнями у вивченні ІМ, унаслідок чого вони зможуть оцінювати свій комунікативний рівень володіння мовою з огляду на шкали та дескриптори ЗЄР; визначати власні цілі оволодіння ІМ і ставити перед собою конкретні завдання; обирати адекватні засоби і шляхи їхнього вирішення та досягнення цілей; використовувати прийоми оволодіння знаннями та навичками, адаптуючи їх до себе; керувати власними інтересами та мотивами і нести відповідальність за власні успіхи та помилки; проєктувати свої уміння та здібності на майбутню професійну діяльність; навчатися упродовж життя. Застосування Щоденника як одного з засобів автономного навчання переносить акцент з вчителя на студента, що дає останньому можливість отримати практичний досвід, виявити здатність мислити, аналізувати та доходити самостійних висновків. Переваги такої форми навчання виходять далеко за межі вивчення певної теми чи навіть навчальної дисципліни, оскільки вона розвиває ті соціальні навички, що стануть у нагоді студентам незалежно від обраної ними професії та роду діяльності.

У цілому, формування навчальної автономії студентів та стимулювання їхнього прагнення до безперервної освіти є довготривалим процесом. Бажаних результатів не можна досягти швидко із застосуванням лише описаного нами інструменту. Для того, щоб студенти отримали імпульс, який штовхатиме їх до самовдосконалення впродовж життя, потрібна буде копітка *системна* робота, спрямована на створення умов для досягнення синергетичного ефекту від взаємодії викладачів ІМ та викладачів фахових дисциплін.

МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІЗНАННЯ: ПОГЛЯД КРІЗЬ ПРИЗМУ КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Демидюк О. Б.

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Мова є не лише засобом комунікації, а й важливим інструментом дослідження психічних процесів. Вивчення мовних конструкцій, способів вираження думок та емоцій дає розуміння того, як людина сприймає, організовує та обробляє інформацію. «Когнітивна лінгвістика досліджує когнітивні механізми та структури людської свідомості через мовні явища, розглядає проблему співвідношення форм свідомості з мовними категоріями, визначає роль мови в категоризації та концептуалізації світу» (Коч, 2021, с. 10). Когнітивна лінгвістика та психологія тісно взаємодіють у цьому контексті, оскільки мова відображає наші когнітивні стратегії, емоційні стани та способи вирішення проблем, а психологія досліджує, як люди організовують і структурують власний досвід у мові, як мовні конструкції впливають на наше сприйняття світу. Когнітивна психологія, яка значною мірою вплинула на розвиток когнітивної лінгвістики, допомагає з'ясувати, як мовні одиниці взаємодіють з нашими когнітивними здатностями, такими як сприйняття, пам'ять та розуміння. «Когнітивний розвиток знаходиться в тісному взаємозв'язку з особистісним розвитком. Якщо розглядати когнітивний розвиток у контексті особистісних метасмислів, то його кінцевий результат може бути представлений у форматі метаздібностей і метаякостей особистості» (Демидюк, 2015, с. 24), у тому числі й професійно, соціально та екзистенційно значущої емпатії, яка має «багатошарову та багатовимірну природу» та включає не лише емоційні, а й когнітивні аспекти (Воробйова, 2024, с. 50). Способи, якими люди відтворюють спогади за посередництва мови, можуть багато сказати про структуру їхньої пам'яті. Людина, описуючи події, використовує певні мовні патерни, які вказують на те, як вона організовує і структурує ці спогади. Так, зміщення акценту в описах або надмірна деталізація можуть вказувати на певні особливості пам'яті або наявність когнітивних порушень. Мова також фіксує, на що ми звертаємо увагу. Спосіб, у який людина описує ситуацію або подію, вказує на те, що для неї є важливим і значущим у цей момент. Так, депресивні стани передбачають схильність описувати події з негативним забарвленням, а перебування на емоційному підйомі – з оптимістичним. Мова може вказувати на способи прийняття рішень, оскільки нерідко ми обираємо словесні конструкції, що відображають наші стратегії вирішення проблем. Для вираження складних концептів та ідей активно використовують метафори, які розглядають «як когнітивний, а не лише словесний феномен» (Sinha, 2012, р. 1278). У когнітивній лінгвістиці вивчають, як метафори формують наше розуміння світу. Вони є ключовим елементом когнітивних процесів, адже дозволяють переносити значення з однієї сфери в іншу, створюючи нові образи й розуміння. Отже, мова є не тільки засобом спілкування, але й центральним аспектом когнітивних процесів. Як інструмент пізнання мова дозволяє людині оперувати абстрактними ідеями, планувати майбутнє, пригадувати минуле, взаємодіяти з оточенням, що сприяє створенню когнітивних моделей світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коч, Н. В. (2021). *Когнітивна лінгвістика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*. Миколаїв: Іліон.
2. Демидюк, О. Б. (2015). *Психолого-педагогічні засади розвитку метаздібностей та метаякостей особистості студента* (дис. канд. психол. наук). ХНПУ імені Г. С. Сковороди.
3. Воробйова, О. П. (2024). Емпатія в різних дискурсивних середовищах крізь призму нейрокогнітології та синтезованої прагматики. У *Мислення – мова – мовлення: матеріали Міжнародної конференції з актуальних проблем лінгвістики та дидактики* / 11-12.10.2024. ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 49-52.
4. Sinha, C. (2012). Cognitive linguistics, psychology, and cognitive science. In D. Geeraerts & H. Cuyckens (Eds.), *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics* (online ed.). Oxford: Oxford Academic.

ЛІНГВАЛЬНІ ВИЯВИ ІМПЛІЦИТНОГО ВИРАЖЕННЯ СМISЛУ

Калініченко Т. М.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Імпліцитно виражені смисли завжди присутні в комунікації. Якщо смисл є вираженим непрямо, його можна назвати імпліцитним. У сучасній лінгвістиці існують різні трактування смислу, який є імпліцитно вираженим. У мовознавстві проблема виявлення прихованих, тобто імпліцитних, смислів в комунікації не є новою, однак вона не втрачає своєї актуальності й сьогодні. Адекватне сприйняття смислу передбачає декодування імпліцитної інформації, а не тільки розуміння експліцитно поданого повідомлення. Питання імпліцитного й експліцитного вираження смислу час від часу привертають увагу науковців (див. Добровольська, 2019; Калініченко, 2023, 2024). Деякі сучасні наукові джерела спираються на теорію, згідно з якою комуніканти володіють певним набором знань, котрі можливо назвати «когнітивною безліччю» і якими комуніканти обмінюються в процесі мовної взаємодії, що отримав назву «когнітивної транзакції» (Grice, 1991; Strazny, 2013). Додамо, що ця інформація присутня імпліцитно. Для того, щоб взаємодія когнітивних систем була успішною, комуніканти повинні володіти знанням коду (фонетика, граматики, лексики); дискурсивною компетенцією (комунікація відбувається в рамках ситуації спілкування з компонентами *хто*, *яким чином*, *з ким*, *де*, *коли*, *з якою метою*); екзистенційною компетенцією (віра в існування певного екзистенційного об'єкта); предикаційною компетенцією (екзистенційний об'єкт існує в певних його станах, приписуваних йому мовцем); пропозиційною компетенцією (здатність будувати загальні пропозиційні схеми, наприклад, пропозиції *хтось десь відпочиває*, *хтось отримує щось* або *хтось щось купує* тощо, які передбачають «презумпцію істинності у свідомості мовця»); специфікаційною компетенцією (здатністю заповнення пропозицій термами, що конкретизують: замість «хтось» – *його сусід*, замість «десь» – *ОАЕ* тощо); референційною компетенцією (знання того, що кожен такий терм має спектр індивідуальних ознак, а саме, *його сусід* – *кравець*; *ОАЕ* (*Об'єднані Арабські Емірати*) – *країна*). Сукупність цих когнітивних компетенцій можна вважати процедурною пресупозицією комунікації. Отже, спостереження за імпліцитним вираженням смислу демонструють, що володіння досвідом успішного декодування прихованої інформації, а також достатні фонові знання сприяють розумінню імпліцитних смислів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Добровольська, М. Б. (2019). Поняття імпліцитності та імпліцитної оцінки в лінгвістиці. *Львівський філологічний часопис*, 5, 55-59. <https://doi.org/https://doi.org/10.32447/2663-340X-2019-5-9>
2. Калініченко, Т. М. (2024, 24 квітня). Методи і прийоми експлікації як один із способів вирішення перекладацьких проблем. *Сучасні філологічні і методичні студії: проблематика і перспективи*: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 198-200.
3. Калініченко, Т. М. (2023). Огляд перекладознавчої літератури і питання експлікації у контексті перекладу. У Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький (Ред.), *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том 10: Науковий діалог у категоріях миру та війни [колективна міжнар. монографія]* (с. 72-81). Конін: Академія прикладних наук у Коніні.
4. Grice, H. P. (1991). *Studies in the Way of Words*. Cambridge, MA & London: Harvard University Press.
5. Strazny, P. (Ed.). (2013). *Encyclopedia of Linguistics* (2nd ed.). London: Routledge.

КОМІКС-РЕПОРТАЖІ: СВІТ КРИЗЬ ПРИЗМУ ГРАФІЧНОГО СТОРІТЕЛІНГУ

Качак Х. І.

Львівський національний університет імені Івана Франка

Сучасний репортаж виходить за межі традиційного письмового формату та набуває нових форм у поєднанні різних медіа. Одним з його видів є гібридизація репортажу і коміксу (англ. comics, множина від comic – комедійний, комічний, смішний), графічно-оповідного жанру, де поєднано малярство (карикатуру, послідовність малюнків) і літературу (короткі тексти у вигляді «мовної бульки» чи «хмарки») (Савчук, 2014). Яскраві малюнки з текстовими вкрапленнями вже понад сто років захоплюють читачів вдалим поєднанням тексту та зображення. Доступність, наративна гнучкість та візуальна виразність – ключові рушії розбудови цього жанру, сприяють його різноманітним трансформаціям.

Комікс-репортаж – жанр, що поєднує журналістику, літературу й візуальне мистецтво. Його засновником вважають мальтійсько-американського мультиплікатора й журналіста Джо Сакко, який своїми комікс-репортажами про війни в колишній Югославії та Ізраїлі зробив істотний внесок у розвиток коміксової журналістики. Тематика комікс-репортажів охоплює широкий спектр суспільно важливих питань, зокрема тематику війни та збройних конфліктів, політичні процеси, особисті історії та травматичний досвід. Події російсько-української війни також стали предметом комікс-репортажів українських («Звитяга: Савур-Могила», «Кіборги», «Охоронці країни», «Перемога. Victory for Ukraine») та зарубіжних авторів («Berichte aus der Ukraine. Tagebuch einer Invasion», Iropt). Це є свідченням зростання попиту на візуальні форми документалістики та альтернативні способи фіксації й осмислення реальності.

Посилаючись на реальні історичні події, комікс-репортаж характеризується значною суб'єктивністю (Hillenbach, 2012, p. 162), що наближає його до літературного репортажу. Через специфічний спосіб інтерпретації традиційна журналістика нерідко критикує цей жанр, ставлячи під сумнів його відповідність стандартам журналістської об'єктивності та достовірності. Проте допоки точаться дискусії стосовно права називати такі мальописи репортажами, він продовжує завойовувати читачку аудиторію. Властива коміксу мультикодовість як безпосередня взаємодія вербального та візуального компонентів передачі змісту, з одного боку, і опора на реальну історію, притаманну журналістиці, з іншого боку, роблять його одночасно аналітичним й емоційно виразним жанром, що балансує між документальністю та авторською інтерпретацією. Варто звернути увагу і на його медійність, яка знаходить свій вияв у візуальності, що є невід'ємним складником наративу (Гудошник, 2020), звучності, переданої здебільшого за допомогою ономапої – графічного зображення звуків, наприклад, *grrrr*, *wow!*, *bang*, *zap*. Ці характеристики комікс-репортажу дозволяють йому транслювати події шляхом синтезу медійних засобів задля емоційнішого й доступнішого сприйняття.

Коміксова журналістика пропонує ще один варіант рефлексивного погляду на наше суспільство. Роботи художників, які подорожують до кризових регіонів і записують власні репортажі в комікс-формі, сприяють ґрунтовному осмисленню генерації знань у нинішній час (Gundermann, 2015). Це свідчить про те, що комікс-репортаж є важливим прикладом розвитку репортажного жанру, що відображає тенденції взаємодії мультимодальності та медійності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гудошник, О. В. (2020) Трансмедіальні наративи коміксової журналістики: світовий та український досвід. *Communications and Communicative Technologies*, 20, 32-41.
2. Савчук, М. В. (2014). Комікс. У І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін. (Ред.), *Енциклопедія Сучасної України*. Взято 15 лютого 2025 з <https://esu.com.ua/article-1449>.
3. Gundermann, C. (2015). Comics als historische Quelle. *Visual History*. <https://visual-history.de/2015/01/26/comics-als-historische-quelle/>.
4. Hillenbach, A. (2012). *Literatur und Fotografie: Analysen eines intermedialen Verhältnisses*. Bielefeld: transcript Verlag.

АНГЛОМОВНІ АБРЕВІАТУРИ У СФЕРІ НАВЧАННЯ МОВ: СТРУКТУРНА КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Ковальчук Н. М.

*Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Університет Матея Бела, Банська Бистриця, Словаччина*

Найдинамічнішою частиною лексичного складу мови є термінологія, чий корпус постійно розширюється завдяки стрімкому розвитку науки і техніки. Оскільки термінологія є одним з основних джерел поповнення словникового складу сучасних мов, вивчення різних її аспектів, зокрема творення, класифікації, вживання та перекладу термінів, є важливим напрямом лінгвістичних досліджень. Надзвичайно поширеними серед англомовних термінів є аббревіатури, відповідно постає питання їхнього відтворення, зокрема й українською мовою. Ця проблема є багатоаспектною і потребує аналізу категорій термінів, співвідношення таких категорій у різних мовах, контрастивного міжмовного зіставлення структурних ознак термінів, способів термінотворення, особливостей передачі термінологічних одиниць у перекладі (Черноватий & Ковальчук, 2020; Черноватий & Ковальчук, 2021). Метою дослідження є розкриття ролі англомовних термінологічних аббревіатур у сфері навчання мов та визначення, шляхом структурно-тематичного аналізу, особливостей їхнього перекладу українською мовою. Досягнення цієї мети передбачало розподіл відібраного матеріалу на тематичні категорії і групи, а також на структурні типи; та визначення способів перекладу аббревіатур залежно від їхнього структурного типу (див. Common European Framework of Reference for Languages, 2018; Richards & Schmidt, 2010). За семантичним критерієм відібрані аббревіатури було розподілено у п'ять категорій, які, у свою чергу, розбито на тематичні групи (ТГ). Тематична цілісність кожної групи забезпечувалася спільними поняттєвими ознаками її складників, що надає їй логічності та чіткості. Порівняльна частотність позначеного фрагменту дійсності простежується в кількості елементів у кожній ТГ, де найчисельніша перебуває у центрі категорії, менш чисельні ТГ розташовуються на певній відстані від центру, а найменш чисельні ТГ — на периферії категорії. Кількість елементів в аббревіатурах може варіювати від двох до семи, проте більшість аббревіатур мають від трьох до п'яти компонентів, які є іменниками, прикметниками або мають форму герундія. Серед усіх моделей, за якими можуть будуватися аббревіатури відповідно до розглянутих критеріїв, у нашій вибірці зустрічалися алфавітні акроніми; акроніми, що вимовляються як слова; комбіновані акроніми; аббревіатури, у яких відсутні прийменники або сполучники, а в разі наявності, останні можуть вилучатися або зберігатися при утворенні скорочення. Серед способів перекладу англомовних аббревіатур українською мовою домінантною виявилася комбінація перекладу англомовної аббревіатури її повною формою та перенесення в українськомовний текст перекладу оригінальної англомовної аббревіатури. Перспективою подальших досліджень є конкретизація структурних моделей аббревіатур, співвідношення їхніх різних моделей у різних категоріях і встановлення гіпотетичної залежності способу перекладу від структури аббревіатури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Черноватий, Л. М., & Ковальчук, Н. М. (2020). Тематична класифікація англомовних аббревіатур назв організацій у сфері навчання мов. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, 91, 165-172. <https://doi.org/10.26565/2227-8877-2020-91-21>.
2. Черноватий, Л. М., & Ковальчук, Н. М. (2021). Тематична класифікація англомовних аббревіатур назв підходів до навчання мов та форм його організації. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, 92, 129-137. <https://doi.org/10.26565/2227-8877-2020-92-18>.
3. Common European Framework of Reference for Languages. (2018). Cambridge: Cambridge University Press.
4. Richards, J. C., Schmidt, R. (2010). *Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics*. Basingstoke: Longman.

КРИТИЧНИЙ ДИСКУРС-АНАЛІЗ ІДІОМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Ковалюк Ю. В.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Критичний дискурс-аналіз (КДА) є важливою методологічною основою поглибленого й системного вивчення взаємозв'язків між мовою, суспільством та ідеологією. Підґрунтям КДА слугувала критична лінгвістика, яка мала на меті продемонструвати взаємозв'язок між детальним вибором мовних засобів і продукуванням ідеології у медіа-текстах і, як наслідок, витлумачити, як медіа-ідеологія сприяє відтворенню соціального порядку (Fowler та ін., 1979). КДА розглядає мову не лише як нейтральний засіб комунікації, а як соціальну практику, що активно бере участь у формуванні, підтримці або оскарженні соціальних та ідеологічних структур (Waugh та ін., 2015, р. 73). Відповідно, будь-який мовленнєвий акт у межах КДА вважається політично та соціально значущим, позаяк він відображає суспільну реальність та водночас впливає на неї. Ідеологія в рамках КДА тлумачиться як складна система переконань, цінностей і припущень, що приховано або відкрито впливає на сприйняття дійсності індивідами й соціальними групами. Н. Фейрклаф зазначає, що ідеологія реалізується в дискурсі за допомогою певних лексичних засобів, словесних образів, метафор, пресупозицій, імплікацій та прагматичних стратегій, що сприяють досягненню мовцями бажаних комунікативних цілей, зокрема переконання, маніпуляції чи дискредитації опонентів (Fairclough, 2018). Ідіоматичні одиниці (ІО) досліджуються нами саме з позицій їхньої здатності кодувати ідеологічні змісти й слугувати інструментами політичного та медійного (соціального) впливу. У процесі КДА ІО осмислюються не лише як фіксовані лексичні конструкції, але й як засоби формування певних соціальних уявлень, емоційних реакцій і політичних стратегій. Вивчення ІО у такому світлі дозволяє розкрити приховані медійні (соціальні) та політичні мотиви їхнього використання, а також їхню роль у зміцненні чи послабленні соціальних відносин і конфліктів. Процедура КДА ідіоматики англійської мови передбачає низку необхідних кроків: а) *попередній корпус-аналіз*: вибірка релевантних контекстів уживання ІО з корпусних баз даних; категоризація даних з огляду на *ідеологічні аспекти, дискурсивні стратегії та лексичні особливості* вживання ІО; б) *якісний аналіз*: контекстуальний аналіз корпусних фрагментів із застосуванням принципів КДА для визначення *ідеологічних і експресивних функцій* ІО; *дискурсивних стратегій*; в) *семантико-прагматичний аналіз*: виявлення лексико-семантичних трансформацій ІО в умовах дискурсивної адаптації; тлумачення інтенцій і комунікативних стратегій мовців, що використовують ІО для досягнення певних цілей; г) *контент-аналіз*: вивчення дібраних корпусних фрагментів з метою виявлення механізмів подання інформації аудиторії у певному смисловому контексті; д) *систематизація та узагальнення* отриманих результатів для формулювання висновків про роль ІО як інструментів соціально-політичного впливу в рамках КДА. Отже, КДА виступає фундаментальним інструментом, що забезпечує комплексне розуміння того, як ІО відображають й активно формують ідеологічні конфігурації у дискурсі. Цей підхід дає змогу трактувати дискурс як майданчик боротьби за владу та ідеологічний вплив, де ІО виступають потужним засобом соціального контролю та маніпуляції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Fowler, R., Hodge, B., Kress, G., & Trew, T. (1979). *Language and Control*. London: Routledge and Kegan Paul.
2. Waugh, L. R., Catalano, T., Masaeed, K. al, Hong, Do T., & Renigar, P. G. (2015). Critical Discourse Analysis: Definition, approaches, relation to Pragmatics, critique, and trends. In Capone, A. & Mey, J. L. (Eds.). *Interdisciplinary Studies in Pragmatics, Culture and Society* (pp. 71-135). Berlin: Springer.
3. Fairclough, N. CDA as dialectal reasoning. In Flowerdew, J. & Richardson, J. E. (Eds.). *The Routledge Handbook of Critical Discourse Studies* (pp. 13-25). London: Routledge.

ДИСКУРСИВНІ МЕХАНІЗМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: МОВА, ІДЕОЛОГІЯ, ІДЕНТИЧНІСТЬ

Кравченко В. Л.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Євроінтеграційний дискурс як складова сучасної політичної комунікації відіграє ключову роль у формуванні ідеології «об'єднаної Європи» (Fairclough, 2006). Основним засобом її конструювання є мова, яка виступає не лише носієм інформації, а й механізмом впливу на суспільну свідомість (Wodak, 2011). Аналіз дискурсу європейських інституцій свідчить про використання специфічних мовленнєвих стратегій та риторичних прийомів для легітимації євроінтеграційних процесів (van Dijk, 2008). Серед основних мовних засобів творення й репрезентації ідеології європейської єдності можна виокремити метафоризацію, епітети, персоніфікацію та номінаційні стратегії (Musolff, 2016). Наприклад, концепт EUROPEAN FAMILY нерідко використовується для підкреслення спільної культурної спадщини та історичних зв'язків між державами-членами ЄС (Charteris-Black, 2014). Також широко застосовуються дискурсивні практики, що сприяють формуванню позитивного іміджу євроінтеграції, зокрема шляхом акцентування економічних та соціальних переваг членства в ЄС (Fairclough, 2006). Протиставлення «європейських» цінностей іншим ідеологічним моделям відображається у термінології та аргументації, характерних для офіційних документів ЄС (Wodak, 2011). Це зміцнює європейську ідентичність, але може викликати спротив суспільств, які бачать у цьому загрозу власній національній самобутності (van Dijk, 2008).

Мовне представлення ідеології “United Europe” у євроінтеграційному дискурсі поєднує риторичні стратегії, що формують європейську ідентичність і позитивне ставлення до інтеграції (Charteris-Black, 2014). Окрім риторичних прийомів та номінаційних стратегій, значний вплив на сприйняття євроінтеграційного дискурсу мають концептуальні опозиції, що використовуються в офіційних заявах та політичних документах ЄС (van Dijk, 2008). Наприклад, дихотомія «європейські цінності» vs. «антидемократичні тенденції» формує образ Європейського Союзу як гаранта свободи, прав людини та стабільності (Wodak, 2011). Таке розмежування допомагає легітимізувати політичні рішення та виправдовувати механізми економічного й юридичного регулювання всередині Союзу (Fairclough, 2006). Значну роль відіграє також мовна адаптація євроінтеграційного дискурсу до різних національних контекстів (Musolff, 2016). Переклад офіційних документів та політичних заяв нерідко супроводжується корекцією акцентів, що може приводити до варіативного тлумачення європейських цінностей у різних країнах (Charteris-Black, 2014). Наприклад, у риториці західноєвропейських політиків переважає наголос на правах людини та соціальній рівності, тоді як у країнах Центрально-Східної Європи акцент робиться на питаннях економічного розвитку та суверенітету (van Dijk, 2008).

Отже, мовне представлення ідеології «об'єднаної Європи» – динамічний процес, що поєднує риторичні стратегії, медіавплив і національні особливості (Wodak, 2011). Подальші дослідження передбачають аналіз його трансформацій у відповідь на політичні виклики, зростання євроскептицизму та зміну геополітичних умов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Fairclough, N. (2006). *Language and Globalization*. London: Routledge.
2. Musolff, A. (2016). *Political Metaphor Analysis: Discourse and Scenarios*. London: Bloomsbury.
3. Wodak, R. (2011). *The Discourse of Politics in Action: Politics as Usual*. London: Palgrave Macmillan.
4. Charteris-Black, J. (2014). *Analysing Political Speeches: Rhetoric, Discourse and Metaphor*. London: Palgrave Macmillan.
5. van Dijk, T. A. (2008). *Discourse and Power*. London: Palgrave Macmillan.

СУЧАСНА ЛІНГВІСТИКА В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ГЛОБАЛЬНІ ТА ЛОКАЛЬНІ ВИМІРИ

Кравченко Н. Г.

Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України

Лінгвістика — це наука, що вивчає мову в усіх її аспектах, включаючи структуру, функціонування, історичний розвиток, взаємодію з культурою та суспільством. Мовознавство досліджує як загальні закономірності мов, так і особливості окремих мовних систем, зокрема їхню еволюцію та становлення. З огляду на глобалізований світ, сучасна лінгвістика є репрезентантом сьогоденних тенденцій. Вона набуває статусу мультидисциплінарної науки, яка взаємодіє з різноманітними науковими розвідками, інноваційними технологіями (Широков & Лучик, 2021).

Глобальний та локальний контексти розвитку лінгвістичних досліджень взаємопов'язані та експлікують сучасні виклики, оскільки мова є не лише засобом комунікації, а й відображенням суспільних, культурних та технологічних процесів. Взаємозв'язок глобального та локального рівнів лінгвістичних досліджень репрезентовано у взаємодії світових тенденцій з національними мовними системами, що сприяє розширенню та розвитку мовного ресурсу.

У глобальному вимірі лінгвістика розвивається в тісній інтеракції з цифровізацією та міжкультурною комунікацією. Цифровізація стимулює розвиток технологій автоматичного перекладу, які базуються на штучному інтелекті, що зі свого боку здатний аналізувати й генерувати мовлення. Сучасні тренди також охоплюють дослідження великих масивів цифрової лінгвістичної інформації та методи їхньої презентації й використання широким загалом (Надутенко & Надутенко, 2024). Тенденції міжкультурної комунікації формують необхідність збереження локальних мовних особливостей та унікальних мовних систем.

У локальному контексті лінгвістика зосереджується на вивченні національних мов, діалектів, регіональних мовних варіацій та соціолінгвістичних особливостей у межах відповідних спільнот. Мовні явища віддзеркалюють специфіку історичних, політичних та культурних реалій певного регіону (Chastnyk, 2019). Національні мови взаємодіють з глобальними процесами з оперттям на запозичення, адаптацію нового термінологічного потенціалу та модернізацію мовних норм, особливо в науці, освіті та медіа. Водночас локальні мовні практики впливають на глобальний мовний простір. У підсумку формуються нові лінгвальні вияви в царині світової лінгвістики, зокрема в дослідженнях багатомовності, лексичної варіативності, культурного комунікативного простору.

Отже, сучасна лінгвістика балансує між глобальними й локальними тенденціями, сприяє інноваційному формату розвитку мов у цифрову епоху та збереженню їхнього різноманіття в умовах глобалізації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Широков, В. А., & Лучик, А. А. (2021). Парадигмальні засади лінгвістики першої половини XXI століття. *Мовознавство*, 5, 3-16. <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/0b318119-1928-4417-9964-b15dc18e01dd> (дата звернення: 09.03.2025).
2. Надутенко, М. В., & Надутенко, М. В. (2024). Цифрові методи та штучний інтелект у мовознавчих дослідженнях. *Мовний простір сучасного світу: тези доповідей VIII Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів і молодих учених* (м. Київ, 24 травня 2024 р.). Київ. <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/31473> (дата звернення: 09.03.2025).
3. Chastnyk, S. V. (2019). Regional dialects in the cultural life of Germany. *Культура України*, 64. <https://doi.org/10.31516/2410-5325.064.03> (дата звернення: 09.03.2025).

ГЕНДЕРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ВІТЧИЗНЯНОМУ МОВОЗНАВСТВІ

Крутько Т. В.

Національний університет водного господарства та природокористування

Дослідження гендеру залишається актуальним завданням та перебуває у фокусі уваги представників різних наук (D. L. Barthel, A. E. Courtney, K. Deaux, Г. П. Бежнар). З'являються численні публікації з гендерної проблематики, укладаються словники усталеної термінології з питань гендеру, серед яких «Глосарій і тезаурус Європейського інституту з гендерної рівності» (2021); «Гендер у термінах, правових актах і практиці перетворень» (2020) Т. Мельник, Л. Кобелянської; «Словник гендерних термінів» (2016) З. В. Шевченко.

Гендерологічні дослідження у вітчизняній лінгвістиці представлені працями А. М. Архангельської, О. Л. Бессонової, О. І. Горошко, А. П. Мартинюк, А. А. Марчишиної, Т. А. Космеди, О. О. Тараненка та ін. Особливої уваги заслуговують монографії Л. О. Ставицької «Гендер: мова, свідомість, комунікація» (2015), «Андроцентризм у системі мовних координат і сучасний гендерний рух» О. О. Тараненка (2021), «Гендерна лінгвістика в Україні: історія, теоретичні засади, дискурсивна практика» (2014) під керівництвом Т. А. Космеди, де узагальнено напрацювання, здійснені українськими мовознавцями в царині гендерної лінгвістики, зокрема щодо фемінізації сучасної української мови.

Вітчизняна лінгвістична гендерологія тлумачить гендер як компонент колективної й індивідуальної свідомості (Космеда, 2014, с. 16); системну характеристику соціального порядку, яка постійно відтворюється як у стосунках свідомості, так і в структурах міжсуб'єктної взаємодії (Бацевич, 2004, с. 152); соціокультурну категорію, що регулярно створюється в структурах мовної свідомості індивіда під час реальної дискурсивної та інтерактивної міжособистісної взаємодії, обумовленої метаконтекстом картини світу певної лінгвоетнокультури, макроконтекстом соціокультурних норм та безпосередньо мікроконтекстом конкретної міжособистісної взаємодії (Мартинюк 2004, с. 9).

Гендер виявляється на різних рівнях і формує комунікативну поведінку людини, що знаходить відображення у гендерних стереотипах. Гендерний стереотип – історично обумовлене мінімізоване, типізоване і структуроване уявлення, що склалося в колективній свідомості певного лінгвокультурного соціуму, про атрибути, що є властивими/невластивими індивіду, якого соціум кваліфікує як чоловіка або жінку, а еталон – як уявлення про атрибути, що є бажаними/небажаними для цього індивіда (Мартинюк 2004, с. 47). Гендерні стереотипи – це культурно, психологічно й соціально зумовлені думки про якість, атрибути й норми поведінки представників обох статей (Космеда, 2014, с. 146).

Увага вітчизняних дослідників сконцентрована на дослідженні особливостей вербалізації гендерних стереотипів у масмедійному (Т. В. Кравець, М. В. Мамич, О. Є. Першина, М. Скорик, Т. М. Сукаленко), художньому (Н. Карпенко, А. Меренич, Л. Саліонович, Л. Ставицька), поетичному (Г. П. Волчанська, Є. П. Єрещенко), публіцистичному (Т. Г. Лук'янова, А. А. Марчишина, Ю. В. Ткаченко, Т. Сукаленко), рекламному (І. О. Велика, О. С. Влезько, О. Єгорова, А. Коротун, Н. С. Лиса), інтернет (О. Г. Гірняк, Г. А. Губарева, О. В. Чуєшкова) дискурсах. Аналізується вербалізація гендерних стереотипів засобами фразеології (В. С. Алексєєв, М. С. Ковальчук, Ю. Купчишина, І. Прокіна, К. О. Янчук), вивчається перекладацький аспект (М. Кабірі, Г. Тащенко).

Аналіз публікацій вітчизняних науковців свідчить, що вивчення і систематизація питань, пов'язаних з дослідженням гендерного фактору досі залишаються актуальними.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич, Ф. С. (2004). Основи комунікативної лінгвістики. Київ. 2. Космеда, Т. А. (Ред.). (2014). Гендерна лінгвістика в Україні: історія, теоретичні засади, дискурсивна практика: колект. моногр. Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. 3. Мартинюк, А. П. (2004). Конструювання гендеру в англомовному дискурсі. Харків: Константа.

ФРЕЙМОВА МЕРЕЖА КОНЦЕПТУ ПЕРСУАЗИВНІСТЬ / PERSUASION В АНГЛОМОВНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ВІДЕОДИСКУРСІ

Малаховська Я. І.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Дослідники у різних галузях гуманітаристики і поведінкових наук активно вивчали феномен персуазивності, звертаючи увагу на його комунікативний (Чеберяк, 2011), психолінгвістичний (Маслова, 2023), дидактичний (Білоус, 2018) аспекти. Проте недостатньо уваги було присвячено аналізу базисних фреймів концепту ПЕРСУАЗИВНІСТЬ / PERSUASION. Мета розвідки полягає у побудові фреймової мережі зазначеного концепту, що потребує виокремлення базисних фреймів та моделювання фреймової мережі, яка репрезентує знання про поняття *persuasion* в англomовному навчальному відеодискурсі (далі АНВД). Теоретичним підґрунтям дослідження є теорія базисних фреймів Чарльза Філлмора (Fillmore, 2006) та концепція концептуальної фреймової мережі С. А. Жаботинської (2006). Фрейми, слідом за Філлмором (2006), розуміємо як когнітивні структури знань, репрезентовані мовними засобами. Базисні фрейми відображають первісні, найбільш узагальнені принципи категоризації та організації інформації. Інтегроване утворення декількох базисних фреймів отримало назву концептуальної фреймової мережі (Жаботинська, 2006, с. 180).

Енциклопедичні знання про *persuasion* дозволяють стверджувати, що базовими фреймами концепту ПЕРСУАЗИВНІСТЬ / PERSUASION є предметний та акціональний. У предметному фреймі ПРЕДМЕТ (у нашому разі PERSUADER) описується за якісними, кількісними, буттєвими, темпоральними та локативними ознаками: PERSUADER є ТАКИЙ; PERSUADER є СТИЛЬКИ; PERSUADER є ТАК; PERSUADER є/існує ТОДІ; PERSUADER є/існує ТАМ. В акціональному фреймі відображено зв'язки між кількома предметами, наділеними певними ролями: СУБ'ЄКТ- PERSUADER діє на ОБ'ЄКТ-PERSUADEE через МЕТУ (зміна думок та дій) за допомогою ІНСТРУМЕНТУ задля РЕЗУЛЬТАТУ (прийняття відповідних думок та дій). Розкриття особливостей актуалізації концепту ПЕРСУАЗИВНІСТЬ / PERSUASION в АНВД передбачає поєднання виділених базисних фреймів. АНВД визначаємо як складне соціально зумовлене явище, яке включає сукупність комунікативних характеристик взаємодії учасників у рамках статусно-рольових відносин, що детерміновано метою освітнього процесу та конкретною навчальною ситуацією. Змоделюємо фреймову мережу концепту ПЕРСУАЗИВНІСТЬ / PERSUASION на основі аналізу фрагментів навчального відеодискурсу: СУБ'ЄКТ-PERSUADER-teacher є ТАКИЙ (*persuasive: logical, powerful, inspiring, etc.*) ТАК (*persuasively: tellingly, expertly, capably, energetically*) на ОБ'ЄКТ-PERSUADEE-student/students через МЕТУ (формування знань та навичок) за допомогою ІНСТРУМЕНТУ (*speech, writing, argument, emotion, inducing, talking, explaining, asking, advice etc.*) задля РЕЗУЛЬТАТУ (сформовані знання та навички) ТАМ (в класі, на уроці) ТОДІ (на певному етапі уроку, продовж цілого уроку, впродовж теми). Отже, фреймова мережа відображає знання та досвід, асоційовані з концептом ПЕРСУАЗИВНІСТЬ / PERSUASION. Комбінація фреймів дає можливість представити компоненти персуазивності, їхні ознаки та взаємодію в АНВД.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білоус, С. (2018). Організація процесу навчання майбутніх філологів публічного виступу англійською мовою. *Ars Linguodidacticae*, 2, 71-75.
2. Жаботинська, С. А. (2006). Посесивна конструкція і концептуальні трансформи. В О. О. Тараненко (Ред.), *Мова. Людина. Світ*. (с. 178-192). КНЛУ.
3. Маслова, Ю. (2023). Персуазивність газетного дискурсу сучасної України воєнного періоду. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*: Серія «Філологія», 18(86), 33-36.
4. Чеберяк, А. М. (2011). Лінгвостилістичні та комунікативно-прагматичні особливості реалізації стратегії персуазивності у текстах відкритих листів. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*, 58, 65-72.
5. Fillmore, Ch. J. (2006). Frame semantics. In D. Geeraerts (Ed.), *Cognitive Linguistics: Basic Readings* (pp. 373-400). Berlin; New York: Mouton de Gruyter.

ОМОВЛЕННЯ МУЗИКИ У ТЕКСТАХ Е. Т. А. ГОФМАНА: ІНТЕРМЕДІАЛЬНИЙ ВИМІР

Маценка С. П.

Львівський національний університет імені Івана Франка

Відносини між мовою й музикою віддавна цікавлять німецьке літературознавство, яке приділяє велику увагу естетичному вживанню мови в художній літературі. Цей зв'язок осмислюється також із позицій лінгвістики, яка виходить на рівень інтермедіальності. Так, у межах «семіотики мистецтв» німецький лінгвіст Ернест В. Б. Гесс-Люттіх стверджує, що розуміти мистецтво як водночас «семіотичний і комунікативний факт» означає розглядати мистецькі твори як «тексти»: «якщо ми при цьому розрізняємо поміж носієм знака як “артефактом” і інтерпретативним конструктом “текстом” як його соціальною функцією, ми можемо також враховувати інтерактивні процеси, у яких породжуються художні твори» (2007, S. 161). Учений конкретизує, що художні твори як “тексти” – це імпульси митців повідомити про “щось” іншим, вони діють за правилами мистецтва оприявнювати значення. У процесі діалогу митця з традицією, тобто у «плетиві семіоз», нерідко виникають змішані форми, особливо характерні для епохи романтизму. Семіотика мистецтва порушує питання щодо специфічних знакових функцій текстів різних медійностей, а також щодо змін за їхньої інтермедіальної транспозиції. Йдеться про дефіцит мови, коли вона сягає невиражального, втіленого в музиці, але також і про «значення» в музиці, про те, чи здатна вона вказувати на щось ще, поза собою. У кожному разі, у мистецтві можливі перекладні процеси, де знаки за допомогою знаків налагоджують зв'язок зі знаками. Художня література слугує тут важливою платформою для усвідомлення цих процесів, оприявнюючи, зокрема, взаємозв'язок між музикою й мовою.

Творчість визначного німецького романтика Е.Т.А. Гофмана цікава передусім тим, що він був письменником і композитором, а як митець-синестет мав здатність виражати одне мистецтво через інше. Шукаючи можливості виразити сутність музики, він використовував різні типи тексту: від різножанрових музичних творів, більшість з яких поєднували слово і звук (хорові твори, пісні, канцонетти, зінгшпілі, опери) до біографічно-музичних етюдів, есе, музичних рецензій, музичних новел і романів. Питання про те, як відбувається порозуміння щодо музики й як виразити музичні феномени словами, спонукали Гофмана до постійних пошуків, що виявилось у випробовуванні ним розташування власних текстів у різних контекстах: музикознавчому чи художньому. Наприклад, він пише рецензію на фортепіанне тріо Бетговена для «Allgemeine Musikalische Zeitung», а тоді опрацьовує обговорення тріо разом із П'ятою симфонією Бетговена до скороченої версії без нотних прикладів і формує з цього четверту п'єсу першого розділу «Крайслеріани»: «Інструментальна музика Бетговена». Так само з об'ємної статті «Давня і нова церковна музика» створюється однойменна п'єса у другому томі «Серапіонових братів». І навпаки, капельмейстер Крайслер переходить у музичні статті, що показово, у формі листа: «Лист капельмайстра Крайслера» 1819 року. Мета цих пошуків не тільки у сприянні розумінню внутрішнього світу музики, але й у докладанні зусиль до його пізнання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Deterding, K. (2020). *Die Poetik der inneren und äußeren Welt*. Berlin: WVB.
2. Hess-Lüttich, E. W. B. (2007). *Sprache und Musik: Intermediale Relationen*. Im H. Herwig u.a. (Hrsg.), *Übergänge zwischen Künsten und Kulturen. Internationaler Kongress zum 150. Todesjahr von Heinrich Heine und Robert Schumann* (S. 161-181). Stuttgart: J. B. Metzler.
3. Hoffmann E. T. A. (1993). *Fantasiestücke. Werke 1814*. Frankfurt am Main: Deutscher Klassiker Verlag.

ТІЛО ПРОМОВЛЯЄ: ТІЛЕСНІСТЬ ЯК СПОСІБ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ТРАВМИ НАСИЛЬСТВА НАД ЖІНКАМИ В РОМАНІ УЛЬРІКЕ ДРЕЗНЕР «УРАЖЕНІ»

Микитюк І. В.

Львівський національний університет імені Івана Франка

Мігрувавши з медичних категорій, травма як складне міждисциплінарне поняття стало надзвичайно продуктивним у художній літературі як важливому засобі терапії в осмисленні й опрацюванні травматичного минулого. Літературні твори як особливий тип свідчення про пережите здатні шляхом своєрідного катарсису зняти напруження та відновити розірваний травмою зв'язок між поколіннями, родом, нацією тощо. Оскільки травма належить до табуйованих та замовчуваних понять, у літературному тексті вона особливо помітно виявляється на рівні тілесності. Тіло слугує важливим медіумом для передачі травматичних переживань, позаяк воно здатне виражати те, що важко омовлюється.

Яскравим прикладом використання тілесності як способу репрезентації травматичного невимовного є роман сучасної німецької письменниці Ульріке Дрезнер (Ulrike Draesner) «Уражені» («Die Verwandelten», 2023). У німецькому літературознавстві цей твір називають романом проти безмовності. «Уражені» звучать жіночими голосами, які розповідають про масове воєнне сексуальне насильство над цивільними жінками у Нижній Сілезії в останні місяці Другої світової війни та перші тижні після її завершення. Через тілесність персонажів розказано про травматичний досвід, що з різних причин підлягає замовчуванню чи приховуванню. Травмовані тіла стають носієм пам'яті про пережите, репрезентуючи те, що не підлягає ословленню. На думку Кеті Карут, «мова травми та мовчання» потребує «нового способу читання та слухання» (Caruth, 1996). Працюючи з тілесністю, Дрезнер пропонує її як спосіб репрезентації травми, що якнайточніше виявляє пережите і зумовленість ним стану жінок у романі. За Аляйдою Ассман, тіло виступає носієм пам'яті про пережите, особливо в контексті травматичного досвіду, коли фізичні реакції або сліди на тілі можуть виконувати функцію свідчення чи збереження інформації (Ассман, 2012). У романі Дрезнер травмовані тіла героїнь пам'ятають про муки і страждання, стають відбитком жорстокості світу і водночас слугують своєрідним комунікативним ресурсом, ключем до пізнання травматичної дійсності. Окремою тематичною лінією роману є тілесна пам'ять як першопричина кризи самоідентифікації після переживання травматичних подій. Тіла жінок у романі уражені такою мірою, що їхня свідомість відмовляється від сподівань на повернення до попереднього життя. Фізичний біль та ураження стають перманентним станом, від якого не шукають порятунку. Сліди побоїв, знущань, тортур, небажані вагітності і хвороби підкреслюють абсолютну вразливість жінок під час війни. Тема тілесності в цьому контексті розвивається на тлі проблеми об'єктивації жінок як «речей», які стають інструментом для вирішення військових конфліктів. Переживши сексуальне насильство, персонажі роману відчують глибоке відчуження від власних тіл, що виражається в небажанні мати стосунки або народжувати дітей. Письменниця використовує тілесність, щоб продемонструвати масштаб катастрофи. За допомогою описів травмованих насильством жінок та їхніх фізичних страждань авторка прагне показати жіноче обличчя війни. Дрезнер репрезентує травму насильства над жінками через концепцію транспоколіннєвості травматичного тілесного досвіду, який передається невидимим шрамом з покоління в покоління і виринає в пам'яті роду десятиліття потому. Поетика тілесності в романі сприяє доланню розриву між мовою та безмовністю, що уможливорює осмислення межових аспектів буття, де слова не здатні передати глибину пережитого.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ассман, А. (2012). *Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті*. Київ: Ніка-Центр;
2. Caruth, C. (1996). *Unclaimed Experience: Trauma, Narrative, and History*. Baltimore: John Hopkins University Press;
3. Draesner, U. (2023). *Die Verwandelten*. München: Penguin Verlag.

ЗАСТОСУВАННЯ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Молчанова К. К., Лупаренко С. Є.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

В умовах сьогодення володіння англійською мовою є базовою навичкою, що зумовлено її статусом мови міжнародного спілкування. З огляду на це сучасні заклади освіти мають на меті сформувати у здобувачів англomовну комунікативну компетенцію. Інноваційний підхід до викладання іноземної мови ґрунтується на комплексному вивченні мови та культури (рідної та іншої країни). При застосуванні цього підходу англійська мова вивчається крізь призму культуру, й опанування культурою іншої країни відбувається шляхом вивчення її мови.

Важливо, щоб здобувачі освіти мали не лише розвинуті навички читання та письма, а й також вільно сприймали іноземну мову на слух, володіли навичками говоріння на достатньо високому рівні та були готові вести комунікацію з іноземцями. Розвиток комунікативної компетенції без прямої взаємодії з носіями мови є складним. З цієї причини на заняттях з іноземної мови необхідно створювати ситуації (реальні або вигадані) з використанням автентичних матеріалів (Папіжук, 2014).

До автентичних матеріалів належать ті, що були створені представниками нації, мова якої вивчається, не з навчальною метою, але щоб їх можна ефективно використовувати в освітньому процесі при застосуванні комунікативного методу. Є декілька типів автентичних матеріалів, як-от: паперові: (книги, листівки, газети), відео- та аудіо матеріали (телепрограми, звукозаписи), інтернет-ресурси тощо (Adam, Stan, & Moangă, 2011). Такі матеріали сприяють розширенню лексикона здобувачів освіти, оскільки нові слова краще запам'ятовуються в контексті, який допомагає здобувачам усвідомити особливості вживання нових лексичних одиниць (Войтанік, 2014).

Загалом, застосування автентичних матеріалів має низку переваг. Перш за все, вони містять інформацію, яка нерідко відсутня у наявних навчальних матеріалах: жаргонізми, лексика професійного спрямування тощо (Коротка, 2018). Друга перевага – присутність культурного складника, що сприяє глибшому розумінню особливостей країни, мову якої здобувач опановує (Adam, Stan, & Moangă, 2011). Використовувати автентичні матеріали варто при вивченні будь-якої теми. Наприклад, при вивченні теми «Подорожі» доцільно читати статті про місця, які можна відвідати, запланувати власну подорож. Можна також подивитися відео з цієї тематики й обговорити побачене та почуте. Окрім того, доречною може бути розробка рольової гри на основі певного оголошення або реклами.

Отже, автентичні матеріали є важливим компонентом вивчення англійської мови. Вони не лише покращують мовні навички здобувачів освіти, а й сприяють розширенню їхніх знань про культурні особливості іншої країни і носіїв мови та мотивують їх до глибшого опанування іноземної мови. Проте при виборі автентичних матеріалів необхідно зважати на рівень підготовки здобувачів освіти, що сприятиме більш ефективній організації освітнього процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Войтанік, І. В. (2014). Використання професійно-орієнтованих текстів із культурним компонентом для навчання англійської мови студентів-економістів-міжнародників. *Мовні і концептуальні картини світу*, 47(1), 218-228.
2. Коротка, Н. В. (2018). Роль автентичних матеріалів у вивченні ділової англійської мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія»*, 4(72), 124-127.
3. Папіжук, В. (2014). Використання автентичних матеріалів під час навчання французької мови як третьої іноземної у ВНЗ. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*, 10(2), 43-47.
4. Adam, S. L., Stan, R. S., & Moangă, A. S. (2011). Authentic language teaching materials. Advantages and challenges. *Bulletin UASVM Horticulture*, 68(2), 353-356.

РЕАЛІЗАЦІЯ МОВНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Орлов О. П.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Мовна освіта як державна, суспільна та особистісна цінність потребує оптимальних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікативних технологій, які сприяють ефективності навчання. Цифровізація освіти надає нові можливості у навчанні іноземної мови за допомогою динамічної демонстрації, перевірки знань, оцінювання. У резолюції саміту ООН «Про трансформацію освіти» (2022 р.) було задекларовано доступність цифрового навчання в руслі таких викликів: забезпечення доступу до високоякісного, адаптованого до навчальних програм для вчителів та учнів цифрового контенту на основі цифрових навчальних платформ; збільшення можливостей використання цифрових засобів для учасників освітнього процесу за допомогою сучасних технологій та інструментів; розширення можливостей навчання впродовж життя за допомогою цифрового зв'язку шляхом усунення нерівності в доступі до якісного Інтернету (UNESCO, 2020). Освітні цифрові ресурси пропонують функційні можливості у кількох категоріях: організаційні, навчальні, комунікативні, інтерактивні, ігрові тощо. Деякі дослідники поділяють платформи на масові або багатофункційні та спеціалізовані – об'єднані предметом вивчення або видом діяльності (Лиходєєва, Хмельницька, Київська 2023; Zhenchenko et al. 2022). Наразі існує широкий вибір інтерактивних платформ та освітніх ресурсів, серед яких можливо обрати оптимальні методи й адаптувати їх до потрібних навчальних контекстів, враховуючи мету викладання та рівень мовної підготовки студентів. Освітні платформи Story Dice, Wordwall, Babadum, LyricsGaps, Quizizz містять різноманітні інструменти можливості для розвитку мовних навичок, творчого мислення та комунікації студентів (Дімітрова, Алексєєва, Антоненко, 2024). Освітня платформа Kolibri Education є одним з ефективних цифрових інструментів, що відповідає сучасним вимогам до інтерактивного та візуального навчання. Глобальний за масштабами розповсюдження освітній ресурс забезпечує мовні навички від читання до письма на рівнях від A1 до C1. Kolibri Education активно використовується на заняттях і у самостійній роботі студентів під час засвоєння практичного курсу усного та писемного мовлення студентів першого та четвертого курсів. Завдання в режимі онлайн передбачають комунікативні функції та аналітичну статистику результатів навчання. Інтеграція сучасних технологій у навчання англійської мови може суттєво підвищити якість освіти та забезпечити успішне засвоєння матеріалу. Різномісний навчальний контент освітніх платформ дозволяє індивідуалізувати навчання, створити успішне середовище, здатне зацікавити та активізувати процес вивчення англійської мови. Проблеми використання цифрових платформ в освітньому процесі середньої та вищої школи набувають наукової актуальності, пов'язаної з ефективністю централізованих платформ, обраних закладами освіти України. Потребують подальшого експериментального дослідження навчальні цифрові ресурси, починаючи від тематичної та функційної систематизації до конкретних прикладів використання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дімітрова А., Алексєєва Г., Антоненко О. (2024). Використання інтерактивних ресурсів у викладанні англійської мови в онлайн-форматі. *Молодь і ринок*. No 11 (231), С. 80–86.
2. Лиходєєва Г. В., Хмельницька О. С., Київська К. І. (2023). Інноваційні технології в дистанційному навчанні: відкриті ресурси, онлайн-курси та інші можливості. *Академічні візії*. Вип. 20. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/439>.
3. UNESCO (2020). Distance Learning Solutions. URL: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/solutions>.
4. Zhenchenko M., Melnyk O., Prykhoda Y., Zhenchenko I. (2022). Ukrainian e-learning platforms for schools: evaluation of their functionality. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*. Vol. 23. no. 2. P. 136–150. URL: <https://doi.org/10.19173/irrodl.v23i2.5769>.

ЗМІНЕНІ СТАНИ СВІДОМОСТІ В МІЛІТАРНОМУ КОНТЕКСТІ

Присяжнюк Л. Ф.

*Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

Дослідження присвячене встановленню лінгвокогнітивної специфіки втілення особливих психічних станів, викликаних воєнними діями, в сучасній українській художній публіцистиці. Вибір жанру художньої публіцистики зумовлено його гібридністю: поєднанням зображення реальних подій крізь призму емоційного досвіду за допомогою лінгвостилістичних засобів і наративних прийомів, характерних для художньої прози, а саме, яскравих художніх образів, метафоричності, цілісності композиційної побудови, занурення у психологічний світ героя.

Трагічні події на теренах України спровокували появу низки книг, присвячених рефлексії щодо індивідуального та колективного шокового досвіду війни. Для нашого дослідження ми обрали антологію «Воєнний стан» (Бойченко, Дзик, 2023), що містить тексти відомих українських авторів про психологічний стан людини під час війни, та книгу Ірини Никорак, яка складається з 30 реальних історій про жінок-військових (2024).

Мета дослідження полягала у виділенні фрагментів опису змінених станів свідомості (далі ЗСС), викликаних воєнними діями, та встановленні лінгвостилістичних і когнітивних особливостей втілення таких станів у художній публіцистиці. У контексті цієї наукової розвідки ЗСС тлумачимо як тимчасові відхилення від звичного рівня активного стану свідомості (стану неспання) (Ludwig, 1966; Tart, 1986), пов'язані з редукцією чи зростанням нормального рівня зовнішньої або внутрішньої стимуляції психіки під впливом бойових дій, що спричиняє якісні та кількісні зміни патернів свідомості.

Встановлення параметрів виокремлення ЗСС у художньо-публіцистичному контексті проводилося за допомогою методики психосемантичного аналізу, що спирається на праці проф. Воробйової О.П., присвячені розробці та розвитку теоретико-методологічних засад вивчення текстового втілення комплексних психологічних і дискурсивних феноменів, які характеризуються «розмитістю меж, гнучкістю, об'ємністю, багатовимірністю та голографічністю» (2021, с. 29).

Результати проведеного аналізу свідчать, що основними психосемантичними параметрами, які дозволяють ідентифікувати художньо-публіцистичний контекст як такий, що містить ЗСС, є трансформації у сприйнятті персонажем навколишньої дійсності, часопросторова амбівалентність, поділ світу на реальний і уявний, порушення послідовності подій, зміна емоційного забарвлення відображеного у свідомості внутрішнього досвіду.

Занурення у ЗСС втілюється шляхом створення паралельної подіївості, переходом від реального жорстокого та хаотичного світу до уявного світу краси й гармонії. У вербальній площині це знаходить вираження у відмові від опори на вербально-логічні поняттєві структури та зверненні до наочно-чуттєвих (довербальних) образів. Варто зазначити, що ЗСС (бойовий танок, транс від прослуховування музики тощо) зображуються у текстах як адаптивний механізм психіки, що дозволяє уникнути травматичної реальності та пристосуватися до жахливих реалій війни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойченко О., Дзик Р. [Літ. ред.]. (2023). *Воєнний стан: антологія*. Чернівці: Видавець Померанцев Святослав.
2. Воробйова О.П. (2021). Інтерфеномени в парадигмальному вимірі, або що там за обрієм когнітології? *Studia Linguistica*, 19, 24-37.
3. Никорак І. (2024). *Сильні жінки сильної країни*. Київ: Смілива Україна.
4. Ludwig, A. M. (1966). Altered States of Consciousness. *Archives of General Psychiatry*, 15 (3), 225-234.
5. Tart, Ch. (1986). Consciousness, altered states, and worlds of experience. *The Journal of Transpersonal Psychology*, 18(2), 159-170.

ВПЛИВ ТРИВАЛОЇ ОНЛАЙН-ОСВІТИ НА МОВНУ ПОВЕДІНКУ Й СОЦІАЛЬНУ ТРИВОЖНІСТЬ У СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО РОКУ АУДИТОРНОГО НАВЧАННЯ

Сем'янків І. В.

Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Перехід студентів до аудиторного навчання після тривалого періоду онлайн-освіти став викликом не лише в контексті їхньої соціальної адаптації, а й у розвитку іншомовної комунікативної компетенції. Дистанційне навчання негативно вплинуло на мовну поведінку студентів. Під час онлайн-занять студенти мали можливість спілкуватися через текстові чати, користуватися перекладачами, готувати відповіді заздалегідь. Водночас, дистанційне навчання сприяло зростанню соціальної тривожності, яка значно ускладнює процес усного спілкування іноземною мовою. Це наочно проявляється після повернення до офлайн-формату. Соціально тривожні студенти, які звикли ховатися за екраном, тепер уникають відкритих дискусій, боячись робити мовні помилки, і навіть відмовляються від усних відповідей, що суттєво гальмує розвиток їхньої іншомовної компетенції. Один із найбільш очевидних виявів соціальної тривожності у мовній поведінці — це зниження активності під час виконання аудиторних завдань. Студенти неохоче працюють у парах і групах, а у відповідях використовують короткі, найпростішої структури речення, навіть якщо їхній рівень володіння мовою дозволяє складніші конструкції. Наприклад, під час обговорення теми "Family: Bridging the Generation Gap" студент із соціальною тривожністю може дати дуже загальну та спрощену відповідь: *"Do you and your parents have different opinions on important things?" — "Yes." — "Can you give an example?" — "I don't remember."* — *"How do you feel about it?" — "I don't know."* Замість розгорнутої відповіді, яка б пояснила конкретні розбіжності у поглядах та особистий досвід студента, комунікація залишається на рівні мінімальних реплік.

Ще одним показником впливу соціальної тривожності є повне уникнення вербального контакту. Під час аудиторного навчання такі студенти нерідко опускають погляд, відвертаються від співрозмовника. У діалогах це виявляється в неготовності чи небажанні підтримувати розмову. При спробі співрозмовника розширити тему студент може просто мовчати або відповідати односкладово. Важливо зазначити, що такі труднощі можуть бути викликані не стільки нестачею лексичного запасу, скільки психологічним бар'єром перед використанням іноземної мови в реальному часі. Навіть якщо студент має достатній запас слів і граматичних конструкцій, страх зробити помилку або висловитися недостатньо добре заважає йому будувати складніші речення та підтримувати діалог. У письмових завданнях, де немає тиску моментальної реакції, студенти почуваються впевненіше й можуть формулювати власні думки чіткіше, що підтверджує вплив соціальної тривожності на усне мовлення. Крім того, під час публічних виступів або презентацій тривожні студенти можуть відчувати сильне напруження, що знаходить свій вияв у швидкому темпі мовлення, збільшенні кількості пауз-заповнювачів або навіть у блокуванні мовлення, коли студент не може продовжити почату фразу.

Ці особливості мовної поведінки вказують на необхідність адаптації методів навчання, які б сприяли поступовому зниженню тривожності. Одним з можливих рішень є використання поетапного залучення студентів до усного мовлення, починаючи з малих груп і поступово переходячи до дискусій та публічних виступів. Також ефективними є техніки, що знижують мовний бар'єр, наприклад, рольові ігри, невимушені діалоги та використання нотаток. Таким чином, соціальна тривожність, що посилилася після тривалого онлайн-навчання, значно впливає на мовну поведінку студентів та уповільнює формування їхньої іншомовної комунікативної компетенції. Важливо, щоб освітні установи впроваджували інноваційні підходи до навчання, які допоможуть студентам не лише долати страх спілкування, а й активно використовувати іноземну мову в аудиторному форматі.

ПСИХОЛОГІЧНІ, ЕМОЦІЙНІ ТА ЕКЗИСТЕНЦІЙНІ ВИМІРИ МОВИ ТРАВМИ ТА СТІЙКОСТІ: ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ КРИЗОВОГО ДОСВІДУ ЦЕНТРУ АНГЛОМОВНОГО ПИСЬМА В КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКІЙ АКАДЕМІЇ

Федорів Я. Р.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Піроженко І. Д.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,

Національна академія Служби безпеки України

Переосмислення кризового досвіду Центру англomовного письма в Києво-Могилянській академії (КМА EWC) крізь призму мови травми та стійкості дозволяє глибше зрозуміти, як їхні психологічні, емоційні та екзистенційні виміри впливають на навчальний процес і підтримку студентів. Глобальні кризи — війна, соціальні та економічні потрясіння — створюють як об'єктивні виклики, так і суб'єктивні травматичні переживання, які змінюють освітнє середовище. У цих умовах письмо стає не лише академічним інструментом, а й способом трансформації болю у конструктивний наратив, допомагаючи студентам осмислювати власний досвід.

Зосередження на **дискурсі травми** в контексті роботи Центру стало важливим інструментом для розуміння того, як студенти переживають кризи та виражають свій досвід через письмо. Відтак, письмо стає не лише механізмом для оцінки академічних знань; в умовах кризи воно стає способом трансформації травматичного досвіду в конструктивну форму комунікації, дозволяючи осмислити реальність і відшукати сенс навіть у хаосі. Психологічний аспект травми у вигляді стресу, втрати концентрації та зниження мотивації до навчання посилюється почуттям ізоляції. Емоційний вимір відкриває простір для вираження складних почуттів. Екзистенційні питання — сенс життя, місце у світі — можуть бути осмислені шляхом рефлексивних вправ і групових обговорень, допомагаючи студентам знаходити внутрішній ресурс для відновлення.

Згідно з методикою наративної терапії (DeSalvo, 2000; Baikiе & Wilhelm, 2005) формування стійкості відбувається завдяки виписуванню травми та зміні фокусу — заміну **дискурсу травми на дискурс стійкості** та розвитку, що допомагає конструювати більш оптимістичний наратив, наприклад: "I can't handle this" → "I haven't found a solution yet, but I am seeking support", "I feel broken inside" → "I am stronger than I thought", "I carry this pain every day" → "I am learning to heal, step by step", "I am not defined by my past" → "I have the power to rebuild my life". Заміна негативних фраз на конструктивні допомагає будувати оптимістичний наратив: "I always fail" → "I learn from my mistakes and become stronger", "No one will help me" → "I can reach out to my teacher or friends for support". Така трансформація в мовленні допомагає студентам бачити кризу як точку для зростання, а не як кінець можливостей. Письмові рефлексії та групові обговорення, зосереджені на мові стійкості, формують внутрішній ресурс для подолання труднощів у майбутньому.

Інноваційні навчальні засоби підтримки студентів в умовах кризи забезпечують ефективну допомогу та збереження освітнього процесу. Перехід Центру письма на онлайн і змішані моделі навчання надає підтримку студентам у віддалених районах, а використання цифрових платформ, таких як Miro або Google Docs, сприяє збереженню відчуття спільноти та знижує почуття самотності. Впровадження мови стійкості та сучасних технологій у діяльність КМА EWC дає можливість сформувати адаптивне освітнє середовище, яке не лише підтримує студентів у часи кризи, а й допомагає їм бачити у випробуваннях можливості для особистісного та академічного розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Baikiе, K. A., & Wilhelm, K. (2005). Emotional and physical health benefits of expressive writing. *Advances in Psychiatric Treatment*, 11(5), 338-346. 2. DeSalvo, L. (2000). *Writing as a Way of Healing: How telling our stories transforms our lives*. Boston, MA: Beacon Press.

ЛІНГВОКОГНІТИВНА СПЕЦИФІКА ВИВЧЕННЯ ВТОРИННОГО ДЕТЕКТИВНОГО ДИСКУРСУ

Філіппова Н. М.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Актуальність цієї розвідки зумовлено необхідністю аналізу причин надзвичайної популярності вторинних дискурсів, побудови концептуальних інформаційних моделей у вторинних детективних дискурсах (ВДД) та виведення концептуального фрейму як патерну відповідних стереотипних ситуацій.

Мета такого аналізу полягає у тому, щоб визначити специфіку концептуалізації комунікативного простору ВДД в Інтернеті з огляду на його вербальні особливості. Завдання, відповідно, спрямовані на досягнення основної мети: виробити процедуру аналізу англomовних складників тематичного поля «Фананська література», побудувавши ієрархію когнітивних моделей і концептуального фрейму-сценарію ВДД.

Огляд теоретичної літератури дозволяє дійти висновку, що фахівці з теорії комунікації звертають увагу на особливості сучасного спілкування, що пов'язано з використанням Інтернету у форматі «інформація – знак – мова – комунікація». Ці особливості сприяють скороченню часу персоналізованого спілкування за рахунок розширення онлайн спілкування (е-пошта, мобільний телефон, інтернет), розширенню сфер спілкування не лише з близькими, але й з незнайомими людьми, зростанню дистанції між поколіннями, збільшенню кількості мікрогруп за інтересами і коротких поверхневих спілкувань. Одним з прикладів є поширення вторинних текстів, яке почалося з 1938 року і було зареєстровано у 1944 році у Fancyclopedia, але набуло надзвичайної популярності саме у XXI столітті.

Огляд вторинної літератури, яку сьогодні називають fanfiction (fan fiction, fanfic, fan fic, FF, fic, dark fic, fit-in fic, fusion fic) і яка охоплює величезну кількість оповідань, романів, коміксів, комп'ютерних ігор, телевізійних вистав, сценаріїв фільмів і серіалів, дозволив зробити висновки стосовно розповсюдження ВДД (FanFiction). Функційність таких текстів у комунікативному просторі свідчить про те, що ВДД – це трансформи оригіналу, які мають необмежену доступність до автора, не підлягають цензурі, характеризуються вільним розвитком сюжету, композиції та аматорськими версіями трактування дій героїв. Це створює потенційну можливість розповсюдження таких творів без значних фінансових витрат, прискорюючи формування спільноти авторів і читачів, які генерують власні правила, принципи спілкування (fandom, fanzines), мову (жаргон), яка об'єднує цю спільноту, що супроводжується появою характерних жанрів (Angst, AU – alternative universe, Soulmate AU, Time Travel AU, Crossover, Fluff, Self-insert, Songfic, Uberfic) та виникненням спеціальної термінології (A/N – author's note, Beta reader, Canon, Fanon = fan+canon, disclaimer, drabble, one shot, RPF (real person fiction), femslash).

Отже, зіставлення моделі фрейму-сценарію класичного англomовного детективу як сталої мовленнєвої форми, побудованої за принципом прототипу (Бехта, 2004), з моделлю ВДД дозволяє отримати додатковий ресурс для аналізу процесів репрезентації та інтерпретації стереотипного класичного жанру в умовах розширення сучасного семіотичного континууму й росту обсягів візуальної, абстрактно-символьної писемної інформації.

ЛІТЕРАТУРА

1. FanFiction. <https://www.fanfiction.net>; Fanfiction. Net – Apps on Google Play. <https://www.play.google.com/apps>; Wattpad. <https://wattpad.com>; Reddit Fan Fiction. <https://reddit.com>. 2. Бехта, Т. О. 2004. Ментальні моделі як основа репрезентації знань та інтерпретації дискурсу. *Вісник Сумського державного університету. Серія «Філологічні науки»*, 3(62), 32-37.

ВПЛИВ КУЛЬТУРНОГО КОНТЕКСТУ НА МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ І УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)

Форманова С. В., Боса Т. С.

Одеська державна академія будівництва й архітектури

Міжкультурна комунікація передбачає не лише знання іноземної мови, а й розуміння культурних особливостей її носіїв. Англійська, німецька та українська, як і інші мови, розвивалися під впливом відмінних соціальних, політичних та культурних чинників. Це визначає їхні граматичні, лексичні й комунікативні особливості, які впливають на сприйняття світу та взаємодію між культурами. У японській мові є багато форм ввічливості, що відображає соціальну ієрархію, а у скандинавських акцентують рівність (Sapir, 1921). Культурні відмінності стосуються і невербальних засобів комунікації. Так, прямий зоровий контакт у західних культурах вважається ознакою впевненості, а в азійських культурах – виявом неповаги (Whorf, 1956). Перекладачі нерідко стикаються з культурними лакунами – словами або поняттями, які не мають відповідника в іншій мові, як-от німецьке *Schadenfreude*, що означає радість від чужих невдач (Hofstede, 2001).

Англійська як міжнародна мова бізнесу, науки та дипломатії характеризується: гнучкою граматиною – переважним використанням коротких речень, особливо в діловому спілкуванні, наприклад, *"Let's get to the point,"* замість розгорнутих пояснень; нейтральністю у звертаннях – в англійській мові немає розрізнення між «*ти*» та «*ви*», що може здаватися занадто неформальним; прямолінійністю – порівняно з українською та німецькою англійська культура комунікації відкритіша. У США та Великій Британії заведено безпосередньо висловлювати думку, тоді як в Україні чи Німеччині звичнішою є помірковане вираження критики. Англійська має багато ідіоматичних виразів, що ускладнює її розуміння для іноземців. Так, *"It's raining cats and dogs"* означає «*сильний дощ*» (Hall, 1976). **Німецька мова** відома логічністю та структурованістю, що відображається у комплексній граматиці – багаточленні речення є нормою: „*Obwohl er müde war, arbeitete er weiter, weil er den Termin einhalten musste*“ («*Хоча він був втомлений, він продовжував працювати, тому що мав дотриматися терміну*»); формальності у звертаннях – у діловій комунікації прийнято звертатися на *"Sie"*, використання *"du"* можливе у дружньому середовищі; чіткості й логічності – німці цінують точність, тому у професійному контексті уникають двозначності. В англійській діловій комунікації використовують пом'якшені конструкції, такі як *"Would you mind...?"*, у німецькій звичнішим є прямий варіант *"Könnten Sie...?"*. Німецька багата на складні слова, як-от, *Donaudampfschiffahrtsgesellschaft* («компанія з пароплавного судноплавства на Дунаї») (Wierzbicka, 1997). **Українська мова** є однією з найбагатших за кількістю синонімів і відтінків значень. Характеризується експресивністю – має багато синонімів та зменшувально-пестливих форм: «*сонечко*», «*дівчинка*», «*дівчинонька*»; гнучким порядком слів – у реченні його можна змінювати без втрати змісту: «Я люблю читати книги» чи «Читати книги я люблю»; різними формами ввічливості – як і в німецькій, в українській є розмежування між «*ти*» та «*ви*», що відображає рівень формальності; поетичністю – українська має безліч фразеологізмів і метафоричних виразів, які роблять мову образною: «*Як сніг на голову*», «*Водити за ніс*».

ЛІТЕРАТУРА

1. Hall, E. T. (1976). *Beyond Culture*. New York: Anchor Books.
2. Hofstede, G. (2001). *Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions, and Organizations Across Nations*. Thousand Oaks, CA: Sage.
3. Sapir, E. (1921). *Language: An Introduction to the Study of Speech*. New York: Harcourt.
4. Whorf, B. L. (1956). *Language, Thought, and Reality: Selected Writings of Benjamin Lee Whorf*. Cambridge, Mass: MIT Press.
5. Wierzbicka, A. (1997). *Understanding Cultures Through Their Key Words: English, Russian, Polish, German, and Japanese*. Oxford: Oxford University Press.

ЗМІСТ/CONTENTS

ПЛЕНАРНІ ДОПОВІДІ /PLENARY TALKS.....	4
<i>Burke, Michael.</i> Rhetorical <i>Memoria</i> in the Context of Neuro-Cognitive Memory Studies.....	5
<i>Chrzanowska-Kluczevska, Elżbieta.</i> The Metaphor of Embodiment in Application to Architectural Works. A Transdisciplinary Connection Between Verbal Language and Architecture as Semiotic Systems.....	6
<i>Hilpert, Martin.</i> Force Dynamics in Unexpected Places	7
<i>Lanvers, Ursula.</i> What does Socially Responsible Language Education Policy Look Like?	8
<i>Martynyuk, Alla P.</i> Enactivism and Ukrainian Grammar.....	9
<i>Semino, Elena.</i> Metaphors and Vaccines.....	10
<i>Вакуленко М. О.</i> Транслітераційний стандарт державної мови як чинник євроінтеграції України	11
КРУГЛИЙ СТИЛ / ROUND TABLE DISCUSSION	12
<i>Voice, Matthew.</i> Stylistics and ChatGPT: Investigating Linguistic Bias in Large Language Models.....	13
<i>Dehdari, Arash, Moran, Steven & Perepelytsia, Valeriia.</i> Human Neural Networks are the Most Efficient Large Language Models	14
<i>Demydenko, Olga P., Vlasiuk, Liudmyla S. & Musiienko, Olha S.</i> Natural Language Processing in AI-Powered Systems	15
<i>Kozub, Lyubov S.</i> Enhancing Students' IT Communicative Competencies through Digital Technologies.....	16
<i>Kytaieva, Susanna O.</i> Ethical Considerations of Integrating AI in Teaching Public Speaking to EFL Master's Students.....	17
<i>Milia, Gabriella.</i> Artificial Intelligence: a Brave New World?	18
<i>Rahal, Aicha.</i> Assessing Academic Writing Outcomes: a Comparative Study of Artificial Intelligence Versus Traditional Assessment Tools.....	19
<i>Федорів М. Л.</i> Етичні та методологічні виклики використання ШІ у тлумаченні української літературної спадщини: від «галюцинацій» до розвитку критичного мислення	20
СЕКЦІЙНІ ВИСТУПИ / PANEL TALKS	21
<i>Abdulrahimova, Nushaba.</i> AI as a Tool for Developing Receptive Communication Skills.....	22

Aloshyna, Maryna D. Stephen King’s Individual Style and its Reproduction in Translation	23
Andrushchenko, Victoria O. A Common-Distinctive Insight into the British and Ukrainian Cultures through the Perspective of their High-Profile Fantasy Novels	24
Babelyuk, Oksana A. Australian Aboriginal Identity through Resilience and Cultural Memory in Contemporary Short Stories.....	25
Baramidze, Tsira. Linguistic and Non-Linguistic Reasons for the Change of Onomastics in the Occupied Territory of Shida Kartli (So-called “South Ossetia”)	26
Biskub, Iryna P. “Do not Rouse or Awaken Love Until it So Desires”: the Verbal and Transmedial Philosophy of Love in Song of Songs.....	27
Bondarenko, Ievgeniia V. The Ukrainian War Meme: Defying the Rules	28
Buravenko, Anzhelika S. From Battlefield to Page: War Trauma in Trench Poetry	29
Bystrov, Yakiv V. Language of Resentment in Alicia Appleman-Jurman’s Holocaust Memoir	30
Cherednychenko, Oleksandr I. Linguistic and Extralinguistic Components of National Identity	31
Chernovaty, Leonid M. Technohumanistic Aspects of Online Translator and Interpreter Training and Teaching	32
Davydyuk, Yuliya B. The Conceptual Metaphor of War in the Speeches of Donald Trump and Volodymyr Zelensky	33
Demyanchuk, Yuliya I. The War Language: Political, Social, and Media Dimensions of Wartime Communication	34
Fanlo-Piniés, María. Characterisation Variation in Translation	35
Fedoriv, Yaroslava R., Petrusha, Irina D. Rhetoric of Power: Linguistic Strategies in Political Discourse on Global Humanitarian Crises	36
Glaz, Adam, Potapenko, Sergii I. President Zelenskyy’s 2022 Address to the Polish Parliament	37
Holyk, Snizhana V. Defying Age Stereotypes: the Discourse of Aging and Identity in Contemporary Fiction	38
Ishchenko, Olga V. Multimodal Approach to Developing Writing Skills	39
Izotova, Nataliya P. The Text as Library: an Interdiscursive Perspective	40
Kalyta, Alla A., Taranenko, Larysa I. Intermedial Transformation of Myths’ Ethical Ideas	41
Kartel, Tetiana M., Stanchyk, Yevheniia V. Cultivating Foreign Language Grammatical Competence in the Context of EFL Communicative Approach	42

Koliasa, Olena V. Celestial to Social: the Transformative Journey of Disaster Conceptualization across Time and Culture	43
Kramar, Natalie A. Conceptual Metaphors Underlying Carbon Emissions Terminology.....	44
Krysanova, Tetyana A. Green Ideology in Action: Exploring the Cascade Effect Strategy in Environmental Video Discourse.....	45
Kumar, Dinesh. Language and Intercultural Communication: an Indian Viewpoint.....	46
Kushch, Elina O. Key Aspects of Democratization of the English Language.....	47
Kutaieva, Nadiia O. The Role of Irishisms in Tourism Discourse: Language, Culture, and Identity	48
Lunyova, Tetyana V. Semantics, Pragmatics and Stylistics of Ekphrases and Discussions about Art in Lee Hall's <i>THE PITMEN PAINTERS</i>	49
Madatova, Nigar Aydin. Text and Discourse: Different Approaches and Conceptions.....	50
Marushchak, Nika A. Narrative Vs Non-Narrative Poetry: The Comparative Analysis of Poe's "Dream-Land" and "A Dream Within A Dream"	51
Maslova, Tetiana B. Prefixation of Power Engineering Terminology from the Perspective of Revealing the Major Industry Trends	52
Nahorna, Olha O. Wrong Assumptions as a Semantic Barrier of International Communication.....	53
Nahorny, Yaroslav V. Technical Jargon as a Semantic Barrier of International Communication.....	54
Nikolaienko, Valeria O. Vertical Movement in Dreams: Sensorimotor and Semantic Implications.....	55
Pasquali, Emma. Shaping Transgender Identity Through Language: a Focus on Media Discourses.....	56
Petlyuchenko, Nataliya V. Charismatic vs. Toxic Political Narratives in Germany and Ukraine: Post-February 24, 2022.....	57
Radetska, Svitlana V. Trends in the Formation of New Phraseological Units in Journalistic Texts	58
Rarenko, Nataliia V. Intertextual and Intermedial References to Shakespeare in Iris Murdoch's "The Green Knight": Thematic and Stylistic Perspectives	59
Samosiienko, Yan Ya. Neurocognitive Tropology in English-Language Popular Science Discourse: Semantic and Stylistic Analysis	60

Sayenko, Tetyana I. Rhetoric of Appeasement and Peace.....	61
Severyna, Halyna G. Political Clash: Communicative Non-Verbal Behaviour Insights (the “Oval Office Meeting” Case).....	62
Shershynova, Anna V. Fostering the “Intercultural Reader” through Teaching English-Language Haiku	63
Voloshchuk, Iryna P. Digital Narrativization in the Gaming Discourse	64
Vorobyova, Olga P. “The Time is out of Joint”: The Tropology of Trauma through the Lens of Literary Musicalisation	65
Zaluzhna, Olha O. Mapping Key Elements of Teacher’s Charisma onto Translation Skills Acquisition.....	66
Zhabotynska, Svitlana A. Ukrainian Heritage at the Time of War: a Multimodal Image Depicted by “Euronews”	67
Азаров Д. В. Сатира та дискурс влади (на прикладі німецькомовних сатиричних журналів).....	68
Андрущенко І. О. Мовні символи у політичному дискурсі: когнітивно-дискурсивний аналіз першої промови британського прем’єр-міністра Кіра Стармера.....	69
Бобер Н. М. Лінгвальні особливості вираження емотивів у британському національному корпусі	70
Бондаренко Я. О. Прагматика використання юридичних термінів у сучасному американському політичному дискурсі.....	71
Борбенчук І. М. Міфологізм як засіб творення інтелектуальності в романі «Берта Ісла» Хав’єра Маріаса	72
Варецька С. О. Дискурс пам’яті у німецькому романі ХХІ століття: лінгвістичне моделювання мовних стратегій у творі Іріс Ганіки «Властиве»	73
Ващило О. В. Організація змішаного навчання іноземної мови в умовах військового стану	74
Воробйова А. В. Навчання мультимодальної грамотності на заняттях з іноземної мови.....	75
Воскобойник В. І., Кирніс Н. І. Сучасна англомова термінологія готельно-ресторанного бізнесу: історичний аспект.....	76
Воскобойник В. І., Шнак М. В. Проблеми перекладу у сфері права	77
Герасимчук В. А., Динікова Л. Ш., Бобко А. М. Інтермедійність художнього твору: до проблеми кореляції традиційного і модерного (анімаційний фільм «Мавка. Лісова пісня» – 2023).....	78
Гержод Г. І. Мова — енциклопедія життя народу	79

Гнаповська Л. В. Щоденник роздумів як інструмент формування навчальної автономії студента у вивченні іноземної мови	80
Демидюк О. Б. Мова як інструмент пізнання: погляд крізь призму когнітивної лінгвістики	81
Калініченко Т. М. Лінгвальні вияви імпліцитного вираження смислу	82
Качак Х. І. Комікс-репортажі: світ крізь призму графічного сторітелінгу	83
Ковальчук Н. М. Англomовні аббревіатури у сфері навчання мов: структурна класифікація та переклад українською мовою	84
Ковалюк Ю. В. Критичний дискурс-аналіз ідіоматики англійської мови	85
Кравченко В. Л. Дискурсивні механізми європейської інтеграції: мова, ідеологія, ідентичність	86
Кравченко Н. Г. Сучасна лінгвістика в епоху глобалізації: глобальні та локальні виміри	87
Крутько Т. В. Гендерні дослідження у вітчизняному мовознавстві	88
Малаховська Я. І. Фреймова мережа концепту ПЕРСУАЗИВНІСТЬ / PERSUASION в англomовному навчальному відеодискурсі	89
Маценка С. П. Омовлення музики у текстах Е. Т. А. Гофмана: інтермедіальний вимір	90
Микитюк І. В. Тіло промовляє: тілесність як спосіб репрезентації травми насильства над жінками в романі Ульріке Дрезнер «Уражені»	91
Молчанова К. К., Лупаренко С. Є. Застосування автентичних матеріалів у вивченні англійської мови	92
Орлов О. П. Реалізація мовної освіти в умовах цифровізації	93
Присяжнюк Л. Ф. Змінені стани свідомості в мілітарному контексті	94
Сем'янків І. В. Вплив тривалої онлайн-освіти на мовну поведінку й соціальну тривожність у студентів першого року аудиторного навчання	95
Федорів Я. Р., Піроженко І. Д. Психологічні, емоційні та екзистенційні виміри мови травми та стійкості: переосмислення кризового досвіду центру англomовного письма в Києво-Могилянській академії	96
Філіппова Н. М. Лінгвокогнітивна специфіка вивчення вторинного детективного дискурсу	97
Форманова С. В., Боса Т. С. Вплив культурного контексту на мовні особливості міжкультурної комунікації (на прикладі англійської, німецької і української мов)	98

Наукове видання

ЛІНГВІСТИКА І ВИКЛИКИ СУЧАСНОГО СВІТУ: ПЕРЕТИНАЮЧИ ДОСЛІДНИЦЬКІ КОРДОНИ

**Матеріали IV Міжнародної конференції
факультету лінгвістики спільно
з Українською асоціацією
когнітивної лінгвістики і поетики (УАКЛіП)**

22–23 травня 2025 р.

(Українською й англійською мовами)

Надруковано з оригінал-макета замовника

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Свідоцтво про державну реєстрацію: серія ДК № 5354 від 25.05.2017 р.
просп. Берестейський, 37,
м. Київ, 03056

Підп. до друку 03.05.2025. Формат 60×84¹/₁₆. Папір офс. Гарнітура Times.
Спосіб друку – електрографічний. Ум. друк. арк. 6,07. Обл.-вид. арк. 8,83. Наклад 20 пр.
Поз. 25-3-3-005. Зам. № 25-035.

Видавництво «Політехніка» КПІ ім. Ігоря Сікорського
вул. Політехнічна, 14, корп. 15
м. Київ, 03056
тел. (044) 204-81-78

Видавництво «Політехніка»
КПІ ім. Ігоря Сікорського